רשת לקשורת
קו למושב
הזמן הירוק

הרפת והחלב

עיתון לענף הבקר והחלב ▫ אפריל 2013

פרות בלדי בנווה יער

עמ' 22

ראיון עם לירון תמיר, כלכלן מועצת החלב ■ 14

מדור לענף הצאן ■ 50

טיפול בשפכי הרפת ■ 58

6.11.2013

תערוכת יבול שיא 2013 במעיין חרוד פרטים בעמ' 65

חג שבועות שמח לכל רפתני ישראל ולכל בית ישראל

ENGS Systems
Innovative Dairy Solutions

Track a))) Cow

מספר 1 בזיהוי דרישות בעגלות בישראל !

- מידע ברזולוציה גבוהה המתעדכן אחת ל- 5 דקות
- ללא צורך בשערים או קורא מעל השוקת
- תקשורת אלחוטית - קליטת נתונים עד למרחק 3 ק"מ
- הודעות מערכת לכתובת מייל או באמצעות sms
- תוכנה ידידותית למשתמש עם ממשק לנעה
- אפשרות לתג רגל או צוואר

טלפון משרד: 04-6802257

info@engs-dairy.com www.engs-dairy.com

ברכות למשקים שהזמינו כלים לאחרונה מתעשיות לכיש בע"מ

מרכזי מזון אמבר • מרכז מזון באר טוביה • מרכז מזון כפר ויתקין • רפת ען הנציב • מרכז מזון מין החי • רפת צאלים • מרכז מזון אמץ
בר • רפת אפיקים • תנובה בית השיטה • רפת גברעם • מפטמת ניר עוז • רפת גלגל • רפת דרום • רפת ניר מעון • חלב הערבה יוטבתה
• עין חצבה • רפת שער הגולן • רוטברג פלג • מרינדו • אחים שורגי • רפת קבוצת יבנה • רותם טרקטורים • קיפר שמואל • רפת יזרעאל
• רפת נווה איתן • רפת חותם •

ניצן הופמן

אספקת שירותים לרפתות

כשהאיכות קובעת | **חסכון באנרגיה**

מיכלי חלב

MILK GUARD

תרמוסטור

צ'ילר

מחליפי חום

מערכת שטיפה

מערכת קירור וחשמל

ייעוץ מקצועי ושירותי אחזקה

נ.א אספקת שירותים לרפתות בע"מ

חלקי חילוף מקוריים למיכל חלב

טל: 04-8408833, פקס: 04-8408834
נייד: 0524601221
nitzan@sfd.co.il
www.sfd.co.il

S.F.D Services For Dairy

עמידה בתקן האירופאי

מסגריית א.ח. מלמר

בהנהלת: כעבייה חוסיין

ציוד לרפתות

No. 1

- ייצור גורפי זבל
- כלוב יונקים
- ציוד לטרקטור
- גדר חוליות נייד
- עולים בגדלים שונים
- שקתות מים מנירוסטה
- קונסטרוקציות למכוני חליבה
- כלב חשמלי לחצר המתנה

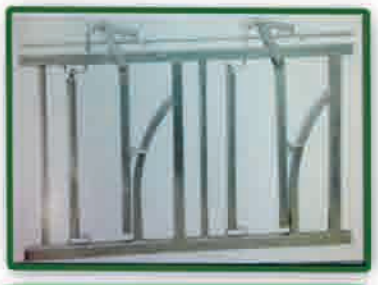

מזלג באלות

מערבל טבול
שירות וטיפול

מקרב מזון
צד אחד או V

גורף זבל נגרר
ע"י חבל

כל מה שצריך לרפת

שירות אומין ומקצועי

ניסיון רב בתחום

להזמנות: a.mlmar052@gmail.com

טלפקס: 04-9500283 נייד: 052-8249160, 050-5596555

קורא יקר,

"הסכם השמיים הפתוחים" שאושר בממשלה מסמן את הדרך שבה תצעד כנראה ההנהגה הכלכלית בראשות שר האוצר לפיד, ובגיבוי ראש הממשלה נתניהו: פתיחה מירבית של השוק ליבוא, על מנת לעודד תחרות והוזלת מחירים, גם במחיר פגיעה אפשרית בפרנסתן של אלפי משפחות. על החקלאות בכלל, וענף החלב בפרט, להיערך לכך שאי שם בהמשך הרשימה יהיה עליהם להיאבק במגמה זאת. הרפתנים יצטרכו להוכיח שניתן לייעל ולהתייעל גם ללא חיסול התכנון בענף.

למשרד החקלאות נכנס שר חדש - השר יאיר שמיר. לשמיר אין עבר חקלאי, אבל הוא כן ידוע כאדם שהציונות וכל מי שתורם למדינת ישראל יקרים לליבו. עם רקורד כזה, חזקה עליו שיידע להעריך את חשיבותה של החקלאות לשמירת השטחים הירוקים, אספקת המזון לאזרחי ישראל, וחיזוק הפריפריה. כמו כל קוראי "הרפת והחלב" גם אנו מאחלים לשר שמיר כניסה מהירה וטובה לתפקיד החשוב והאחראי, והצלחה במשימות העומדות בפניו, בפרט בענף הבקר החלב והצאן, תוך הידברות עם כל הגורמים בענף.

סיפורים מרתקים ומעניינים ישנם לא רק במדורי הפלילים והרכילות, וניתן למצוא אותם אפילו בענף הרפת. בגיליון זה תוכלו לקרוא על הניסיון להחיות את גזע ה"בלדי" - הפרות הארץ-ישראליות המקוריות, שעל בסיסן הגנטי טופחו פרות ההולשטיין-פריזי המהוות כיום את רוב רובו של העדר בישראל, ועל סיפורו של כפר גלים - בי"ס חקלאי החוגג 60, שלא מעט מאזרחי ישראל זוכרים בערגה את החליבות שביצעו בו בהיותם נערים.

בתחום המקצועי, אנו מביאים שתי סקירות שניתנו בכנס של איגוד עובדי המים שעסק בנושא החשוב של טיפול בשפכים ברפת, על שילוב פלפלת במנה וטיפוח חיסה לתחמיץ, איתור נתונים על מצב הפרה בתקופה שלאחר המלטה לפי בדיקות חלב ועוד. כמו כן ראיונות נרחבים עם מאיר צור, מזכ"ל תנועת המושבים, ועם פרופסור ארנון שמשוני - לשעבר מנהל השירותים הווטרינרים.

ובנוסף כרגיל - דעות, חדשות, ידיעות ומעקב אחרי כל מה שקורה ומעניין במשק החלב בארץ. כרגיל, אנו מזמינים את קוראי הרפת והחלב להעביר אלינו מידע, רעיונות, תגובות, ונשמח לפרסם.

טלפון: 0523-224333, מייל: elik.maagan@gmail.com

בברכת קריאה מהנה, **עלי קדם, עורך "הרפת והחלב"**

צילום השער: **פרות מגזע בלדי, עלי קדם**

כיתבו אלינו!

אל ציבור הרפתנים מגדלי הבקר, אנשי משק החלב וקוראי "הרפת והחלב",

אם יש לכם:

- ✓ סיפור מעניין על הרפת שלכם
- ✓ ידיעה חדשותית
- ✓ מאמר מקצועי
- ✓ תגובות, מחשבות והגיגים בענייני משק החלב
- ✓ תמונה מרתקת

אנחנו הכתובת נשמח לפרסם

אנא שלחו ל:
Elik.maagan@gmail.com

בברכה,
מערכת מגזין "הרפת והחלב"

הרפת והחלב

עיתון לענף הבקר והחלב, אפריל 2013

- **עורך** עלי קדם
- **מנהלת מחלקת "הירוקים"** עדנה זיו 052-6052070
- **מנהל עיתון "הרפת והחלב" מקבוצת "הירוקים"** יורם טביבי 052-2773132
- **עריכה לשונית והגהה** עלי קדם
- **עיצוב ועריכה גרפית** שרה ראובן
- **גרפיקה מודעות** ניקולאי קולניק
- **יועצי פרסום** דניאלה גבאי, יעקב קניאל, גילה סבן
- **מפיקה** חגית בן עטיה
- **מזכירת מערכת והפקה** אסתי כלפון

טל' 03-5632547, 03-5638728
e-mail: kav_daf@maariv.co.il

HAREFET VEHACHALAV
Magazine for The beef and dairy industry of Israel
April 2013
Publisher: Tchelet Tikshoret
Editor: **Eli kedem**
E-mail: elik.maagan@gmail.com
Adress: 2 Carlebach St.,
P.O. Box 20010
Tel Aviv 61200
Israel

כל הרשימות והמאמרים המתפרסמים ב"הרפת והחלב" הם באחריות הכותבים. המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות

ש.א. קשת פרוייקטים בע"מ

פתרונות חדשניים לחקלאות

מושב אביגדור • טל. 08-8501255 • פקס. 050-8975576
שלומי ברנס: 054-7799945 • אריה חכם: 054-4425900
info@sakp.co.il • **www.sakp.co.il**

רשת צל ממונעת
מופעלת לפי שעון גשם או רוח. מניעת כניסת גשם לחצרות רביצה.

חבלים לגורף זבל

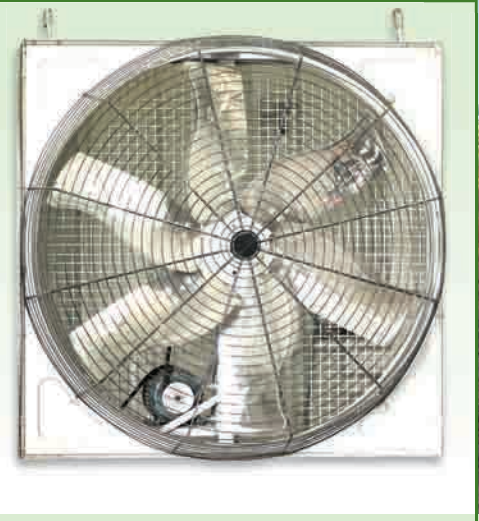

מאווררים בגדלים שונים ומערכות צינון
ערפול לרפתות וחצרות צינון.

כיסוי רב שימושי
המגן על ערימות החציר והקש מפני רטיבות.

צו רוח - מערכת אוטומטית להפעלת קבוצות אוורור וצינון לפי טמפ' ועוצמת רוח.

סגירה ממונעת של תאי מרכז מזון
מניעת כניסת גשם/רוח/צפורים.

חלקי חילוף ואביזרים לגורפי זבל

DD • 052-6295757

צילומים: נדעון מרקוביץ

טקס חילופי שרים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר

זאת שיוצאת וזה שנכנס: במשרד החקלאות נערך טקס צנוע וחגיגי לציון חילופי השרים

במשרד החקלאות ופיתוח הכפר בקריה החקלאית בבית דגן נערכו ביום 19.3.13, בנוכחות המנכ"ל יוסי ישי וצוות המשרד, חילופי שרים בין אורית נוקד, השרה היוצאת לבין יאיר שמיר, השר הנכנס.

נוקד, חברת קיבוץ שפיים, הצטרפה לממשלה לפני כשנתיים עם הקמתה של סיעת "עצמאות" בראשות אהוד ברק, שהתפצלה ממפלגת העבודה.

בדברי הברכה אמרה אורית נוקד:

"השנים הבאות, ובוודאי השנה הקרובה, שיהיו דלות בתקציבים, תחייב את כולם לעבוד בשיתוף פעולה עם כלל הגורמים שנושא ההתיישבות יקר לליבם. אני רוצה לאחל לשר החדש, יאיר שמיר, הרבה הצלחה, ואני שמחה להפקיד תיק זה לאדם ערכי עם ניסיון, יכולות וקבלות במגוון תחומים".

יאיר שמיר, השר הנכנס, ממפלגת ישראל ביתנו, מביא לתפקיד רקורד מכובד אם כי לאו דווקא עם רקע חקלאי: הוא בנו של ראש הממשלה לשעבר יצחק שמיר, טייס קרב שהשתחרר בדרגת אל"מ, וכיהן כיו"ר התעשייה האווירית וחברות היי-טק.

שמיר, שהודיע בעת המגעים להרכבת הקואליציה על רצונו בתיק החקלאות, אמר בתשובתו: "ראשית ברצוני להודות לשרה היוצאת על עמידתה על האינטרסים של החקלאות הישראלית.

במרוצת חיי, נפלה בחלקי הזכות לתרום לחיזוקה ושגשוגה של מדינת ישראל בתחומי הביטחון והכלכלה. החקלאות מגלמת את שני התחומים האלה יחד, ואני שמח על ההזדמנות שניתנה לי להמשיך לשרת את מדינת ישראל, תוך ניצול הידע שצברתי בתפקידי המפתח במגזר הציבורי והעסקי בהם כיהנתי בעבר.

חיזוק ההתיישבות, ביצור מעמדה של ישראל כמדינה המובילה בחדשנות הטכנולוגית בחקלאות בעולם ודאגה לביטחון תזונתי יהווה אתגר בקדנציה הקרובה".

כמה מילים **לשר החקלאות החדש**

ברכת ברוך הבא לשר החקלאות החדש, מר יאיר שמיר. לא עקבתי אחרי הביוגרפיה המוקדמת שלך, אך כמדומני שלא מופיעים בה פרקים של חליבת פרות, קטיף אשכוליות או נהיגה על טרקטור. אתה בא מתחום התעשייה, ולכן חשוב שתפנים הבדלים מהותיים בין התעשייה לחקלאות.

החקלאי, מר שמיר, הוא איש התלם הארוך והנשימה הארוכה. זהו אדם שצריך הרבה סבלנות: לעיתים הוא עובד שנה שלמה בשביל כמה שבועות של קטיף, בהם תלוייה כל פרנסתו. מזג אוויר קשה עלול לחרב לו את כל מאמציו - והנה הלכה לו שנה שלמה. בתחילת העונה הוא זורע, נושא עיניו לשמיים, ומקווה שיירדו מעט הגשמים שלא יחייבו אותו להפוך את השדה על המזרע.

חקלאות, מר שמיר, היא לעיתים קרובות עסק משפחתי שלא- למטרת -אקזיט. הבן ירש את המשק מהוריו, ואלה קיבלו אותו מדור החלוצים - המייסדים. כל דור תורם לחידוש ולהצעדת הענף קדימה בדרך הקידמה הטכנולוגית והמודרנית. חקלאות ישראלית היא אמונה ודרך חיים.

בוודאי נחשפת גם אתה להשחרת הפנים השיטתית לה "זוכים" החקלאים בשנים האחרונות. מה לא אמרו עליהם. ברוני קרקעות ונדל"ן. בזבזני מים כרוניים. מעסיקי עבוד זרה, דואגים לאינטרסים שלהם באמצעות לובי אימתני ועוד ועוד. הם הפכו לשק החבטות של האוצר ושל התקשורת. נשכחו כל ההישגים וההיסטוריה, הרשומים על מפת הארץ. העובדות רחוקות מאוד מתיאור זה, כפי שתלמד כבר בימיך הראשונים במשרד.

יתכן שאתה מאלה שזוכרים בנוסטלגיה את החקלאות של פעם, כשעוד חלבו פרות ביד ונתנו טיפולים שונים "לפי הרגש". ובכן, צפוייה לך הפתעה: בשנים האחרונות החקלאות הפכה לענף הייטקי. סנסורים שנעוצים באדמה משדרים למגדל את שיעור הלחות, לפיה הוא מחליט כמה מים לתת בהשקייה הבאה. מדי חלב ממוחשבים מודדים לכל פרה את כמות החלב, וטיפוח העדר מתבסס על מודלים סטטיסטיים מתוחכמים. יש פה שילוב של יידע אקדמי-מחקרי ברמה גבוהה, יחד עם אנשי שטח שצברו ניסיון עצום. הנוסחה המנצחת מוליכה את שמה של החקלאות הישראלית לתפארת ברחבי העולם, והכל צמאים ללמוד מאיתנו.

עד שלא יוגשם החזון של גידולים חקלאיים על גגות הבתים בעיר - וכנראה גם אחר כך - החקלאות תמשיך להיות תופעה מובהקת של הפריפריה. למעט יוצאים מן הכלל, הקיבוצים, המושבים והחוות הפרטיות פזורים לאורך גבולות ישראל. תמצא אותם בנגב, בגליל ובערבה. שם, רחוק ממדינת תל אביב ומגוש דן, הם עוסקים בציונות אמיתית בלי מרכאות.

פרק חשוב במשימות העומדות בפניך מתייחס לחקלאות של ערביי ישראל. גם עבורם זהו ענף חשוב ביותר, שמקיים משפחות רבות במגזר. המגדלים במגזר הערבי הם שותפים מלאים למאמץ של החקלאות הישראלית. שיתופם בהשגי הטכנולוגיה והיצוא החקלאי של ישראל יכול להוות מנוף מצויין לשילובם בחברה ולשיפור היחסים עימם. גם ביחס לחקלאים הפלשתינאים, יכולה החקלאות להוות מנוף וגשר לשיתופי פעולה.

אדוני השר, אתה נכנס לנעליהם הגדולות של אלה שקדמו לך, וביניהם - חיים גבתי ואברהם כץ-עוז הקיבוצניקים, המושבניקים משה דיין, אריק נחמקין, אריק שרון, רפאל איתן, שלום שמחון ועוד, ולא נשכח גם את השרה האחרונה - אורית נוקד מקיבוץ שפיים. כל אלה הביאו את ריח הזבל וניחוח החציר מהבית, והבינו, שהחקלאים זקוקים לבן ברית ליד שולחן הממשלה. בפוליטיקה אולי המשרד נחשב לזוטר ואף אחד לא נלחם עליו, אבל עבור החקלאים - אתה השר מספר אחת. הדברים נכונים בפרט כאשר ה"לובי החקלאי הכל יכול" נעלם פיזית מהכנסת, ולא נותרו כמעט נציגים לסקטור זה. חשוב שתדע, שהרעה בלתי מידתית של תנאי הסחר לחקלאות - למשל עלייה דרסטית במחיר המים, או שחיקת מחיר החלב - תותיר את המגדלים חסרי יכולת קיום. זה לא אומר שאתה צריך לענות אמן אחרי כל הדרישות שלהם, אלא פשוט לזכור, שבלי חקלאות לא יהיו בישראל שטחים ירוקים, יישובים כפריים, קהילות איכותיות, ובקיצור - ארץ ישראל היפה. בברכת הצלחה בתפקיד החשוב!

עלי קדם

ירידה דרמטית של כ-20% ברווחיות ענף החקלאות בשנת 2012

אבו וילן: "על מנת למנוע נטישת חקלאים את הענף, יש להימנע מהטלת מע"מ על פירות וירקות ולנקוט בשורת פעולות נוספת"

ב-10/4/13, פורסם אומדן רווחיות ענף החקלאות בישראל על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ולפי הניתוח המקצועי של הכלכלנית הראשית של התאחדות חקלאי ישראל, רחל בורושק.

לפי הנתונים, התפוקה החקלאית בשנת 2012 עמדה על כ 29 מיליארד ש"ח, המתחלקים ל 60% מענפי הצומח ו 40% מענפי בעלי החיים.

מתוך סכום זה, ההכנסות הנקיות של החקלאיים היו בשנה האחרונה כ 4.9 מיליארד ש"ח לעומת 6.1 מיליארד ש"ח בשנת 2011.

ההכנסה הממוצעת למשק חקלאי הייתה בשנה האחרונה כ 377,000 ₪, ירידה של כ 85,000 ₪ לעומת אשתקד (הנתון נכון לפני ניכוי הוצאות ההון והריבית של בעלי המשקים, ולכן הרווח הנקי, אף נמוך מכך). בפועל, בשנה האחרונה נותרו בידי החקלאים 17% הכנסות מסך התוצרת שנמכרה, נתון המהווה ירידה משמעותית לעומת השנים הקודמות: 22% בשנת 2010 ו 20% בשנת 2011.

ההבדל ברווח החקלאים נובע מירידת מחירים הממוצע של הפירות לעומת שנת 2011, וכן בירידת תפוקת הייצוא (18% בלבד) וירידת מחירים בתחום זה.

הניתוח של התאחדות חקלאי ישראל מצביע על מספר סיבות שגרמו לירידה ברווחיות:

- שפע פירות הקיץ בשנת 2012, אשר יצר ירידה דרמטית במחירים וברווחיות.
- ירידת המחירים בשווקי אירופה לגזר ותפוח אדמה.
- משבר העובדים הזרים, וחסרונם של כ 4,000 עובדים בממוצע במהלך שנת 2012.
- עליית מחירי המים, הדשנים, החשמל והדלק בכ- 10%.

אבו וילן

הרעת תנאי הסחר בשנתיים האחרונות (בשיעור ממוצע של 7% בשנה).

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל, אבשלום (אבו) וילן, סיכם את ממצאי הדו"ח ואמר: "התוצאות העסקיות שעולות מהדו"ח מעלות תמונה חמורה ביותר. במצב זה, אנו רואים ירידה ברורה ברווחיות החקלאים משנה לשנה, מגמה שאם לא תיעצר, תוביל בסופו של דבר לנטישת הענף על ידי החקלאים, מה שעלול להוביל לבעיה לאומית.

בכדי להימנע ממצב זה, על ממשלת ישראל להירתם במהרה לטובת ענף החקלאות והעוסקים במלאכה, ולהעביר תוכנית חירום והצלה מיידית הכוללת:

1) הימנעות מהטלת מע"מ על פירות וירקות.

2) הגדלת מספר העובדים הזרים העוסקים בחקלאות, והחזרתם לכמות של 25,000.

3) שמירת מחיר המים והימנעות מהעלתו.

4) קביעת מדיניות השקעות תומכת צמיחה.

5) אי פגיעה בפטור מהגבלים עסקיים, שכן הנתונים מוכיחים באופן חד משמעי, כי התייקרות התשומות לא גולגלה אל הצרכן, ומנגנון היצע וביקוש הוא שקבע את רמת המחירים.

התמונה להמחשה בלבד. צילום: אדי ישראל

א.ח.ב.

מערכות חליבה

- מתן שירות טכני למכוני חליבה
- עבודות נירוסטה
- שירות תיקונים לבוחשים (מנועים . ממסרות חלזוניות)
- שירות תיקונים למאוורר (מנועים . רצועות .מיסבים)

24

שרות אמין ומקצועי, בכל עת

בהנהלת: אלזיאדנה ג'יהאד

רהט ת"ד 1183 מיקוד 85357

טלפון : גיהאד 050-4290517

Ghad1919@gmail.com

להתוות חזון לחקלאות הישראלית

דומה כי הגיעה השעה, אחרי שנים ארוכות של "טייס אוטומטי", לקחת פסק זמן קצר ולבחון את הכיוון שמדינת ישראל הולכת אליו בכל הקשור לחקלאות ולסדרי העדיפות הלאומיים

| מאת: ארנון אושרי |

יש שאלות יסוד שדורשות ברור. האם החקלאות במתכונתה הנוכחית חשובה? האם נדרש שינוי? ואם כן מהו, האם תמהיל הענפים שמרכיב את החקלאות הישראלית נכון?

ראוי היה למנהיגות המדינה, ולארגונים הקשורים בחקלאות, לפנות מעט זמן ולקיים סמינר בחירת דרך, או התווית חזון, בתחומי החקלאות השונים, וכמובן יצירת מפת דרכים (שם מקובל היום) לחקלאות הישראלית.

בסמינר או דיון שכזה יועלו בין השאר השאלות הבאות:

בהתחשב במשאבי הקרקע (שהתחרות עליהם גוברת) מהם הגידולים היעילים, או המיטביים שכדאי לגדל.

האם המדינה רוצה רצף עירוני מאשדוד עד חיפה? או שמא יש מקום לחקלאות גם במרכז?

האם ענפי בעלי החיים המגודלים בארץ, באיכויות שלהם, הם המענה לשוק המקומי? האם יבוא של מוצרי חקלאות זו דרך להתמודד עם כשלי שוק?

האם יש מקום לתמוך או לקדם את הענפים השונים?

ובכלל, מה הוא האופק שמבטיחה המדינה (אם בכלל) לעוסקים במקצועות החקלאות? האם אנחנו מעוניינים לטפח דורות עתידיים שיעסקו במשלח יד זה?, האם זהו רק משלח יד, או דרך חיים מיוחדת (בשונה מחיים בעיר)?

מהו מקומה של החקלאות בעיצוב גבולות ופני המדינה?

יש כאן שאלות רבות, שדומני ששנים ארוכות לא באמת עסקו בהן, וראוי היה לתת עליהן את הדעת. אין באמת זמן נכון, או מתאים יותר לעיסוק זה. כל רגע הוא רגע נכון, במיוחד כשהתחרות שאל מולה ניצבת החקלאות היא גדולה ואולי אף מאיימת, אם זה בלחץ להסבת קרקעות מחקלאות לבנייה, ואם זה על ליבם או בחירתם של הדורות הבאים, שמהם צומח הפוטנציאל לעוסקים בענפים אלה, ואם אילו היבואנים שמוכנים להציף את המדינה בתוצרת זולה.

לאורך שנים ידעה החקלאות הישראלית, וידעו העוסקים בה, לקדם מחקר, חדשנות ופריצת דרך בתחומים רבים, אם זה בגנטיקה של הצמח, אם זה במערכות השקיה ואם זה בטיפוח עדר החלב. בכל התחומים הללו ועוד, ידעה ישראל להוביל חדשנות, ותרומתה בעולם - ידועה, אבל אין זה אומר שניתן להמשיך ולהתבשם מהצלחות העבר. ללא מחקר, הדרכה, ליווי מקצועי ועידוד, יחדלו תחומים אלה להתפתח, והמושג "ביטחון המזון" יקבל משמעות מאיימת. יכול כל אחד שעיניים בראשו, לראות עד כמה מאויימת החקלאות הישראלית מגורמים שונים, החל מצדקני השמירה על בעלי חיים (שאין מצטיין מהחקלאי הישראלי בעשייה לרווחתם) המשך בתחרות על קרקעות וכלה בהתנהלות המדינה כלפי החקלאות. חשוב לזכור, שדבר מכל ההישגים אינו מובן מאליו, ועומדים מאחורי שנות ההישג הרבות האלה מאמצים משולבים של חקלאים חוקרים ותעשיינים. בכדי שההצלחה תישמר ואף תעצים, יש להתוות דרך, חזון, ואף להשקיע בקידומו.

הכותב הוא רפתן, חבר כפר ויתקין

חקלאות עם חזון. התמונה להמחשה בלבד. צילום: עלי קדם

עפר מתכות
OFER METAL
• שיווק וסחר במתכות • פנלים מבודדים

- ברזל מקצועי
- פרופילים, צינורות, מוטות
- פחים
- פח איסכורית
- איסכורית מבודדת
- גדרות
- בניית תוכניות עבודה ומכרזים
- חממות
- מנהרות עבירות
- בתי רשת

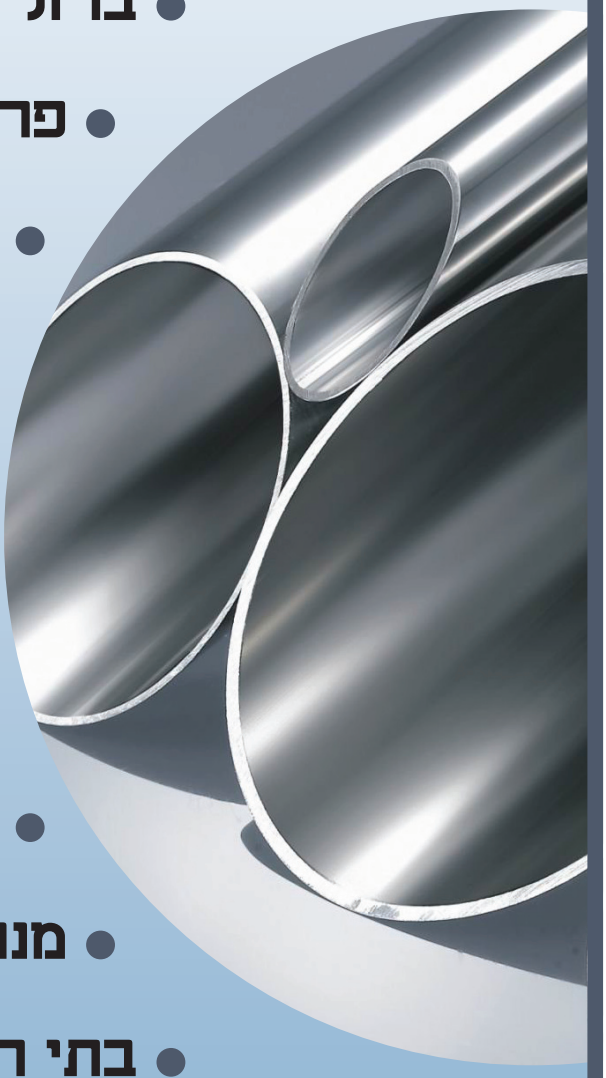

של פרופיליין

עפר מתכות
OFER METAL
• שיווק וסחר במתכות • פנלים מבודדים

צמרות 2, הרצליה מיקוד 4642402
טל. 09-9582846
פקס. 077-4701903
נייד. 057-8328636, 054-4348912, 052-8328636
מייל. oferby@ofermetal.com

הרפתנים אינם אשמים בעליית מחיר מוצרי החלב

ענף החלב לא היה זקוק לוועדת קדמי או למתווה לוקר על מנת להתייעל, זה קורה כל הזמן - קובע לירון תמיר, כלכלן מועצת החלב

| מאת: עלי קדם |

"בדיחה סטטיסטית אומרת, ששנה ממוצעת פרושה - שנה יותר גרועה מאשתקד, ויותר טובה מהשנה הבאה - אומר לנו לירון תמיר, כלכלן מועצת החלב בשיחה עימו, כשעל השולחן שביננו מונחות שתי חוברות: רווחיות ענף הרפת לשנת 2011 - סקר שערכה חברת צנובר, ושנתון 2011 של מועצת החלב. "אנחנו מדברים פה על ענף בוגר. אין בו זינוקים, כמו למשל בחברות סטארט אפ. שיעורי הצמיחה דומים לשיעורי הגידול באוכלוסיה, לפעמים פחות בשנת מיתון. עם זאת, לכל שנה יש ייחוד משלה".

בהתאם להנחות אלה, צריכה החלב ב-2012 עלתה בשני אחוז, דומה לגידול באוכלוסיה, עם עלייה קלה בצריכה לנפש. יש לכך משמעות, אומר לירון, כי הענף עבר טלטלה, כך שחששנו שעלול להיות עיכוב בצמיחה. המחירים ליצרן היו יציבים בשלושת הרבעונים הראשונים, 2.09 אג' לליטר חלב בשער הרפת, קצת פחות מהרבעון האחרון של 2011, הכל בכפוף לנהלים שנקבעו. עלויות ייצור החלב עלו במקצת. המרכיב העיקרי בעלויות אלה הוא המזון - מעל 60%. חלק גדול ממנו הוא גרעינים מיבוא, רכיב שרגיש למתרחש בשוק העולמי לגרעינים. לירון מדגים על ידי גרפים: "אם אני מסתכל על מה שקרה בתחום המזון, בעיקר של תירס וכוספת סויה, הייתה הרעה בתנאי הסחר והיה צורך לעשות תיקון, ואכן, מחיר החלב הועלה ב1 לאוקטובר 2012 ב-20 אגורות שזה 9%, ובינואר האחרון בעוד 2 אגורות, ועכשיו המחיר כנראה קצת יירד בעקבות ירידה במחירי המזון המרוכז. החישוב הוא בהתאם לעלויות, כך שאין פה ניצול של כוח מונופוליסטי או קרטליסטי. המחיר מפוקח על ידי הרגולטור, והתוצאה היא תמורה הוגנת לחוליה היצרנית בשרשרת הייצור."

לירון תמיר

ומה קרה במחלבות?

על כך יש לנו פחות שליטה. המחלבות עדכנו מחירים בנובמבר, לאחר תקופה ארוכה שהקפיאו ואפילו הוזילו מחירים בעקבות המחאה החברתית של קיץ 2011. המוצרים המפוקחים התייקרו לאחרונה ב3.5%. יש לציין כי לפי אמות המידה לעדכון המחירים המפוקחים ההתייקרות הייתה צריכה להיות כ-7%. אם לסכם, הייתה לנו עלייה מתונה בכמויות החלב, והתאמת מחירים בתגובה למה שקרה בשוק הגרעינים. מחיר המטרה אמור לשקף את העלויות, בהתאם לתקנות ולחוק שעברו בכנסת, ועל פי סקרים מקיפים שעושים מדי תקופה, כאשר בין סקר לסקר מעדכנים לפי מחירי סל התשומות. בסקר האחרון נמצא שהענף התייעל ב2% - נתון די מדהים."

מה הכוונה בהתייעלות?

יש לנו מדד התייעלות, שמתייחס

לעלות הייצור של ליטר חלב במחירים קבועים. אם הענף הצליח להגדיל את התפוקות, לייצר יותר ליטרים מאותן תשומות - פירוש הדבר שהוא התייעל. רמת ההתייעלות שקרתה בפועל, אגב, דומה למה שהענף נדרש לבצע על פי מתווה לוקר.

איך הענף הצליח להתייעל?

ישנם מספר מנועים עיקריים להתייעלות. האחד - גידול של יחידת הייצור, כלומר מספר הפרות ברפת. זה קרה בעיקר במשק המשפחתי ואז, אותן תשומות - הון, עבודה - מתחלקים על יותר ליטרים של חלב. מנוע שני הוא עלייה בתנובת החלב, כאשר שוב עלות הייצור לליטר - יורדת. אגב, כל העולם לומד מאיתנו בדברים האלה. אומר במאמר מוסגר ובנושא אחר, שבניגוד למה שלפעמים חושבים בטעות, דווקא הייצור האינטנסיבי הוא יותר ידידותי לסביבה מאשר הייצור האקסטנסיבי. מנוע ייעול שלישי הוא החדשנות. הרפתן הישראלי יודע לאמץ חידושים טכנולוגיים. אצלנו, המרחק בין תוצאה של מחקר או פיתוח לבין היישום בשטח הוא קצר. אגב, אנו עדים לדעיכה של כמות המשאבים שהמדינה מקדישה למחקר ולפיתוח, מה שעלול לעלות באיבוד היתרון היחסי שלנו. המנוע האחרון להתייעלות הוא המהלך של מתווה לוקר, שאומר כך: לרפתות שלא השכילו לגדול, ולהתייעל, לאמץ דרכי ייצור עדכניות וחידושים טכנולוגיים, ושרוצים לפרוש בכבוד - ניתן להם לעשות זאת, וכך היעילות הממוצעת של כל הענף - תגדל."

חלקות המכסות נעשתה כחוק

את הדיון במתווה לוקר פותח לירון בקביעה, שהענף, לא היה זקוק ללוקר על מנת להתייעל. "הרפת בישראל עוברת תהליך נמשך של התייעלות לא רק בייצור החלב, אלא גם באיכותו, בשמירת איכות הסביבה, ובתחום רווחת בעלי החיים וברווחת העובד, שם קורים דברים דרמטיים. לא היינו צריכים את לוקר או את המחאה החברתית כדי לא לקפוא על השמרים. ענף החלב מותקף לא רק אצלנו, ומכמה כיוונים. מצד אחד אנשי התזונה האלטרנטיבית ורווחת בעלי החיים, שמתנגדים לעצם קיומו של הענף. מצד שני המלחמה בתאגידים תופסת תאוצה. כיוון נוסף, שהיה במוקד המחאה החברתית, הוא יוקר המחיה, שהקוטג' שימש לו כסמל. מהמחקרים ומהסקרים - לא שלנו, של כלכלנים מקצועיים - עולה שה"אשמים" בעליית המחירים

אינם החקלאים, אלא זה קרה בהמשך שרשרת הערך, ומעל לראש של הרפתנים. אני לא מכיר את התמחירים של המחלבות ושל רשתות השיווק, אך כנראה שחלק ניכר מעליית המחירים הלכה להגדלת מרווחי פער התיווך.

הוקמה וועדת קדמי, שלה הכי קל היה למצוא את המטבע מתחת לפנס, ולהאשים את החוליה הכי חלשה - הרפתנים, והכי קל להוריד את המחיר שבשליטה - מחיר המטרה. אבל התזה שאומרת שהורדת מחירי החלב תתבטא בירידת מחיר מוצרי החלב - אינה נכונה. אילו המסקנות שהוציאה וועדת קדמי היו מיושמות, היה נגרם לענף נזק בלתי הפיך, שקשה להגזים בחומרתו.

הייתה נגרמת שחיקה דרמטית במחיר החלב, התכנון היה מתמסמס, ופתיחה אגרסיבית של השוק ליבוא (אנחנו טענו שזה למעשה לייבא לארץ אבטלה ממקומות אחרים). הענף יצא למאבק מקצועי, ציבורי ופוליטי, כשאנחנו - מועצת החלב - נתנו את הגיבוי העובדתי בנתונים. בלמנו את הצעות קדמי, למרות שראש הממשלה תמך בהן. עם זאת, לא היה מנוס מלהגיע לפשרה כלשהי, והחלו מגעים להגיע להסכמות, בהם הבהרנו שהענף איננו מתנגד להתייעלות. להיפך, המטרה שלנו היא לספק תוצרת חלב במחיר שווה לכל נפש, ובאיכות מעולה. כשהתברר שיש מחלוקת בין משרדי החקלאות לאוצר, נכנס משרד ראש הממשלה לתמונה, וכך יצא לאור המתווה".

שלמושבים יש ביקורת קשה עליו ועל ההסכמות.

חלק מהיצרנים המושביים טענו שנלכדנו ב"מלכודת דבש" - הסכמנו כביכול להנחה שיש בעיה בקטע היצרני, בשעה שכולנו יודעים - כפי שכבר אמרתי - שהרפתנים בכלל לא אשמים בעליית המחירים. צריך להבהיר: אנחנו לא במגמה לעודד יצרנים לפרוש, והישגנו דברים חשובים. המדינה תקצה ליישום המתווה 200 מיליון שקל, שייועדו בעיקר למענקי פרישה ליצרנים שיירצו לפרוש בכבוד מהענף, השחיקה במחיר המטרה תהיה קטנה ביחס למה שהתגבש בוועדות קדמי ותתפרס על פני ארבע שנים, שבסופן חוזרים לנוסחת החישוב המוסכמת.

מה בדבר הבג"ץ שהוגש נגד יישום המתווה?

מתווה לוקר חילק כזכור את הרפתנים למספר קבוצות. יצרנים קטנים בודדים (לא בשותפות) שמייצרים פחות מ700 אלף ליטר בשנה - לאלה יש

<<<

רווחיות ענף החלב ל2011

בוועדת ההיגוי של הסקר לרווחיות ענף החלב חברים כלכלנים ממשרד החקלאות, משרד האוצר, והתאחדות חקלאי ישראל. הסקר נערך על ידי חברה חיצונית, חברת צנובר, שנבחרה מתוך כמה מועמדים. את המדגם של הרפתות שישתתפו בסקר קבעה הסטטיסטיקאית הי־לארי פוט מהפקולטה לחקלאות, כגורם בלתי תלוי. לירון תמיר מסביר, שבסקר דוגמים 120 רפתות מתוך כ1000 הפועלות בישראל. עד 2012 עבדו לפי הסקר של 2009. הסקר החדש, זה של 2011 (שתוצאותיו יצאו לפני מספר חודשים) הראה כאמור התייעלות של כ2% בענף.

ממצאי הסקר, מגמות עיקריות

מתוך החוברת רווחיות ענף רפת החלב 2011, בביצוע חברת צנובר, עמ' 10-9.

רווחיות:

בתקופת הסקר חלה הטבה ברווחיות משק החלב, ובממוצע ארצי נרשם רווח של 229 ש לפרה, או כ2.12 אגורות לליטר חלב, לעומת הפסד של כ-517 ש לפרה או הפסד של כ-4.85 אגורות לליטר חלב בשנת 2009 (במחירי 2011).

ניתן לראות את ההטבה בשני המגזרים. במגזר המש־פחתי ההפסדים קטנו ב-30.4% בהשוואה לסקר הקודם, ואילו במגזר השיתופי הרווחים גדלו ב-24.97% (במונחי שקל לפרה).

תפוקה והכנסות

א. תנובת החלב לפרה: נרשמה עלייה מכ-10672 לכ-10840 ליטר לפרה, שהינה עלייה של כ-1.6%, בעק־בות שיפור התנובה לפרה במגזר השיתופי בגובה של כ-2.7%.

ב. מוצקים:

- חלבון: עלייה מ3.29% ב-2009 ל-3.32% ב-2011.
- שומן: עלייה מ3.71% ב-2009 ל3.73% ב-2011.

ג. עלייה ריאלית של כ-6% במחיר המטרה לחלב מ-2009 ל-2011.

ד. העלייה מהכנסות מבשר בשיעור של כ-19% יכולה לנבוע ממספר גורמים: קיטון באחוז היציאה, המגדיל את ערך העדר, אחוז גדול יותר של מכירת פרות לחלב לעו־מת פרות לבשר, עלייה ריאלית במחירי הבשר ועוד.

ה. כתוצאה מהנ"ל חל בממוצע הארצי גידול של כ-2.97% בסך ההכנסות לפרה לעומת שנת 2009.

הוצאות

הוצאות מזון - עליה של כ-4.04% במונחי שקל לפרה, הנובעת מהתייקרות חומרי הגלם, ומהגדלת כמות המזון לפרה - ק"ג חומר יבש ליום, מ-27.54 ל-28.12, עלייה של 2.1%.

הוצאות עבודה - ירידה בהוצאות עבודה בשיעור של כ-3.55% מ2011 ל-2009 במונחים של שקל לפרה, הנו־בעת מעלייה נוספת בשיעור העבודה השכירה על חשבון העבודה העצמית, ובירידה בימי העבודה לפרה.

הוצאות הנהלה וכלליות - ירידה בשיעור של כ-9.07% במונחי שקל לפרה.

הוצאות הון - ירידה בשיעור של 9.97% לעומת 2009, במונחי ש לפרה.

פער בין המגזרים

ממצאי הסקר מראים כי קיימת מגמת צמצום פערים בין המגזרים, הנובעת מהסיבות הבאות:

קיטון ההפסדים במגזר המשפחתי בשיעור גבוה מהע־לייה ברוויחות במגזר השיתופי: 30.4% כנגד 24.97%.

בתקופת הסקר הפער בין הרווח הממוצע במגזר השי־תופי להפסד הממוצע במגזר המשפחתי קטן, ועומד כיום על 4655 ש לפרה, בעוד שבשנת 2009 (במחירי 2011) הפער עמד על 5237 ש לפרה.

אופציה של פרישה, קבלת מענק, או - לקנות מכסה על מנת לגדול, במחיר נמוך במיוחד של 20 אג' לליטר. קבו־צה שנייה הם רפתנים קטנים שפוע־לים בשותפויות, שגם הם יוכלו לרכוש מכסות באותו המחיר. היצרנים הגדו־לים יותר - קיבוצים ורפתות מושביות גדולות, שמייצרים יותר מ700 אף ליטר בשנה - הם לא במשחק של לוקר, וייה־נו לאורך ארבע השנים מהגידול הטבעי של הביקושים בענף. בינתיים התקיימו כזכור בחירות, ופעלה ממשלת מעבר.

מכיוון שחלק מהמתווה חייב חקי־קה, וקטע אחד אף חייב אישור תק־ציב המדינה - לא התחיל יישום מלוא המתווה. מצד שני, הרי הביקוש גדל ב2.4 אחוז, ולכן שרת החקלאות הח־ליטה - באישור היועץ המשפטי לממ־שלה - להגדיל את המכסות ל-2013 ב20 מיליון ליטר. מכסות אלה חולקו ליצרנים גדולים, שאינם במתווה לוקר, ועל כך הוגש הבג"ץ. למיטב ידיעתי, ההליך (של חלוקת המכסות) בוצע באופן חוקי. נכון לעכשיו: כל הגורמים חתמו על מתווה לוקר, ומצפם לתיקו־ני החקיקה הדרושים ולאישור תקציב המדינה.

מכיר את ריח הזבל

לירון תמיר, בעל תואר שני בכלכ־לה חקלאית מהפקולטה לחקלאות ברחובות ומוסמך לימודי משפטים באוניברסיטת בר אילן, משמש כלכלן מועצת החלב משנת 1996. בעבר היה חבר קיבוץ נירים שבדרום במשך 12 שנים, במהלכן גם עבד כרפתן - "אני מכיר את הרפת גם מהצד של הזבל" הוא מעיר בחיוך. במועצה הוא אחראי על הסיכומים החודשיים והשנתיים של משק החלב, ומכין את תחזית הצריכה השנתית. לירון הוא חבר וועדת ההיגוי לסקר שלפיו נקבע מחיר המטרה. בהקשר של וועדת קדמי הוא עסק, בשיתוף גורמים חיצוניים, בהערכת ההשלכות של ההמלצות השונות, תוך השוואה למדינות אחרות. בעבודה השוטפת הוא משתף פעולה עם כלכ־לני משרד החקלאות ובראשם אורי צוק בר, הסמנכ"ל לתכנון ולאסטרטגיה, עם רחל בורושק - כלכלנית התאחדות חקלאי ישראל, ועם גורמים במחל־בות. לירון מייצג את ישראל בפורום בינלאומי לכלכלה חקלאית (IFCN), וכן שותף בצוות מועצת החלב לIDF, ארגון החלב העולמי, ומזכיר הוועדה הלאומית הישראלית לארגון זה, שעוס־קת בהכנות לקראת אירוח כנס הארגון בישראל ב-2014. הוא יושב גם בשול־חן המגדלים של בקר לבשר, ואחראי מטעם המועצה על ענף הצאן.

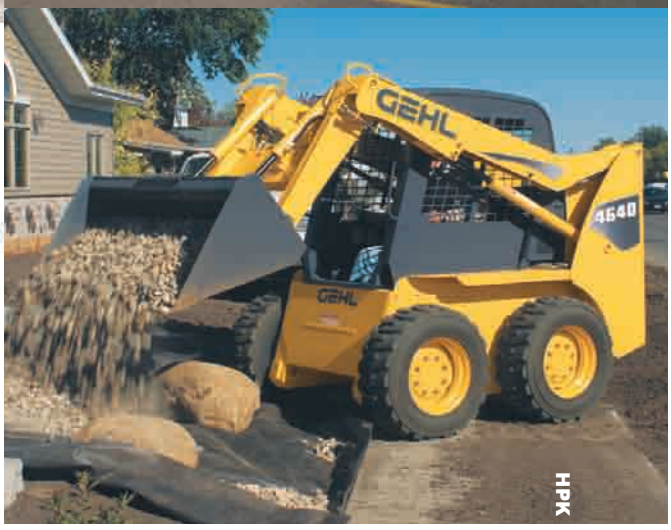

GEHL®

כלים רב תכליתיים למגוון רחב של עבודות וביצועים.

- אמינות מוכחת.
- חסכון תפעולי.
- הפעלה נוחה.
- שדה ראיה משופר.
- עיצוב חיצוני יעיל.
- שלדה מחוזקת.
- גישה נוחה למכלולים.
- שירות אישי ארצי ומהיר.

עוד מותג איכות מקבוצת

ב. פלדמן ובנו מאז 1934

רחוב יוסף לוי 15 מפרץ חיפה. מכירות: 04-8471226. לפרטים, אמיר קייזר: 050-8485016

המשותף הוא על גבול ה-100 אחוז

מאז שנכנס מאיר צור לתפקיד מזכ"ל תנועת המושבים, הידידות בין שתי התנועות, הקיבוצית והמושבית, פורחת. אנחנו חלשים מדי בשביל לריב גם בחוץ וגם זה עם זה, אומר צור. הוא צופה שיגיע הרגע שבו נהיה בשלים לייצר תנועת התיישבות אחת גדולה, ומתייחס גם למחלוקת בנושא "מתווה לוקר"

| מאת: יעקב לזר |

שקיימנו את הריאיון הזה, מזכ"ל תנו־עת המושבים מאיר צור ואנוכי, עוד לא הייתה ממשלה בישראל, והשם שהוזכר בוודאות גבוהה לתפקיד שרת החקלאות הבאה היה של פאינה קיר־שנבאום, מישראל ביתנו. בינתיים הוק־מה ממשלה, ושר החקלאות הבא הוא יאיר שמיר, גם הוא מישראל ביתנו. זה איננו משנה את המסר שמבקש צור להעביר: "הציפייה שלנו משר החקל־אות החדש, שהוא יבין שהחקלאות היא לא רק עסק, היא גם ערך; שסגירת משק חקלאי בנגב או בגליל או במרכז זה אסון למדינת ישראל. ככה צריכים לראות את זה ראש הממשלה, שר החקלאות, מזכירי התנועות וכל קיבו־צניק ומושבניק. מתוך התפיסה הזאת צריך לפעול. צריך לחשוב איך לעזור למשקים מתקשים להתייעל, ולא איך לסגור אותם".

מטבע הדברים, גלשה השיחה גם לפוליטיקה, בעיקר על רקע הניסיון הכמעט נואש של הרגע האחרון, לפני הבחירות בינואר, להקים את מפלגת ההתיישבות. הרעיון צץ כאשר התברר, שגם לקיבוצים וגם למושבים לא תהיה נציגות אמיתית בכנסת הנוכחית והיו מי שהעריכו, שאם הקיבוצניקים וה־מושבניקים יחברו יחדיו לרשימה אחת, הם יצליחו לעבור את אחוז החסימה ולהכניס לכנסת ח"כים מטעמם. הני־סיון כשל, הוא נעשה מאוחר מדי ועם תומכים מעטים מדי. יהיה ניסיון נוסף?

מאיר צור: "הפוליטיקה זה מגרש המשחקים העיקרי, ואנחנו נצטרך לר־אות אם יש לנו בית או אין לנו בית. מפ־לגת העבודה בראשות שלי יחימוביץ' היא לא הבית שלנו. מפלגת העבודה לא רואה בחקלאות ערך, גרוע מזה, היא נטשה אותנו. התפלאתי לראות, שהקיבוצניקים הצביעו למפלגת הע־בודה, למרות מה שהמפלגה הזאת עשתה להם. אני חושב שזו הייתה טעות. מפלגת העבודה פגעה בקיבו־צים באופן ברור ומובהק, והם לא היו צריכים להצביע עבורה. הם היו צריכים ללכת עם מי שהלך אתם. זה מה שה־מושבים עשו. המושבניקים ראו ששלי יחימוביץ' הפנתה לה עורף, אז גם הם הפנו לה עורף.

"ביום שמפלגת העבודה תחזור לע־רכים שלה ותחזור להיות מפלגת הע־בודה האמיתית, שההתיישבות בראש סדר העדיפויות שלה, המושבים יחז־רו לתמוך בה, ולא נצטרך לחפש לנו בתים אחרים. ואם זה לא יקרה, ולא נמצא בית אחר, אז נתארגן בעצמנו. ברור לנו שאנחנו חייבים שיהיה לנו כוח פוליטי, ואנחנו יודעים לייצר כוח כזה. אם נצטרך, נתארגן ביחד, נאסוף את הזרם המרכזי השפוי גם מהמושבים וגם מהקיבוצים, ונבנה כוח פוליטי. אם נצטרך, והלוואי שלא נצטרך".

הוא בן 48, בן מושב עין יהב, נשוי ואב לשניים, מגדל פלפל ותמרים במשק משפחתי משותף. הוא נבחר לתפקיד

<<<

SUN SOLAR
סאן סולאר בע"מ

הסדרה חדשה
החל ממרץ 2013

מונה נטו
Net - Metering

מצטרפים
ומרוויחים

מפסיקים לשלם

לחברת החשמל עבור צריכת החשמל
עוברים לייצור עצמי של חשמל ירוק

יצרו חשמל והתחילו להרוויח!

החשמל המיוצר על ידי המערכת הסולארית משמש לצריכה עצמית של בעל המתקן.
חברת חשמל תקלוט את עודפי הייצור של החשמל בחשבון זכות,
אחת לתקופה חברת חשמל תקזז מחשבון הצריכה את יתרת הזכות.
יתרת הזכות תועבר לקיזוז מהחשבון הבא (עד שנתיים).

צרכני חשמל
- מפעלי תעשיה
- מרכזים לוגיסטיים
- מבני ציבור
- מסחר ומשרדים
- קיבוצים
- חקלאים

פנו עוד היום
לקבלת ייעוץ חינם!

התהליך פשוט יותר מתמיד:
- תכנון הנדסי ואדריכלי לקבלת היתר בניה
- תכנון חשמלי לקבלת אישור להתחברות מחברת חשמל
- הקמת המערכת ו...מתחילים להרוויח*

* החזר השקעה תוך 7 שנים בממוצע, תלוי בצריכת החשמל ושטח גגות פנויים

איכות | שירות | אמינות | מקצועיות

מוקד ארצי: 077-4009350 www.sun-solar.co.il info@sun-solar.co.il

באמצע הקדנציה של קודמו איתן בן דוד שהחליט לפרוש, השלים שנתיים ולאחרונה נבחר לקדנציה נוספת של חמש שנים. הוא הביא למערכת רוח אחרת - עבודת צוות, חיפוש אחרי המשותף בין התנועות ולא המפריד, פחות אגו ויותר פעילות למען הציבור שבחר אותו.

דיברנו על חקלאות, על המרחב הכפרי, על מינהל מקרקעי ישראל, כמובן, על שתי התנועות ועל לאן כל הסיפור הזה הולך.

עתיד החקלאות בישראל

החקלאות הישראלית היא אולי הכי מתקדמת בעולם, אבל אין לה דור המשך. אנשים צעירים בישראל לא רואים בחקלאות דרך חיים. הגיל הממוצע של החקלאים בארץ הוא למעלה מ-60, ולגמרי לא ברור איך משנים את המצב הזה.

אפשר לשנות?

"הבעיה המרכזית היום בחקלאות היא באמת הדור הצעיר. יותר מכל דבר אחר. אם אבא שלי, כשאני גדלתי במושב עין יהב, הדבר שהוא הכי רצה היה שאני אמשיך להיות חקלאי, אני לא בטוח שהיום זה מה שרוב החקלאים מעוניינים שהילדים שלהם יעשו. מי שרוצה שהבן שלו ימשיך בחקלאות הופך להיות עוף מוזר. הסיבה המרכזית לכך היא, שהמדינה מתעמרת בחקלאים - בגלל בעיות המים, העובדים הזרים, פערי המחירים וכל הדברים האלה גם יחד. התוצאה היא שאין דור צעיר בחקלאות. זו הבעיה מספר אחת שלנו.

"מבחינה זו בקיבוצים יש יתרון. בקיבוץ צריך בעל מקצוע אחד, שאפשר להביא אותו גם ממקום אחר, שינהל את החקלאות בקיבוץ, ואפשר להרכיב צוות שיעשה את העבודה. במושב צריך להביא את הבן שיהיה חקלאי בחלקה של המשפחה, וזה יותר קשה.

"אנחנו מנסים להסב את תשומת לבם של מקבלי ההחלטות בתחום הזה, שכשהם יבינו את גודל הבעיה, זה יהיה מאוחר מדי. בשלב מסוים יגלו שאין פירות וירקות על המדפים בסופרמרקטים, כי אין מי שיגדל אותם. אז יצטרכו או לייבא פירות וירקות מחו"ל במחירים ייבוא, או לייבא חקלאים מחו"ל, שזה אבסורד לא נורמלי.

"האסון הכי גדול מבחינתי זה שהאדמות החקלאיות יעברו לידיים זרות. בסופו של דבר, יש פה ויכוח אמיתי על ההחזקה בקרקע, והקרקע היא של מי שמעבד אותה".

לאחרונה, יש ניסיונות לטפח חקלאים צעירים.

"לשמחתי, זה דבר שצובר תאוצה גדולה בפורומים של חקלאים צעירים. אנחנו אוספים צעירים בני מושב, שהתחילו להיות חקלאים ורוצים להיות חקלאים, אפילו אם ההורים שלהם לא חקלאים, ואנחנו רוצים לייצר גוף שיתמוך בהם, בכל הפרמטרים האפשריים. זה מתבצע בעזרת משרד החקלאות, ואנחנו מקווים שבאמצעות המהלך הזה נצליח לייצר עתודה של כמה מאות חקלאים חדשים, שייכנסו לתוך מעגל העשייה החקלאית, ואולי נצליח גם להצמיח מנהיגות חקלאית צעירה".

זה לא סוד שבין קודמך בתפקיד ובין התנועה הקיבוצית היו יחסים בעייתיים. איך עבדת עם ולוולה?

"ולוולה ואני הגענו למסקנה, שהמשותף לשתי התנועות הוא על גבול ה-100 אחוז. יש מעט מאוד דברים שאנחנו לא רואים אותם עין בעין, או שהאינטרסים שלנו לגביהם שונים. מבחינה אסטרטגית ותפיסת עולם, החלטנו שאנחנו פועלים יחד ובשיתוף פעולה בכל דבר, וכך נהגנו בשנתיים האחרונות. בכל דבר פעלנו יחד. כשאנחנו הלכנו למינהל בעניינים שלנו, הזמנו את הקיבוצים לבוא איתנו, ולהפך. אנחנו חלשים מדי בשביל לריב גם בחוץ וגם אחד עם השני, וזה גם לא נכון. חוץ מאגו אין בזה שום דבר. אני בטוח שגם עם איתן ברוש נמשיך באותה רוח. נפגשנו לאחר שאיתן נבחר, ואנחנו מתכוונים לעבוד בשיתוף פעולה מלא".

הזכרת את המינהל, אז בוא נדבר על זה. לפני כמה שבועות שלחת למינהל מכתב זועם ובו טענת שהמינהל הופך את המגזר המושבי ל"שק חבטות" בכל הקשור להתנהלותו בעניין ההרחבות.

"המכתב הזה משקף את התחושה שלנו לגבי מה שקורה במינהל, למרות הרוח המאוד טובה, שבנצי ליברמן משדר ונותן באופן אישי. בנצי אמור להיות ידיד של ההתיישבות ולהבין מה זה התיישבות, מה זה מרחב כפרי ומה זה חקלאות. למרות הרצון הטוב שלו, עדיין לא קורים דברים טובים. הייתה פה פעולה של מחוז ירושלים, שהוציא לתקשורת טענות לא נכונות בדבר כספים שהמושבים גובים, זה פשוט לא אמת. המושבים לא גבו כספים ולא יכולים לגבות, וכנגד זה התרענו.

זו רק דוגמה אחת מני רבות. בסך הכול במינהל מקרקעי ישראל חייב לקרות בתקופה הקרובה משהו מאוד משמעותי ביחס שלהם להתיישבות, גם למושבים וגם לקיבוצים. במושבים אנחנו רואים את האור בקצה המנהרה בשני דברים. האחד - בתקופה הקרובה יחל יישום של 979 כפיילוט, לעת עתה בשני מושבים. למרות שה-979 הוא לא מושלם מבחינתנו, הוא אמור להסדיר את חלקת המגורים. פירושו בגדול, שניתן לבנות שלושה בתים בנחלה בלי קשר לרצף בין-דורי, שאפשר לפצל חצי דונם מתוך הנחלה ולרשום אותו באופן עצמאי, כלומר ניתן לייצר הרחבה בתוך המושב על ידי ההוצאה של חצאי דונם מתוך הנחלות, ושאפשר לייצר פעילות לא חקלאית, פל"ח, בתוך הנחלה בצורה מוסדרת. זה לא כל תאוותנו בידינו, אבל זה בהחלט עושה איזשהו סדר. בפריפריה, שם המחירים אטרקטיביים זה בסדר, במרכז הארץ יהיה יקר מאוד לבצע את זה, אבל בסך הכול בחלק הזה אנחנו במצב סביר".

והדבר השני?

"הדבר השני המשמעותי הוא, שאנחנו מתקדמים מאוד בעניין חוזה חכירה לדורות מול המינהל, ל-49 שנה כפול ארבע מתחדש. אנחנו פועלים במרץ כדי להגיע להסכם הזה, שאחרי 100 שנות התיישבות, יהיה לבעל הנחלה הסכם מסודר. למרות שבינתיים יש יותר אווירה טובה מול בנצי ליברמן ופחות מעשים בפועל, אני בתחושה שבקרוב יבואו גם מעשים.

"המדינה והמינהל יכלו לעשות את הסדר הקרקעות איתנו באופן מיידי, ועל ידי כך לעזור למלא קצת את הגירעון בקופת המדינה. בהסדר מיידי אנחנו יודעים להביא שמונה מיליארד שקל, ואם המדינה הייתה מרימה את הכפפה ועושה את זה מהר, היא הייתה יוצאת רק נשכרת".

חילוקי דעות על מתווה לוקר

חילוקי דעות קשים בין תנועת המושבים לתנועה הקיבוצית התגלו בנושא הרפורמה במשק החלב,שזכתה לכינוי מתווה לוקר. בתחילת פברואר השנה, הגישו המושבים ומספר יצרני חלב משפחתיים קטנים עתירה, למתן צווים על תנאי ובקשה למתן צווי ביניים לבג"ץ, נגד החלטתם של שרת החקלאות, אורית נוקד, וועדת המכסות, ליישם את המתווה, שגיבשה ועדה בראשותו של מנכ"ל משרד ראש הממשלה, הראל לוקר, בתחום משק החלב.

העתירה הוגשה לאחר שוועדת המכסות, בהתאם להוראת שרת החקלאות ולמתווה לוקר, פרסמה אמות מידה לחלוקת מכסות לייצור חלב שמעניקות מכסות ייצור נוספות למשקים פרטיים גדולים, שהיקף מכסתם הוא 700 אלף ליטר ומעלה. העותרים טענו, כי מתווה

זה פוגע קשות ובצורה בלתי הפיכה במשקים המשפחתיים הקטנים.

מאיר צור אמר בעקבות הגשת העתי־רה, כי תנועת המושבים תומכת בהס־דר כולל, שיביא להתייעלות ולהתחד־שות, אולם הסדר כזה צריך להיעשות בהסכמה ובהבנה, בהתייחסות מידתית למשק החקלאי המשפחתי ובדרך של חקיקה מתאימה לאחר הקמת הממ־שלה החדשה, ולא באמצעות מחטפים ובניגוד לחוק.

מחטפים בניגוד לחוק?

"מה שקרה בלוקר, זה שהתייחסו למשק המשפחתי כאל משק שנו־עד להכחדה. מצמצמים את המשק המשפחתי, כדי לייעל את ענף החלב. את הגישה הזו אנחנו לא מקבלים, ולא בגלל שזה נוגע הפעם לנו. היום זה אנחנו, מחר זה אתם. אם היום אומרים שלא משתלם להחזיק רפת של 500 אלף ליטר, מחר יגידו שלא משתלם להחזיק רפת של שלושה מיליון ליטר, כי רפת של 12 מיליון ליטר יותר יעילה מרפת של שלושה מיליון. אנחנו חוש־בים שזו תפיסה לא נכונה.

"מה שרצינו במתווה לוקר זה להכ־ניס להסכם מסמך הסתייגויות, שנקרא מסמך מאיר צור, שאומר שמצד אחד מאפשרים לפרוש למי שרוצה לפרוש, ומצד שני מאפשרים לגדול למי שרוצה לגדול. זה אינטרס משותף של המשק המושבי ושל המשק הקיבוצי, שיהיו כמה שיותר רפתנים.

"גם בקיבוצים צריכים להבין, שאם מסתכלים על הרפת רק מהכיוון של התייעלות, אז רפתות לא יהיו גם בקיבוצים. בסוף זה יהיה בידיים של אייפקס ושל שטראוס, כי במקום רפת בקיבוץ בנגב של שלושה מיליון ליטר, אפשר להקים רפתות ענק במרכז ושם זה יהיה הרבה יותר יעיל. את התהליך הזה צריך לעצור. אם יקימו פה רפתות ענק, בסופו של דבר, גם יגידו - תעשו שוק חופשי, כל מי שירצה, שיגדל. לא יהיו מכסות ולא מחיר מטרה. זה עלול לקרות מהר מאוד.

"אני מודה, שבשלב מסוים מאוד כעסתי על הקיבוצים בעניין הזה, משום שהם רצו להסכם והשאירו או־תנו מאחור. בסופו של דבר הקיבוצים, לא מעט בזכותם של ולוולה ושל יעקב בכר, הבינו את החשיבות של המושבים בתוך הסיפור ואת החשיבות של הה־ליכה המשותפת, וקיבלו את עמדתנו. הבעיה שלנו היום זה לא הקיבוצים, אלא משרד החקלאות ומועצת החלב, שעליהם אנחנו מאוד כועסים".

מה לגבי הלול, פטם וביצים?

"גידול הפטם במושבים משולב במ־ערכות הגדולות, ואנחנו נמצאים יחד איתכם באינטגרציות האזוריות. בתחום הזה אנחנו באותה סירה. עכשיו יש תקופה יחסית טובה, לאחר שהייתה תקופה קשה לפני כן. בסך הכול זהו ענף שהפך להיות תעשייתי, גדול, עם היתרונות ועם החסרונות שלו.

את הביצים מגדלים כמעט ב-100 אחוז במושבים, הרוב המכריע בגליל, ומדובר על לולים קטנים, שמחזיקות משפחות שאין להן מקור פרנסה אחר. אנחנו אומרים, שאם יחליטו כן רפורמה או לא רפורמה, אנחנו מצפים מהמדינה לשמור על המגדלים האלה ולאפשר להם להמשיך להתפרנס. הם רחוקים מלעשות מיליונים מגידול הביצים".

איך נראה ענף התיירות במושבים?

"אנחנו עושים תיירות פנים קטנה מאוד, גם בקיבוצים וגם במושבים. במושבים זה יותר משפחתי, בקיבוצים יש גם בתי מלון, אבל בסך הכול זה ענף לא מספיק מפותח. אנחנו צריכים לפתח תיירות חוץ, שתבוא לכמה ימים להתארח אצלנו, לראות את המרחב הכפרי, ללמוד על החקלאות שלנו שמובילה בחקלאות העולמית, לראות נופים שונים. צריך לחשוב על הכיוון הזה יחד ולהשקיע בו, כי למרחב הכפ־רי במדינת ישראל יש המון מה להציע. לכן הקמנו את התאחדות התיירות הכפרית, כדי לייצר משהו משותף.

"נצטרך לחשוב איך אנחנו משפרים את התדמית של המרחב הכפרי. עכ־שיו לקראת פסח הכנסנו דרך האתר של התנועה את כל האטרקציות שיש במושבים, ואנחנו מפנים דרך אתרי האינטרנט הארציים אל אתר התנ־ועה ואל האטרקציות האלה. בפסח יהיו תשדירים שלנו ברדיו, שיקראו לציבור להגיע לחוות את המרחב הכפרי. התקווה היא שאנשים יגיעו, יחוו חוויה חיובית שאותה הם יעבירו הלאה, כשגרירים של רצון טוב. אנחנו מאמינים שכל מי שנוגע בקרקע, מי שקוטף עגבנייה או קוטף תפוז, הופך להיות אזרח יותר מחובר למולדת שלנו".

בלדי - הפרה הישראלית המקורית

במרכז מחקר צפון - נווה יער יוסד בשנים האחרונות עדר של פרות בלדי - גזע הבקר המקורי של ארץ ישראל. הוגה רעיון הפרוייקט, דר' אריאל שבתאי, מקווה לשלב מחדש את גזע הבלדי בבסיס הגנטי של עדר הבקר לבשר בישראל

| מאת: עלי קדם |

היחידה לבקר לבשר בחוות נווה יער שליד טבעון פועלת במסגרת המכון לבעלי חיים של מינהל המחקר החקלאי (מכון וולקני) - המשרד לחקלאות ולפיתוח הכפר. מנהל היחידה הוא דר' אריאל שבתאי. שבתאי למד ביולוגיה בטכניון, ומתגורר כיום בקיבוץ הסוללים בעמק יזרעאל המזרחי. ליד אריאל עובדים 6 סטודנטים, שעובדים על מחקרים לתואר שני ושלישי. לצד מחקרים בבקר, עורכים בחוות נווה יער מחקרים ונסיונות רבים בצמחים כגון גידולי מספוא, דלועיים, צמחי תבלין ועוד, בנושאים כמו קרקע ומים, הדברה, ואנטמולוגיה.

בעבר, מספר אריאל, היו לחווה שטחי מרעה נרחבים. אלה נעלמו כמעט לגמרי, והמחקרים מתבצעים על בקר במכלאות או על יחידות שטח קטנות. המחקר על אינטראקציה בין בקר לשטחי מרעה נעשה באתרים אחרים - כרי דשא ובח.ט.ל. ליד יחיעם - גם כאן במסגרת מינהל המחקר החקלאי.

כיום יש בחוות נווה יער עדר של 40 אימהות מגזע סימנטל, ו100 עגלים. נערכים מחקרים על הקשר בין עקה (stress) לתחלואות שונות שרלוונטיות ליצרנות, ועל מחלות נשימה שמשפיעות על כשרות הבשר.

פרה עמידה

אנו מבקשים מאריאל לספר דווקא על עדר הבלדי, שהוא הסיבה העיקרית לביקורנו. הבלדי הוא הגזע המקומי המקורי, אותו גידלו ערביי ארץ ישראל במשך מאות שנים, לפני תחילת ההתיישבות היהודית. במשק היהודי, גזע זה עבר דחיקה מכוונת במהלך עשרות השנים האחרונות עם גזע ההולשטיין בשלוחת החלב ועם גזע ההרפורד בשלוחת הבשר. "החשיבות של שימור גזע הבלדי, מסביר אריאל, היא שאם לא נשים את היד עכשיו וננסה להצילו - הוא למעשה ייעלם. בקר הבלדי בורי־אציות השונות שלו - פרה דמשקאית, לבנונית - הוא הבסיס לעדר הבקר לחלב ולבשר בישראל. על הבסיס הגנטי הזה עשו הכלאות עם גזעים יותר חלבניים, כדי לקבל את פרת החלב הישראלית שהיא כידוע שיאנית עולם בייצור חלב. בעדרי הבקר לבשר, כאמור, התנהל תהליך דומה עם גזעים לייצור בשר כמו הרפורד, סימנטל וסימפורד. מסת הגוף של פרת הבלדי הינו מחצית ופחות ממסת הגוף של הסימנטל, שהוא הגזע השכיח בעדרי הבשר כיום. הבלדי שוקלת 280-300 ק"ג, לעומת 600-650 ק"ג - משקלה של פרה לבשר".

מדוע נעלם גזע הבלדי?

אריאל: "כאמור, זוהי פרה קטנה,

<<<

פרות בלדי ליד האבוס, נווה יער. צילומים: עלי קדם

פאנל מבודד זה
י.ח.ד

יצור פאנלים מבודדים לקירות וגגות, במילוי פוליסטירן (קלקר)
ותרמופאן (חומר בעל תכונות בידוד משופרות)
ובעוביים של עד 100 מ"מ

מידת אורך לפי
דרישות הלקוח.

שרות
מהיר
איכותי
ואמין

Y.H.D
INDUSTRIES AND PROPERTIES LTD
תעשיות ונכסים בע"מ
יצור ושיווק פנלים

משרד ראשי: 08-8587630, פקס: 08-8501645, סניף דרום: 08-6283331
mail: yahadpanelim@gmail.com • web: www.yhdpanelim.co.il

עיצוב דואט גרפיקה

בעלת תפוקת חלב ובשר נמוכה, וזה עמד במרכז המוטיבציה להכלאות עם גזעים גדולים יותר, או חלבניים יותר, אך אליה וקוץ בה: בפיסיולוגיה יש טרייד-אוף (יחס גומלין) ידוע בין יצרנות - לעמידות. הגברת היצרנות באה על חשבון העמידות. אנחנו רואים את זה יפה בעדר החלב. פרת הבלדי נחשבת לפרה מאוד עמידה, למשל לתנאי הסביבה: לטמפרטורות, למחלות ולפרזיטים, ומצטיינת בשמירה על צאצאיה. כמעט שלא דווחו בעיות של מבנה עטין או דלקות עטין ורחם או מחלות שגר בפרות בלדי. כמו כן, כנראה שיעילות ניצול המזון של פרת הבלדי גבוהה יותר, אולי אפילו הרבה יותר, מזו של הפרות גדולות הגוף. היום אלו גורמים מאוד רלונטיים, כי מצד אחד כל המזונות מתייקרים, ומצד שני ישנן המגמות האקלימיות - התחממות גלובלית, תנאי אקלים יותר קיצוניים, וירידה באיכות הצימוח והמרעה. אני אומר לסטודנטים שלי שהבלדי היא פרה ש"אוכלת אבנים ומפיקה אנרגיה". המטרה היא לטפח ולשמור פול (pool) גנטי של בקר יותר יעיל. פרה בעלת דרישות תזונתיות לא-גבוהות, שעדיין מאפשרות לה לייצר בשר, לקיים את משקל גופה ולהביא צאצאים".

לדברי אריאל, מספר מחקרים בארה"ב הראו, שהיעילות הביולוגית, ובעקבות זאת הכלכלית, של פרות קטנות גוף, בעל פוטנציאל ייצור חלב נמוך יותר - גבוהה יותר מזו של פרות גדולות שמייצרות יותר חלב. הבחינה צריכה להיות לא ברמת הפרה האינדיבידואלית, אלא במבט כולל. "אתה מחזיק פרה שצורכת פחות מזון, מקבלת פחות טיפולים וטרינריים, ומצטיינת בעוד פרמטרים, שמסתכמים ליעילות ביולוגית וכלכלית של הבלדי. "

היכן ניתן עדיין למצוא את בקר הבלדי המקורי?

"זו שאלה במקומה, שכן גם במשק הערבי תהליך ההכלאות תפס תאוצה, בפרט בקרב ערביי ישראל. יש עדרי בלדי בשומרון, אבל זו סביבה שפחות נגישה לנו. אגב, הגזע הזה כנראה בתהליך של היעלמות גם בארצות הסובבות אותנו כמו מצרים ואחרות, אבל אנחנו "הישגנו" אותן בכמה עשרות שנים.

הפרוייקט של חידוש ושימור עדר הבלדי התחיל לפני כשנתיים. הסתובבנו ובחנו בקר בעדרי הבשר של רמת הגולן, אצל מגדלים דרוזים ועוד. אצל הדרוזים למשל מצאנו פרות שבמקור הגיעו מאזור הבלקן וכן פרות לבנוניות שאנו מנסים עכשיו לטפח. המבחן הראשון הוא התרשמות "לפי העין", פנוטיפים (תכונות חיצוניות) ותכונות מורפולוגיות כמו גודל הגוף. אבל בסופו של דבר, מה שקובע זה הגנטיקה, ולכן במחקר שלנו אנו עובדים עם גנטיקאים מהאוניברסיטה העברית בירושלים, ומנסים ביחד לרצף את הגנום של בקר הבלדי, ולקבוע סמנים גנטיים להגדרת הגזע הזה. בהתבסס על אנליזות של DNA מיטוכונדריאלי, מקובל להניח כי התקיימו לפחות שני אירועי ביות של בקר שאינם תלויים זה בזה. האחד של "בקר ישר הגו" (Bos Taurus) בקשת הסהר הפורה (טורקיה, סוריה, עיראק ומערב איראן). מכאן, נדד הבקר מערבה לכוון צפון אפריקה ואירופה. אירוע הביות השני של ה"בקר הגיבן" (Bos indicus) אירע בדרום אסיה. בנוסף, שור הבר האפריקאי היווה מקור לאירוע תרבות נוסף של ה African taurine. הגנטיקאים שאיתם אנו עובדים מניחים כי בגנום של בקר הבלדי יהיה ייצוג של כל אחד מאירועי הביות הנ"ל. בעוד ה Bos indicus הוא פחות יצרני, אך יותר עמיד למחלות ולתנאי אקלים קיצוניים, Bos Taurus יצרני יותר - אך פחות עמיד. שילוב של המידע הגנטי יחד עם מחקרים פיסיולוגיים על הביצועים של הפרות יתנו בידינו תמונה ברורה יותר של פרת הבלדי."

"המקור הגנטי של עדר הבלדי של נווה יער, מוסיף אריאל, הוא במספר

אריאל שבתאי

כפרים, ביניהם ירכא, ערמשה ואחרים, עדר הבקר של מבוא חמה שברמת הגולן, ועדר שמורת החולה. בשמורת החולה ישנו, לצד הבופאלו, עדר שמבוסס על פרות בלדי שלא הוזרע בבקר חיצוני אלא על ידי פרים מהעדר עצמו, ואצלנו יש זכר אחד מעדר זה. אוכלוסיית הבלדי בחולה שמאוד הידלדלה משתקמת לאחרונה, וחלק מכוונת תוכנית העבודה הכללית שלנו היא בעזרה לשקם עדר זה, כדי שניתן יהיה לקיים שחלוף גנטי ביננו לבינם. "

הולכים אחורה - בשביל להתקדם

את פרוייקט שימור עדר הבלדי הגה ויישם דר אריל שבתאי, תוך שילוב של חוקרים מתחום הגנטיקה ומדיסציפלינות נוספות. הפרות הראשונות בעדר הבלדי של נווה יער נקנו בכפר רג'ר שליד גבול לבנון, והן כיום בנות 18 שנה. כיום יש בעדר כ- 20 נקבות, חלקן עגלות, מהן 10 שנולדו במקום, ומספר פרים. הכוונה היא ליצור שלושה "בתי אב" כך שלא תיווצר קירבת דם גדולה מדי בין הפרטים, ולהגיע לעדר של 40 ראש, ומשלב זה לאפשר תחלופה טבעית בכל שנה.

אנו מגיעים כאן ל"שאלת ה60 אלף דולר " - בשביל מה זה טוב?

"אמר לי אחד מהמגדלים הוותיקים בארץ - "אתה הולך 40 שנה אחורה"? ובכן, אנחנו הולכים כביכול אחורה - בשביל להתקדם. זה לא שאנחנו באים להחזיר לנוף הארץ פרות ששוקלות 300 ק"ג ונותנות מעט חלב - זאת לא הכוונה. אבל כן בדיקת האפשרות לשלב מחדש את הבלדי, במינון המת-

אים, בעדרי הבקר לבשר, על מנת להגביר עמידות ויעילות ניצולת מזון. כיום, לאחר שסיימנו הקמה ראשונית של העדר, יוצא לדרך פרוייקט הריצוף הגנטי, כשבמקביל אנחנו פה בנווה יער נעשה את המחקרים על יעילות ניצול המזון. אנחנו לא פועלים - בטח לא רק - מטעמים רומנטיים. המטרה היא בסופו של דבר להאכיל אנשים, ושהחקלאים יתקיימו בכבוד ממה שהם עושים. לכל הפרוייקט חייב להיות צידוק כלכלי ומדעי. במבט יותר כללי יש חשיבות - בעולם החי כמו בעולם הצומח - לשימור בנק הגנים של כדור הארץ, כך ש"מידע גנטי" לא יילך לאיבוד. בסופו של יום כפי שאמרתי, השאיפה שלנו היא לשלב את המידע הגנטי והפיסיולוגי הזה בצורה מושכלת בעדר הבקר לבשר בארץ."

במכלאה של פרות הבלדי, עליה מפקח העובד עלי, נות־נים לעגלים להיגמל מיניקה מהאימהות באופן טבעי, תהליך שלוקח מספר חודשים.

מהתרשמות של מי שאיננו מומחה, הפרות אכן שונות מאוד מאלו שאנו רגילים לראות ברפתות בארץ, הן קטנות יותר בכל הפרמטרים - גוף, משקל ועטין. ביום אביבי של אפריל הן נראות נינוחות וסוקרות בעניין את המבקר הבלתי צפוי. אריאל מסביר לי את שיטת העבודה. לצורך המחקר בנווה יער הותקן ליד מכלאת פרות הבלדי מחשב, אשר מזהה את הפרות המצויידות בתג מזהה. האבוסים מונ־חים על משקל שמעביר את נתוני משקל המזונות השונים למחשב. המזונות מבוטאים במונחים של אנרגיה וחלבון, וכך יודעים כמה כל פרה צורכת. מדדים נוספים הם שעות פעילות ומנוחה, העלאת גרה, זמני אכילה, וכל זאת בהש־וואה בין הבלדי לסימנטל. ההשוואה נעשית בין הפרטמ־רים שהוזכרו ונוספים, ובהאבסת מגוון משתנה של מזונות השונים זה מזה בתכולת אנרגיה וחלבון. למעשה מתקבל מאזן האנרגיה לכל פרה בכל הרכב מזון, וכך ניתן להשוות יעילות של ניצול המזון.

באמצעות הפרדה בין המזון למים, כל פרה שרוצה לשתות עוברת דרך משקל, כך שהיא נשקלת 10-8 פעמים ביום. אריאל מסכם: "כשישולבו ביחד התוצאות מן המחקר הפי־סיולוגי עם תוצאות המחקר הגנטי נוכל, בעוד כשלוש שנים, לומר דברים חשובים על היכולות של גזע הבלדי, בהשוואה לסימנטל, ולהמליץ על הכלאות בעתיד. התוצאות יאפשרו לנו לומר דברים כמה שיותר קונקרטיים ומדוייקים. "

קסם

להדברת זבובים בוגרים במשק החי

דלתאמטרין, מהדור החדש של הפריתרואידים.

ריסוס בבתי גידול של בעלי חיים: בלולים, רפתות, דירים, אורוות ובתי גידול אחרים. הטיפול יעשה כאשר החיים אינם נוכחים. ניתן להכניסם למקום רק לאחר התייבשותו.

הריסוס במקומות התקהלות הזבובים: רצפת המבנים והקירות, חלונות ודלתות, ובמקומות אחרים המועדפים על ידם.

תכשיר רב עוצמה. הדברת הזבובים חזקה ומהירה ע"י מגע או נשימה.

ללא אפקט דחיית חרקים. זבובים יהלכו חופשי בשטח המרוסס ויספגו אל גופם את כמות החומר הנדרשת להדברתם.

פעיל גם בתנאי אקלים קיצוניים.

האלטרנטיבה הטובה ביותר לתכשירי פרמטרין וסיפרמטרין - במקומות עם תנגודת זבובים.

לשרותכם בייעוץ והדרכה:
רמי שניידר
מנהל תכשירי תברואה ווטרינריה
נייד: 052-6056069
משרד: 03-6577577, פקס: 03-6032310

מכתשים
מפעלים כימיים בע"מ

ארגון הגג של מגדלי הצאן בישראל

מה חדש בענפי הצאן

על הדיונים במשבר בענף, ניסוי בתחליף חלב חדש ועוד - בסקירה תקופתית שמביא לנו איציק שניידר מנכ"ל ארגוני מגדלי הצאן

| מאת: איציק שניידר |

התקופה האחרונה הייתה תקופה קשה במיוחד למגדלי הצאן: עליית מחירי התשומות מחד וירידה מתמשכת בתמורות לבשר הביאה משקים רבים לסף יעילות כלכלית, ובחלק ניכר של המשקים נרשמו הפסדים בסיכומי הרבעון הראשון של 2013 (ראה גרף).

בהמשך לסיכומים, ולהחלטת שולחן מגדלי הכבשים על הצמדת מחיר חלב הכבשים לחלב הבקר, ירד מחיר החלב ב12 אג' החל מתחילת הרבעון. לבקשת המגדלים התכנס בתחילת החודש שולחן המגדלים במועצת החלב לדיון חרום על המצב בענף, כשעל סדר היום בקשה של האגודה שלא להוריד את מחיר החלב בשל המצב הקשה במשקים. לאחר דיון עניני עם נציגי המחלבות, מועצת החלב ומשרד החקלאות, סוכם על הקמת ועדה מקצועית שתמליץ בתוך חודש על מנגנון הצמדה שיתאים יותר לענף ויחליף את מנגנון ההצמדה הנוכחי.

בערב החג השני של פסח שלח יד בנפשו מגדל כבשים מצפון הארץ. המקרה הטראגי המחיש לכולנו את גודל המשבר והשבר בענף. בעקבות הטרגדיה פנינו לשר החקלאות יאיר שמיר, אשר הבין את גודל המשבר וקבע דיון דחוף בלשכתו בנושא. הדיון התקיים ביום חמישי האחרון,השתתפו בו שר החקלאות ומטה השר. כמו כן הוזמנו לדיון נציגי המגדלים, צמרת המשרד ונציגי מועצת החלב.

בדיון הצגנו בפני השר והמשתתפים את המצב בענף וביקשנו את עזרתו

התמונה להמחשה בלבד.

עליית מחרי התערובת לכבשים ומחירי תחליף חלב לטלאים:

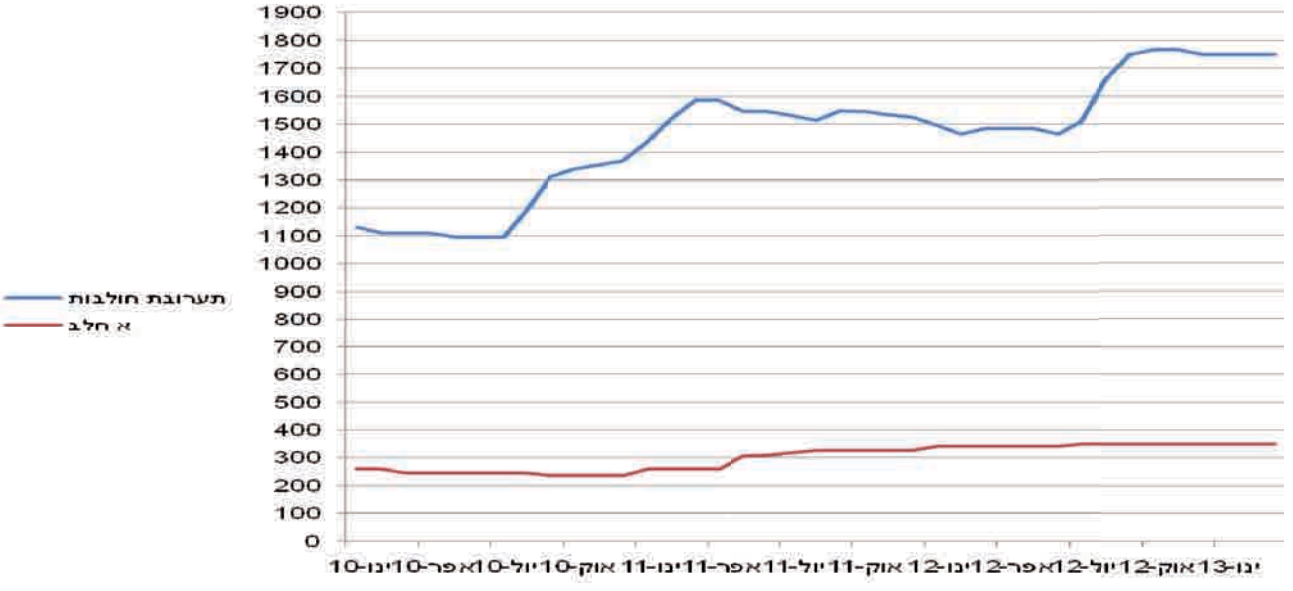

בעיקר בנושאים הבאים:

ריכוזיות בשוק הבשר - מצב בו מתקיים בפועל מונופול על השחיטה, השיווק והיבוא בשוק בשר הכבש.

היקפי השחיטה השחורה, כ- 400,000 ראשי צאן נשחטים מדי שנה בישראל שלא בבתי המטבחיים.

מכירת בשר כבש מופשר כבשר טרי ברשתות השיווק ובאטליזים.

מכירת גבינות משומן צמחי כגבינות צאן, במעדניות וברשתות השיווק.

חוסר פיקוח על מחירי הגרעינים והתערובות, בשוק בו משתתף מספר קטן של שחקנים.

עוד עסק הדיון בנושא גניבות הצאן, תופעה שהפכה למגיפה שפגעה ברבים מהמשקים.

השר גילה הבנה למצב הענף, ולצורך בהתערבות של המשרד בגיבוש תוכנית פעולה להתמודדות עם הבעיות שהועלו. כמו כן הביע השר את הערכתו לעוסקים בענף, ועמד על חשיבותו להתיישבות ולשמירה על אדמות המדינה וההתיישבות בפריפריה. סוכם כי בעוד כחודש תכונס פגישה נוספת. כמו כן סוכם על ניסיון שיוביל השר לשיתוף פעולה עם משרד הכלכלה בנושאי הגביות המזויפות והבשר המופשר שנימכר כטרי, וכן שיתוף פעולה עם המשרד לביטחון פנים בנושא ההתמודדות עם תופעת הגניבות.

ניסוי בתחליף חלב חדש

בחודשים האחרונים היינו עדים לעליות במחירי תחליפי החלב לטלאים וגדיים. נסיונות של האגודה להגיע לעסקה עם המפיצים המקומיים לא צלחו. הפרשי המחירים בין המגדלים, שמגיעים עד כדי 70 ₪ לשק, הביאו אותנו לעשות מעשה. בחודשים האחרונים ניהלנו משא ומתן עם מספר יצרניות של תחליפי חלב בצרפת ובגרמניה. אני שמח לבשר למגדלים כי בימים הקרובים נתחיל ניסוי בדירים של תחליף חלב מתוצרת חברת גוזרה (JOSERA) הגרמנית. הרכב התחליף הוא איכותי ביותר, והוא כבר נבחן בישראל ונמצא כיעיל ביותר לשימוש בהגמעת עגלים. לאחר תום הניסוי וניתוח התוצאות עם הגורמים המקצועיים במשרד החקלאות נקבל החלטה אם להמליץ על השימוש בו לדירים. בהנחה שהניסוי יצליח, תממש האגודה הסכם עם מפיץ מקומי והתחליף ישווק לדירים במחיר נמוך משמעותית מן התחליפים שמשווקים היום.

המשך ההתקדמות בדירים

בחודשיים האחרונים, למרות המצב הקשה, המשיכו המגדלים להשקיע ולפתח את הדירים. שלושה מכוני חליבה חדשים מתוצרת חברת SCR הורכבו: בדיר של דורון ואילנית דעדוש בגורן, במשק של דורון פורר בנחלים, ובמשק של משפחת ארגמן (מגדל כבשים חדש) במושב מצליח. המכונים נרכשו במסגרת העסקה שחתמה האגודה עם חברת SCR, אשר מאפשרת למגדלים לשדרג את מכוני החליבה וציוד הזיהוי במחיר אטרקטיבי ובתנאים מועדפים. אנו מודים לחיים כונן ולחברת SCR על שיתוף הפעולה הפורה, ומקווים להמשיך ולחנוך מכוני חליבה מתקדמים נוספים, ובכך לקדם את המגדלים ואת הענף כולו מבחינה טכנולוגית ומקצועית.

חדש. חדש. חדש. חדש. חדש. חדש

סניור

תכשיר הדברה חדשני להדברת טפילים

סניור – תכשיר רב עוצמה להדברה יעילה של טפילי בעלי חיים, מכיל את החומר הפעיל למבדה סיהלוטרין-פריתרואיד מהדור השלישי.

סניור – מדביר ביעילות רבה ומהירה קרציות, פרעושים וזבובים בוגרים.

סניור – ריסוס בבתי גידול של בעלי חיים: לולים, רפתות, דירים, אורוות ובתי גידול אחרים. הטיפול יעשה כאשר בעלי החי אינם נוכחים. ניתן להכניסם למקום המרוסס לאחר התיבשותו.

סניור – פורמולציה על בסיס של מים, ללא ממיסים אורגנים נדיפים מסוכנים, מופחת רעילות, אינו דליק, אינו נדיף, בטוח בשינוע ובאיחסון - ומאפשר ביטחון מרבי למשתמש ולסביבה.

סניור – נוח ליישום ולשימוש - נמהל בקלות במים.

סניור – יציב בפעולתו גם בתנאי אקלים קיצונים של טמפרטורות גבוהות, יובש וקרינה.

סניור – ללא אפקט דחיית חרקים. חרקים יהלכו חופשי בשטח המרוסס ויספגו את גופם כמות החומר הנדרשת להדברתם.

סניור – האלטרנטיבה המושלמת למקרה של תנגודת חרקים לתכשירים קודמים.

לשרותכם בייעוץ והדרכה:

רמי שניידר

מנהל תכשירי תברואה ווטרינריה

נייד: 052-6056069

משרד: 03-6577577, פקס: 03-6032310

מכתשים

מפעלים כימיים בע"מ

חלב הרים טהור - מהגולן

לצד המחלבות הגדולות, מנסה חברת מחלבות הגולן לחזק את הנישה שלה בשוק החלב הניגר. לאחרונה יצאה החברה עם מוצרים חדשים כמו "חלב הרים טהור" ו"חלב נטול לקטוז", בעזרתם היא מצפה להגדיל את מודעות הצרכנים ליתרונות הבריאותיים של תוצרתם ולהגדיל את המכירות

| מאת: עלי קדם |

חברת מחלבות רמת הגולן נוסדה בשנת 1984 על ידי מושב נוב וחברות טרה ושטראוס. אחרי מספר שנים קנו תנובה וטרה את חלקו של המושב שהיה 33%. בסוף שנת 2008, על רקע המאבק בריכוזיות יתר, חייב הממונה על ההגבלים העסקיים את המחל־בות תנובה, שטראוס וטרה למכור את מחלבות רמת הגולן, שזוהתה אז - וב־מידה רבה גם כיום - עם מוצר הדגל שלה - חלב עמיד. הקונים היו הקי־בוצים אורטל, עין זיוון, גדות ושמיר, שאליהם חבר איש העסקים רפי איתן, לשעבר השר לענייני גמלאים, כשכל שותף מחזיק ב-20% מהבעלות.

על המניעים לרכישה סיפר ל"הרפת והחלב" שולי שגב, מנכ"ל המחלבות בריאיון לעורך דאז עמי רוז'נסקי ז"ל, שהתקיים לפני מספר שנים: "המחל־בה נקנתה כחלק מתפיסת הבעלים להחזיק בכל שרשרת הייצור, מהרפת והעד למוצר המוגמר, ולא פחות חשוב - לעשות לפיתוח הגולן כאידאולוגיה". המחלבות קולטות 18 מיליון ליטר חלב בשנה מרפתות במושבים נוב ואבני איתן.

על מה שקרה מאז הרכישה מספר לנו רועי לס, המכהן מזה כשנתיים כמנהל השיווק של מחלבות הגולן: "הבעלים החדשים החליטו להגדיל את היכולות של המחלבות. בדיקת שוק העלתה, שצריכת חלב עמיד בארץ מפגרת בפער אדיר אחרי העו־לם המערבי. בעוד שבארץ מעדיפים בגדול חלב טרי, ורק כ-4% מהצריכה היא של חלב עמיד, הרי שיש ארצות באירופה שצורכות 70% מכלל החלב שלהם כחלב עמיד, ובספרד, לדוגמא, זה מגיע ל-96%! יתר על כן, במקום צמיחה נרשמה לאורך זמן ירידה בצ־ריכה. מבדיקה שיווקית מעמיקה יותר שביקשה לחקור מהן הסיבות לפער זה התברר, שבצד יתרונות לגולן כמותג, יש בעייה עם עיצוב אריזה מיושן, וכן בטעם ובריח הנתפס של המוצר. יש מיתוסים שמייחסים לחלב עמיד ערך בריאותי נמוך יותר, שימוש של חומרי לוואי בהכנתו, וטעם שונה מחלב טרי - מיתוסים שתפקידנו להזים ולהוכיח שאינם נכונים. המהלכים שנקטנו היו, בין היתר: קנינו ציוד חדש ב15 מיליון ש, הכולל מכונה שהיא "המרצדס" של ייצור חלב עמיד, עשינו מיתוג ועיצוב מחדש למוצר, ולמדנו לטפל בטעם,

רועי לס.
צילומים: עלי קדם

שמאוד מושפע מהטי־פול התרמי בחלב. בסקר שערכנו, בבדיקה "עיוורת" קשה מאוד להבחין - אם בכלל - שמדובר בחלב עמיד ולא בחלב טרי. לפני שנה יצאנו עם הסדרה החדשה "חלב הרים עמיד טהור" באריזות של ליטר ושל חצי ליטר. מחלבות הגולן התקשרו בהסכם הפצה עם החברה המר־כזית למשקאות (יצרני קוקה קולה בארץ), חלב הרים טהור יצא בתחילה עם 3% שומן, ובאפריל 2013 עלה על המדפים מוצר חדש - "חלב הרים טהור" עם 1% שומן. תנופת החידוש נמשכה עם מוצר נוסף, שלא היה קיים בשוק הישראלי - חלב נטול לקטוז. עד היום היו רק תחליפים, או חלב דל לקטוז. יש הרבה אנשים שרגישים ללקטוז. אנו מקבלים מכתבי תודה מרגשים מאנשים, שכותבים כי אנחנו שינינו להם את החיים."

ספר על המוצרים החדשים?

"חלב הרים טהור הוא חלב שמופק מפרות הגולן, שנהנות מאקלים ייחודי, אוויר צח, מזון מאוזן ומי מעיינות זכים - תנאים שאין להם מקבילה בישראל. תנאים אידאליים אלה מאפשרים קבלת חלב איכותי העשיר במינרלים בצורתו הטבעית ביותר. חלב הרים משווק בעו־לם כמוצר פרמיום. תודות לטכנולוגיית ייצור חדשנית, החלב העמיד החדש דומה בטעמו ובהרכבו התזונתי לחלב הטרי, ומוגש באריזה עם סגירה חוז־רת. עמידותו של החלב מושגת תודות לתהליך חימום מהיר ויעיל, שמירה על שרשרת ייצור סטרילית ומילוי בארי־זה מיוחדת המונעת מהחלב מפגש עם הסביבה טרם פתיחתו. לאורך כל התהליך אין שימוש בחומרים משמרים. ניתן לאכסן את החלב ללא קירור למשך ארבעה חודשים מבלי שיתקלקל.

חלב הרים טהור גם משמש בסיס למוצר ייחודי נוסף של המחלבות - שוקו מחלב הרים טהור עמיד עם 2% שומן. השוקו העמיד נהנה מאותם יתרונות שהוזכרו: הוא דומה בטעמו ובהרכבו לשוקו הטרי, וניתן לאכסון עד ארבעה חו־דשים ללא קירור.

לגבי חבל נטול לקטוז עמיד: לקטוז הוא סוכר החלב. חלב נטול לקטוז של מחלבות רמת הגולן הינו תוצאה של פיתוח תהליך טכנולוגי מת־קדם, הכולל פעולת פירוק ממושכת של הלקטוז. בתהליך שלנו מוסיפים לחלב לקטז - אנזים, שבמשך 48 שעות מפרק את הלקטוז בחלב. צריך להד־גיש שאנו לא משתמשים בשום תוספי מזון או חומרי לוואי. כתוצאה מפירוק הדו-סוכר לשני חד סוכרים מתקבל טעם מעט מתקתק. עם גמר הפעולה מועבר החלב להמשך התהליך, בו הוא עובר חימום מהיר בטמפרטורה גבוהה, קירור מהיר ומילוי באריזה אספטית. תהליך החימום עוצר את פעילותו של אנזים הלקטז, כך שהוא איננו ממשיך לפעול במוצר לאחר אריזתו. תהליך

<<<

זה מאפשר את עמידותו של המוצר ללא צורך בקירור וכאמור ללא חומרים משמרים, ותוך שמירת הרכבו התזונתי וטעמו של החלב. החלב המיוחד פותח עבור אותם אנשים שסובלים מתופעת אי סבילות ללקטוז, אך אינם רוצים לוותר על שתיית חלב. מכיוון שלכ-70 אחוז מהאוכלוסיה יש רגישות כלשהי ללקטוז, למוצר החדש אנו צופים פו־טנציאל גדול."

מדוע אין בקו המוצרים שלכם מוצרי חלב אחרים, כמו גבינות שונות?

"אנחנו במחלבות הגולן מתמקדים בחלב ניגר. אנו מייצרים כאמור גם שוקו מחלב טהור, וכן שמנת מתוקה ושמנת לבישול עבור מחלבות אחרות. אנו מייצרים גם משקה מועשר בתוס־פים חיוניים בשם Easydrink לאוכלו־סייה המבוגרת. גבינות כרגע לא בתכנון שלנו, יש מחשבות על שיתופי פעולה מסויימים, אבל לא יהיו השקעות בכיוון הזה בטווח הקרוב."

טבעי לחלוטין

כאיש מכירות ושיווק אמיתי, רועי שש לפרט באוזנינו את יתרונותיו ומעלותיו של החלב העמיד: " מדובר במוצר אמין ובטוח מבחינה תזונתית. החלב עובר בדיקות קפדניות לפני שיווקו לקונים. החלב עובר תהליך המבוסס על טכנו־לוגיה אספטית (UHT). גם חלב טרי רגיל משווק כיום כ Extended shelf life, כלומר כבעל חיי מדף מוארכים, זאת לאחר שהוא מחומם ל125-135 מעלות, וזה כיום סטנדרד. החלב הע־מיד מחומם למעט יותר, 138-142 מעלות, וקו המילוי הוא אספטי, כלו־מר מונע כניסת חיידקים ואור. מתקבל חלב נקי לגמרי מחיידקים. בעוד שחלב באריזה רגילה חייבים לשמור בקירור - את החלב העמיד שלנו, בגלל הת־הליך האספטי והאריזה המיוחדת, ניתן לשמור בטמפרטורת החדר."

האריזה עצמה של החלב העמיד עברה שדרוג: עיצוב מודרני, ותוספת של פקק שמקל על השימוש.

האם מאז כניסת המוצרים החדשים יש עלייה במחזורי המכירה של החב־רה?

"מאז שהחדרנו את חלב הרים טהור לשוק אנו עדים לבלימה של הירידה בנתח השוק של מחלבות הגולן, שהיתה בעבר, כלומר להיפוך של המגמה."

בשוק החלב פועלות ענקיות כמו תנובה ושטראוס - מה מונע מהן להש־תלט גם על קטגוריית החלב העמיד?

"שום דבר לא מונע מהם, ותנובה באמת מייצרת גם חלב עמיד. אנחנו לא במגרש שלהם. לנו יש את הטכ־נולוגיה שלנו, עם מוצר שאנו מאמינים שיש לו המון יתרונות: טעם נהדר, לא פחות טעים מחלב טרי, עם היתרון שאתה יכול לקחת אותו לכל מקום - למשל לטיולים, נסיעות - בלי להית־קע בלי חלב, זה מוצר שהוזנח, ומהווה מבחינתנו הזדמנות לצמיחה.

דווקא במדינה כמו שלנו - מוסיף רועי - עם הקיץ החם, יש יתרון לכך שאתה זורק את החלב ברכב, ומתי שאתה צריך אותו - הוא זמין. שוק נוסף שאנו מכוונים אליו הוא שומרי הכשרות למהדרין. הרפתות שאנו מקבלים מהן חלב - מהיישובים נוב ואבני איתן ברמת הגולן - שומרות שבת, ולכן החלב שלנו זוכה לאישור בד"צ, הרב אויירבך וא־חרים. זה עוזר למשל לשומרי כשרות שיכולים לקחת איתם את האריזות לטיולים או ביקורים בחו"ל."

איך היגעתם למותג "חלב הרים טהור"?

"חיפשנו דרך לקשור את החלב לא־זור שלנו, לגולן. בעולם יש נישה חזקה של חלב מקומי-אוטנתי. מכיוון שהגולן הוא אזור גבוה, התבקש הקשר להרים. בנוסף, לאנשים יש תפיסה מוטעית כאילו חלב עמיד מכיל כל מיני חומרים משמרים שהופכים אותו לכזה, ועם התפיסה הזאת רצינו להתמודד, לכן בחרנו במילה "טהור". פיתחנו גם שפה של אייקונים שמוטבעים על האריזה ומסבירים לצרכן את מהות החלב שלנו, שהוא 100 אחוז טבעי. התקציבים שלנו לא גדולים, אבל לא וויתרנו על קמפיין להחדרת המוצר, שכלל טעימות ברש־תות השיווק (החלב באמת טעים!), מבצעים וכנסים. בנוסף, אנו פעילים ב"ניו מדיה" - אינטרנט, פייסבוק, פו־רומים, וכן ביחסי ציבור, וסך הכל רואים תוצאות בגידול במכירות. אז נכון שאין לנו טווח רחב של מוצרים כמו למחל־בות הגדולות, אבל ההתמחות שלנו, בחלב עמיד שהוא גם טעים וטבעי היא הדרך הנכונה עבורנו."

חיבור בין הרפתן לצרכן

במחלבות רמת הגולן מועס־קים כיום 35 עובדים. הם מכ־סים את כל תחומי הפעילות - ייצור, אריזה, לוגיסטיקה, ועבודות משרד והנהלת חש־בונות. גוף חשוב מאוד היא המעבדה, בה מועסקים 5 עובדים. המעבדה, והחברה כולה כיצרן מזון, זכו לאישו־רים המחמירים ביותר - 9002 ISO, HACCAP, GMP, ואי־שור יצוא של השרותים הווט־רינרים. בין תפקידי המעבדה: בדיקת החלב שמגיע מהר־פתות בגולן. פיקוח על תהליך הייצור, ובדיקת המוצרים בכל תקופת חיי המדף שלהם. במעבדה גם מפתחים את המוצרים העתידיים, עליהם מוכן רועי לומר רק שעיקר ההשקעה היא בטכנולוגיות חדשניות, בשיתוף מומחים ושפים ידועים.

החזון של מחלבות רמת הגולן הוא:

רתימת היתרון היחסי הטב־עי של הגולן לייצור מוצרי חלב בכלל, וחלב הרים בפרט, ומוצרים בריאים שלהם חיי מדף ארוכים.

קידום ענף החלב בגליל ובגולן, כמותג אזורי איכותי מוביל, שמוצריו נמצאים בכל בית בישראל.

פיתוח נישות מיוחדות, בע־לות ערך מוסף לצרכן, במחיר הוגן, תוך הקפדה על בטיחות -המחברת בין הרפתן לבין המוצר הסופי.

שקיפות ורצון ליחסים הוג־נים עם איכות הסביבה, הק־הילה, הלקוחות, הרפתנים, השותפים העסקיים, בדגש על שיתוף ופיתוח העובדים.

מרכז מזון
כפר המכבי
מילובר

מילובר

חג שבועות שמח לכל רפתני ישראל ולכל בית ישראל!

מספקים בלילים טריים, תערובות, חליפות וחומרי גלם מעובדים לרווחת ובריאות הבקר והצאן

טלפון להזמנות

מילובר טל': 04-9853223 פקס: 04-9853234

מרכז מזון טל': 04-8453234 פקס: 04-8458825

אתר אינטרנט: www.miloubar.co.il

"לישראל יש שירות ווטרינרי **ברמה טובה מאוד"**

מעיד פרופ' ארנון שמשוני, שהיה 25 שנה מנהל השירותים הווטרינרים הממשלתיים

| מאת: שמעון וילנאי |

פרופסור ארנון שמשוני נחשב בר סמכא מספר אחת במדינה בתחום הווטרינריה. לאו דווקא בגלל הוותק שלו בתחום והעובדה שכיהן בראש השירותים הווטרינר־יים הממשלתיים 25 שנה כמעט, מחודש נובמבר 1974 עד סוף חודש ינואר 1999. הוא לא פרש אז לגמלאות, אלא מונה לכהן כיועץ לענייני חקלאות בשגרירות ישראל בלונדון ושימש בתפקי־דו שלוש שנים. בתחומי אחריותו היו מדינות האי הבריטי - אנגליה, אירלנד, ווילס וסקוטלנד, וסקנ־דינביה רבתי - פינלנד, דנמרק, שבדיה ונורבגיה.

גם היום, על סף שנתו ה-77, ארנון שמשוני פעיל מאוד. הוא חבר באגודה הבין-לאומית לא־פידמיולוגיה של בעלי חיים ונמנה עם עורכי האתר של האגודה. רק לפני שבועות אחדים שב מכינוס של האגודה בווינה, בירת אוסטריה.

את תפקידו בשגרירות בלונדון סיים בחודש ספטמבר 2001 ומיד מונה לנ־ציג ישראל בארגון הסחר העולמי. מאז ועד לפני חודשים אחדים היה חבר בכמה ועדות מקצועיות בארגון העולמי למחלות ולמגיפות של בעלי חיים. בין השאר, נמנה עם חברי הוועדה שדנה בשחיטה המונית במדינות העולם.

אין חכם כבעל ניסיון ואין מומחה גדול מארנון שמשוני להציג נכונה את יכולתו המקצועית והבין-לאומית של השי־רות הווטרינרי הממשלתי של ישראל. "השירות הווטרינרי של ישראל הצליח לקיים באזור מוכה מגיפות את אחד מענפי בעלי החיים המתקדמים בעו־לם", אומר הפרופ'. כאשר הוא מדבר בשבח השירות, אין שמשוני יכול שלא להזכיר את אחד ממניחי היסוד לשי־רות הזה, שנחשב בעל שם בעולם כולו, אברהם קימרון.

תרכיב חיסון קימרון

"אברהם קימרון (קומרוב) זכרו לבר־כה היה מן החשובים שבווטרינרים בתבל. וירולוג ווטרינר בעל שם עולמי, פיתח תרכיבי חיסון ואחד מהם למח־לת 'ניוקאסל' בעופות נקרא על שמו בעולם.

"מה שאפיין את עבודתו של פרופסור קימרון היה קשר הדוק בין השדה למעבדה. הוא מונה לתפקידו בידי שר החקלאות חיים גבתי (ז"ל) ונשמרה ביניהם קרבה רבה. בתקופה ההיא בארץ היו הכי הרבה מחלות מגפתיות, והוא השקיע מאמץ רב בטיפול ובמי־גור המגיפות".

על שמו של אברהם קימרון נקרא המכון הווטרינרי בבית דגן וגם הכביש שמוביל לפתח הק־ריה החקלאית בבית דגן נושא את שמו.

קטרת העור בבקר בגליל ובגולן

ארנון שמשוני מגלה לנו שביש־ראל משתוללת בימים אלה מחלה קשה שפוגעת בבקר לבשר ולחלב. "מחלת קטרת העור, מקורה בווירוס שמועבר מזבו־בים ומיתושים. הוא חדר לישראל בקיץ האחרון מסוריה ומלבנון והגיע כבר עד לרפתות בקיבוץ יגור.

"המחלה מאופיינת באבעבועות על גוף הבקר ובתוך הגוף, ניכרת ירידה בתנובת חלב. יש תמותה של 20% בקרב ראשי בקר. עד כה, הושמדו בארץ 150 פרות חלב, נתגלו 80 מוק־דים למחלה. היא נתגלתה לראשונה בכפרי הדרוזים בגליל ובגולן.

"השירות הווטרינרי החל לחסן בקר בצפון הארץ ועדיין לא ברור אם החי־סון הקיים אכן מחסן היטב. אף מדינה באזור לא דיווחה על הימצאות המח־

<<<

טרקטורים
ניר דוד

קובוטה הטרקטור המושלם לצרכי הרפת

יתרונות קובוטה:

- מצמד טבול בשמן- עמיד לאורך זמן.
- רוורסר הידראולי- ללא לחיצה על דוושת המצמד.
- הינע קדמי- גיר סגור ואטום לנוזלים.
- יכולת תמרון גבוהה.
- חסכוני בצריכת דלק.
- קבינה מפוארת וממוזגת.
- אפשרות להזמנה עם מעמיס קדמי.

בלמלנו
איכות יפנית
ללא פשרות

ניר דוד (תל עמל) מפעלי מתכת אגש"ח בע"מ • טל: 04-6488982 • פקס: 04-6488992
אתר: www.nirdavid.co.il | טל' למכירות: צפון- 050-3013529 | דרום - 050-3016356

לה. ישראל היא מדינה מסודרת והיא דיווחה למוסדות הבין-לאומיים".

ארנון שמשוני קובע, כי השירות הווטרינרי הממשלתי יעיל ומועיל והוא מקווה שימשיך להיות כזה, במיוחד על רקע צמצום של ממש בכוח האדם שלו. "אנחנו נחשבים מדינה עם רמה טובה של שירות וטרינרי, אולם הקיצוצים בכוח אדם בשירות פוגעים ביכולת של ישראל להמשיך להיות טובים ברמה עולמית. אילו היה לשירות תקציב ראוי, היינו מייצרים בעצמנו תרכיבי חיסון ולא נזקקים לחסדי אחרים. אנחנו ממוקמים בפתחה של אירופה, חלון שדרכו אפשר לדעת מה קורה בכל אתר ואתר. אנחנו מזהים מחלות, מפתחים טיפול ומניעה של מחלות".

מתברר שהיו זמנים שישראל עשתה מה שהיא אינה מצליחה לעשות היום. "פיתחנו תרכיבים נגד קדחות הקרציות, שהן למעשה טפילי דם, והפיתוחים שלנו היו מהמתקדמים בעולם", מלמד שמשוני על העבר המוצלח.

שיתוף פעולה אזורי

באתי לביתו של פרופסור ארנון שמשוני לשוחח עמו ולהאזין להשגותיו בתחום הווטרינריה, להזכיר בפני קוראינו מי היה האיש ולהעלות על נס את תרומתו לתחום המקצועי הזה. שמשוני, צלול ובהיר מחשבה, נזכר באירועים שונים שליוו אותו בעבודתו והחליט להתעכב על כמה מהם: "החשוב מכל שקרה זה שיתוף פעולה אזורי בין ישראל, מצרים, ירדן והרשות הפלסטינית, שהתנהל בשנת 1998 דרך אתר משותף באינטרנט, שבו מסרו המעורבים מידע על מה שקורה אצלם בתחום הווטרינרי.

"ניהלנו שיחות חבריות מקצועיות יוצאות מן הכלל. בשלב מסוים, ערכנו ברמאללה כינוס מקצועי שאליו הגעתי כנציג הבכיר של ישראל, והגיעו כל עמיתיי, מנהלי השירותים הווטרינריים. חתמנו על הסכם לפיו, מדי שנה, יתקיים כנס ובכל שנה יעמוד אחד מאתנו בראש הכנס.

"בשנת 2002 הכול נגמר מפני שפרצה האינתיפאדה. חלק מהמשתתפים בכנס רמאללה כבר אינם עמנו בחיים, אחרים פרשו מהתפקידים. הנציג הירדני הבכיר בא לישראל מאוחר יותר, למסיבת הפרידה מתפקידי בשירות הווטרינרי".

תרכיבי חיסון למצרים

אירוע מכונן אחר שפרופסור שמשוני מבקש להזכיר התרחש עם בואו של נשיא מצרים, אנוואר סאדאת, לירושלים בנובמבר 1977. "אנשי מקצוע בפמליית סאדאת ביקשו שאספק להם תרכיבי חיסון נגד קדחת השקע האפריקני, מחלה מדממת שהורגת בקר, צאן וגם בני אדם. המצרים ביקשו בדחיפות תרכיבים שהיו לנו, אך לא במידה רבה שהייתה מספקת את צורכיהם. הם דיברו על מגיפה קשה שפגעה בהם וקוטלת בני אדם.

"אז דיווחו על 598 בני אדם מתים מהמחלה. המספרים היו גבוהים בהרבה. אלפים מתו במצרים. זו מחלה אפריקנית שהמצרים לא מצאו לה פתרון. תרכיב יעיל נגד המחלה מיוצר בדרום אפריקה ולנו היה כדאי לספק למצרים תרכיבים, כי צה"ל שהה 20 קילומטרים מתעלת סואץ"..

"המצרים נפגשו אתי ולחצו עליי לעשות הכול להשיג להם תרכיבי חיסון במהרה. שיתוף פעולה מקצועי מדעי מגשר על פערים פוליטיים. יצרתי קשר עם דרום אפריקה, ואריק שרון, שהיה אז שר החקלאות, הסכים לבקשתי להפעיל את קשריו עם השלטון בדרום אפריקה. בתוך זמן קצר הגיעו לישראל משלוחי תרכיבי חיסון מדרום אפריקה.

"הסרנו מעל המשלוח את הפתקים של דרום אפריקה והעברנו את המשלוחים למצרים והם חיסנו את בעלי החיים שלהם מפני המחלה הקטלנית. ישראל חיסנה באותה עת את כל הצאן והגמלים שהיו בסיני, 170 אלף ראש, ואחר כך את כל הבקר והצאן בישראל ובגדה המערבית".

פעולת המנע הצליחה והמחלה הקטלנית לא חדרה לישראל. "ביום שנסוגונו מסיני טסתי לאל ערישׁ, נפגשתי עם המצרים ונתתי בידיהם רשימה של כל בעלי החיים שחוסנו על ידינו, והמצרים הבטיחו להמשיך ולחסן. לנו היה חשוב שיהיה בינינו אזור הגנה

התמונה להמחשה בלבד

פרופסור ארנון שמשוני נולד בתל אביב לפני 77 שנה. נשוי לניצה, עובדת סוציאלית שעבדה שנים באגף השיקום במשרד הביטחון. לבני הזוג שתי בנות ושבעה נכדים. בוגר הפקולטה הממלכתית באוטרכט, הולנד. החל את דרכו במשרד החקלאות כרופא וטרינר ושימש כמנהל השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה במשרד החקלאות במשך 25 שנה.

כיום, גמלאי במשרה מלאה. שלוש פעמים בשבוע הוא צועד באזור הצוק, מצפון לתל אביב, שישה קילומטרים בחברת ידידים. כשהבנות היו עדיין ילדות, היו בבית שלושה כלבים שכל אחד מהם שרד עשר שנות חיים.

פרט מעניין נוסף: כשלמד בתיכון עירוני א' בתל אביב כתב תסכיתים לתכניות הנוער ב"קול ישראל", בעריכת רות שפירא, וקיבל על כך שכר. בסך הכול, שודרו שלושה תסכיתים. הקשר הרדיופוני הזה הביא לכך שכאשר למד באוטרכט בשנים 1958 עד 1963, שימש ארנון שמשוני כתב "קול ישראל" בהולנד ומדי שבוע שיגר גם כתבות למשדר "יומן השבוע" ברשת ב', יומן שערך אז יורם רונן, זכרו לברכה.

מחוסן. לא ברור כלל אם המצרים אכן המשיכו לחסן את בעלי החיים".

ערפאת עזב, החיסון מישראל הגיע

שמשוני חולק אתנו חוויה אחרת ממלחמת שלום הגליל הראשונה: "ב-1982 חדרה ללבנון מחלת דֶבֶר הבקר. זו מחלה ממיתה אם אין חיסון. השירותים הווטרינריים של לבנון רצו תרכיב שהיה לנו. ביום שיאסר ערפאת עזב את ביירות, הייתי שם וסיכמתי עם הנהלת השירותים הווטרינריים במזרח ביירות, שנספק להם תרכיב באמצעות קמ"ט (קצין מטה) חקלאות בלבנון. צריך להבין, שיש זרמים תת-קרקעיים באזור שאי אפשר בלעדיהם, למרות הפוליטיקה".

אצלי שרים לא התערבו

"בעת כהונתי כמנהל השירות הווטרינרי נתגלו באנגליה סימנים ראשונים לתופעה בלתי-מוכרת ועוד לא ידעו אז שזה פוגע בבני אדם. זו הפרה המשוגעת. בלא לחשוב פעמיים, הוריתי על הפסקת יבוא בקר וקמחים מן החי מאנגליה. זה החל בטחינת אברים ופרות שמתו, והיינו הכי זהירים בעולם.

"למרות לחץ שהפעילה עלינו הקהילה האירופית, לא התרנו יבוא מכל אזור באירופה כולה. ישראל הייתה אז יבואנית גדולה של בקר חי וקמחים והחלטתי שנעצור כל יבוא שהוא. התרנו רק יבוא של קמחים של עופות ודגים ולא של בקר ולא של צאן. גם לא של יונקים. זה הציל אותנו, כי היינו תלויים ביבוא הזה.

"המדיניות שלנו הייתה מקצועית וקשיחה וזכיתי אז לגיבוי מלא של משרד החקלאות. בתקופתי, שרים לא התערבו בהחלטות מקצועיות".

לא כך היה בתקופת כהונתו של השר שלום שמחון, שהכביד את ידו על השירות הווטרינרי הממשלתי. הוא פעל לקצץ במכסת כוח האדם המקצועי והמיומן, שהעולם כולו הכיר ביכולתו. יתרה מזאת: באישור הממשלה, מינה ועדת חקירה ממלכתית בראשות שופט בית המשפט המחוזי בדימוס ורדי זיילר, לבדוק את מה שהוא הגדיר "כשלים בהתנהלות השירותים הווטרינריים וחשדות למעשים לא-חוקיים".

הוועדה הוקמה. סיקרתי רבות מהישיבות שלה, להוציא את אלה שבאו להעיד וסירבו לעשות כן כשנמצא באולם הדיונים עיתונאי (הייתי עיתונאי יחיד שסיקר באותה עת את דיוני הוועדה). הם היו מוכנים לדבר רק בדלתיים סגורות.

באתי בדברים עם השופט זיילר, שניסה לשכנע כמה ממבקשי הדלתיים הסגורות, אך ללא הועיל ובשלב מסוים, הפסקתי לסקר את הדיונים. אגב, השופט זיילר לא היה מוכן לשמוע עדויות שבהן דיברו בשבח השירות הווטרינרי. "רק דברים שליליים אני מבקש לשמוע", אמר לא פעם בישיבות הוועדה.

הוועדה, שאחד מחבריה היה קודם לכן בקשר עבודה עם משרד החקלאות ועם השר שמחון, התפטר במהלך הדיונים, החליטה לבסוף להסיק מסקנות נגד מנהל השירות הווטרינרי, ד"ר משה חיימוביץ', שלמעשה היה על סף פרישה לגמלאות, ונגד סמנכ"ל אמרכלות בשירות, יהודה מאירוביץ', שעוד קודם להגשת מסקנות הוועדה פרש מהשירות הממשלתי מסיבות בריאות.

מדינת ישראל השקיעה בוועדה יותר משני מיליון שקלים. לדעתי, זה היה בזבוז מיותר של כספי ציבור, שכן שר החקלאות היה יכול, אם חפץ בכך, להעמיד לדין בפני נציבות שירות המדינה את שני ממלאי התפקידים הבכירים שהוועדה קבעה שאין להמשיך ולהשאירם בשירות הממשלתי.

המקור: יבול שיא

מדידת רכיבי חלב במהלך חליבה: כלי לקבלת החלטות ברפת

מתוך הרצאה שניתנה במסגרת טקס הענקת מלגות, רופין, 19.3.2013 ע"י ד"ר טל שקולניק (צוות אפימילק)

במחקר היישומי באפימילק

מפתחים יישומים לרפת מנתוני המערכת

האפילאב של אפימילק הוא חיישן אופטי המודד את הרכב החלב (שומן, חלבון ולקטוז) עבור כל פרה במהלך כל חליבה

Holstein spotting kit.

ברפת עם אפילאב הפרעות מטבוליות ושינויים בהזנה הפכו נראים וזמן התגובה התקצר

- ✓ מאזן אנרגיה שלילי וקטוזיס
- ✓ חמצת כרס תת-חריפה (SARA)
- ✓ ניטור הזנה והזנה מדייקת

הסבר:

בהרכב נוזלי הגוף ובמיוחד בחלב משתקף המצב הפיזיולוגי והתזונתי של הפרות.

אנחנו בעבודה שלנו מנסים לקרוא את השינויים ברכיבים ולפרש אותם בהתאם למה שמשריד את הפרות, הרופאים והרפתנים.

רוב חיי הפרה ברפת מושקעים בייצור חלב - משרה המאלצת את הפרה במהלך חייה לצרוך פי 3 אנרגיה מצורכי האנרגיה לקיום. ניתן להשוות זאת לצריכת האנרגיה של ספורטאי אולימפי בשיא התחרות.

להבדיל מספורטאים שמרכזים את המאמץ לזמן מוגבל, הפרות נמצאות רוב הזמן בקצה מימוש פוטנציאל היכולות הפיזיולוגיות שלהן, ובריאותן כל העת מאותגרת באמצעות ניטור רציף של המדדים הפיזיולוגיים וניתוח נכון של המצב בידינו לצמצם את הפער בין רמת האנרגיה שהפרה מפיקה מהמזון לאנרגיה הדרושה לה לקיום וייצור מיטבי. <<<

קנט - חקלאות ועסקים

20.5.13

ועידת קנט 2013

חקלאות מצמיחה
הזדמנויות

שר החקלאות
ופיתוח הכפר
ח"כ יאיר שמיר

שר האוצר
ח"כ יאיר לפיד

ניהול
וגידור סיכונים

חקלאות
הדבר הגדול הבא

השקעות
בחקלאות

הוועידה תערך
במלון דיוויד אינטרקונטיננטל ת"א

לפרטים נוספים ניתן להכנס לאתר קנט:
www.kanat.co.il

קנט
קרן לביטוח מקי טבע בחקלאות

www.globes.co.il
גלובס
עיתון העסקים של ישראל

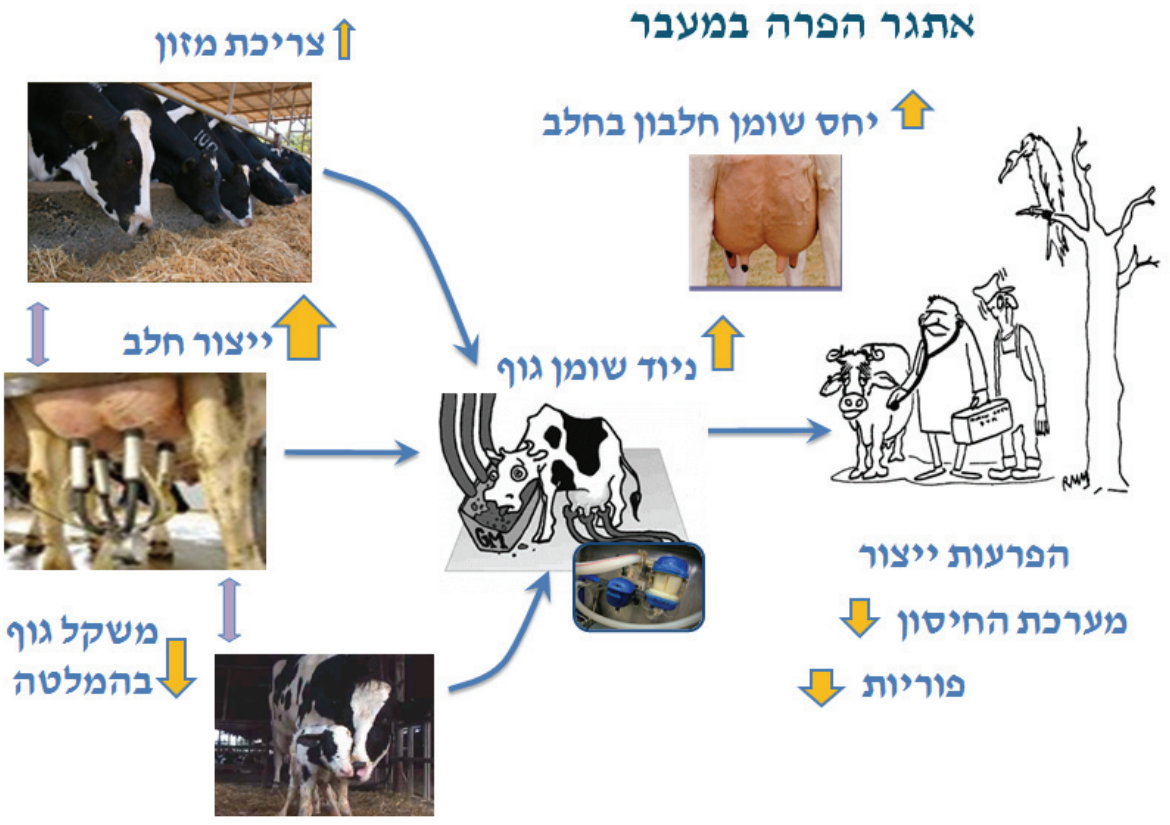

הסבר:

כשמדובר בהשפעות של מאזן אנרגיה שלילי על התחלובה, ובתקופת הסיכון לסבול ממאזן אנרגיה שלילי, אנחנו מתכוונים בעיקר לתקופת המעבר בין תחלובות - כ 3 שבועות לפני וכ 3 שבועות אחרי המלטה. זו אינה תקופה ארוכה, אולם תקופת המעבר מכתיבה את מצבה הבריאותי של הפרה ואת עתיד התחלובה כולה. היום ברור מעבר לכל ספק שלממשק בתחילת התחלובה השפעה מכרעת בבקרת התהליכים המטבוליים המשפיעים על הייצור והפוריות בהמשך התחלובה.

לפרות בתקופת המעבר צורכי אנרגיה גבוהים מאוד בעקבות העלייה הקיצונית בייצור חלב בהמלטה. בד"כ הפרה לא מסוגלת להשלים מהמזון את הדרישה לאנרגיה באותה עת, לכן רוב הפרות אחרי המלטה סובלות ממאזן אנרגיה שלילי. חלקן מצליחות להתגבר לבד עם העלייה בצריכת המזון, חלקן מתדרדרות מיד ובמקרה הטוב מטופלות, אך רוב הפרות נמצאות מבחינה אנרגטית באמצע: הן מצליחות לעלות בתנובת החלב זמן מה, עד שהן מתדרדרות לקטוזיס, או שנשארות "על הקצה", ברמת ייצור אותה הן מסוגלות להשלים מהמזון, אך ברוב מקרים אינן ממצות את פוטנציאל הייצור הגנטי שלהן.

הסבר:

מ- 2006 ביצענו 4 מחקרים ברפתות מסחריות בארץ, במטרה לפתח ולשפר את המודלים לזיהוי מאזן אנרגיה שלילי וקטוזיס בעזרת נתוני האפילאב.

במחקרים אלה נבדקו הפרות 3-4 פעמים בשבוע לרמות גופי קטו (BHBA)) בדמן במשך תקופות של שבוע עד 10 שבועות.

נתוני שומן וחלבון מהאפילאב נותחו בספים שונים של יחס שומן לחלבון ובטווחי זמן שונים, בהשוואה לתוצאות גופי הקטו בבדיקות הדם.

המודל שפותח על בסיס המחקרים מספק רשימת פרות קטו־טיות הזקוקות לטיפול בספציפיות (55%-85%) ורגישות (85%-55%).

כלומר: הרפתן יכול לבחור לטפל ביותר מ % 80 מהפרות הק־טוטיות אך מספר פרות שאינן חולות יטופלו אף הן, או רשימה בה חסרות חלק מהפרות הקטוטיות, אך מספר הטיפולים המיותרים זניח.

<<<

הנחות היסוד לעבודה:

1) קטוזיס קליני ותת-קליני מזיק לפרה

2) טיפול מוקדם בקטוזיס מצמצם את הנזקים

מטרת העבודה:

פיתוח מודל לזיהוי קטוזיס באמצעות נתוני אפילאב

סינוס החשמל

פתרונות לייצור חשמל

- יבוא ושיווק גנרטורים
- קנייה ומכירת גנרטורים יד שנייה
- שרות ואחזקה לגנרטורים
- מערכות החלפה וסינכרון
- תחנות כח פרטיות
- לוחות פיקוד ובקרה
- בקרה ושליטה מרחוק

שדה אילן ד.נ. גליל תחתון 15260 נייד קובי הימן: 054-7703835

www.sinus4u.co.il e-mail: Kobi19711@bezeqint.net 04-6772081 :טלפקס

סטודיו דואס לעיצוב

הקטוזיס של היום הוא לא הקטוזיס של הלילה..

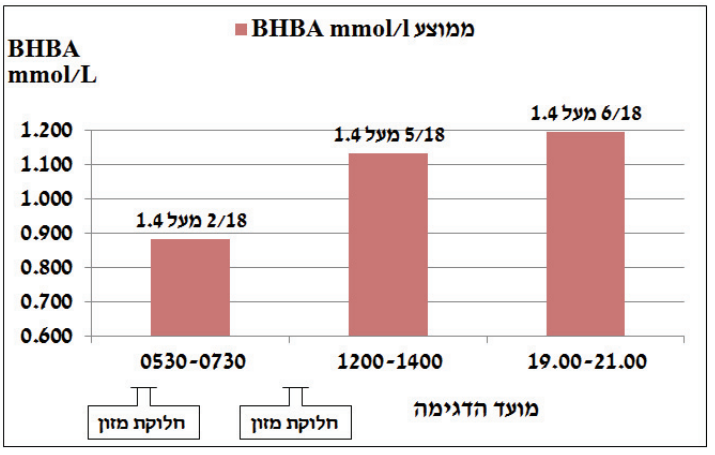

הסבר:

במסגרת מחקר מקדים ביקשנו להגדיר זמן מיטבי למדידה אפקטיבית של גופי קטו בדם. מדדנו ריכוזי חומצה בטא-הידרוקסי-בוטירית לאותן 18 פרות אחרי כל חליבה במהלך יממה. מצאנו שממוצעי הצהריים והערב היו שונים מזה של הבוקר. בבוקר נמצאו 2 פרות עם קטוזיס, לעומת 5 ו 6 פרות בצהריים ובערב בהתאמה. בשום זמן לא נמצאו אותן פרות סובלות מקטוזיס. הופעת גופי הקטו בדם תלויה בהכרח בתהליכי חילוף חומרים בגוף האופיניים לפרה, במרחק ממועד חלוקת המזון ובאופי המנה.

המסקנה: מדידות בדידות אינן פתרון מספק לניטור ולמניעה של מאזן אנרגיה שלילי ושל קטוזיס.

נזקים ממאזן אנרגיה שלילי

תחלובה שלישית ומעלה				
רפת 1	ס"ה		ימי ריק	
	231		125	
הגורם	עם	בלי	עם	בלי
שומן/חלבון בהזרעה (רבעון עליון)	50	148	+132	123

תחלובה	שניה		שלישית ומעלה	
	חלב	חמ"מ	חלב	חמ"מ
מאזן אנרגיה שלילי בהמלטה	-2.7		-3.2	

על מה הרפת הפסידה כסף (בשקלים) בשנת 2012			
רפת 1	חלב	פוריות	ס"ה
מאזן אנרגיה שלילי לאחר ההמלטה	109,698	20,071	135,452

הסבר:

במשקים עם אפילאב ניתן למצוא דוגמאות רבות של לפרות הסובלות מקטוזיס - הכתובת על הקיר (על המסך..).

לפניכם דוגמה לרפת שהפסידה בשנה האחרונה יותר ממאה אלף ₪ בחלב ובפוריות עקב מאזן אנרגיה שלילי לא מטופל.

בדוגמה רואים תוצאות של ניתוח רטרוספקטיבי - בזה כבר לא ניתן לטפל.

אבל באמצעות יחס שומן חלבון מהאפילאב, ניתן ליצר את הסף שמעליו יש נזק לרפת בחלב, בפוריות וביציאה מהעדר, ולזה ניתן להגיב בזמן אמת ולצמצם את הנזקים.

משמע: היום ברור שיחס שומן חלבון מספיק כאינדיקציה לבעיה שיש לטפל בה על מנת למנוע הפסדים.

לסיכום

- בזכות אפילאב הפרעות מטבוליות מזוהות בזמן אמת, זמן התגובה מתקצר ובהתאם הנזק מקטוזיס קטן
- נתוני האפילאב מקנים יתרון ופתרון מעשי יחיד לניטור ואבחון רציף של מאזן אנרגיה שלילי וקטוזיס למטרת טיפול אפקטיבי

לסיכום

- טיפוח גנטי וברירה אגרסיבית לחלב ורכיביו ב 50 השנים האחרונות גרמו להטיה מובנית בהקצאת האנרגיה בגוף הפרה לטובת החלב גם על חשבון צרכי קיום בסיסיים וודאי על חשבון הפוריות
- למאזן אנרגיה שלילי מתמשך עשויה להיות השפעה מכרעת על התחלובה והמאזן הכלכלי ברפת הבודדת
- אין תחליף לאבחון מוקדם ולטיפול במאזן אנרגיה שלילי וקטוזיס

60 שנה ל"כפר גלים"

בית הספר החקלאי "כפר גלים", במבואותיה הדרומיים של העיר חיפה, עסוק בימים אלו בהכנות לחגיגות 60 שנה לכפר. כנס הבוגרים יהווה את שיאן של החגיגות, שהחלו עם זכייתו של בית הספר ומנהל הכפר פיני אגרנטי בפרס החינוך מטעם המינהל לחינוך התיישבותי במשרד החינוך. הרפת המקומית מהווה חוליה חשובה ומשמעותית בפעילות החינוכית

| כתב "הרפת והחלב" |

כפר הנוער "כפר גלים" הוקם כבית ספר חקלאי ופנימיית נוער, שמטרתם הייתה להעמיד דורות של צעירים שיהיו לשותפים פעילים ביישוב הארץ ובביסוס החקלאות בה כדרך חיים. מראשית הקמתו עמד חזון הכפר על : ההתיישבות, עבודת האדמה, קליטת חניכים משלל גוני הקשת של החברה הישראלית, חדשנות ויזמות בתחום ההוראה תוך תפיסת עולם רחבה לחינוך לערכים ומצוינות.

המשק החקלאי בכפר הנוער גלים מאפשר למידה חווייתית מסוג שונה, בה באים לידי ביטוי ערכים כדוגמת: חינוך לערכי החקלאות, העבודה, אהבת הארץ, עזרה הדדית, אהבה לבעלי חיים ולצומח, לאדמה ושמירה על איכות הסביבה.

בית הספר החקלאי "כפר גלים" היה מראשוני בתי הספר שהוקמו מיד לאחר קום המדינה, במטרה להעמיד דורות של צעירים בעלי הכשרה חקלאית להתיישבות בכל חלקי הארץ.

ראשוני "כפר גלים" עלו על הקרקע באביב 1952, ובספטמבר 1954 הגיעו תלמידי המחזור הראשון לפנימייה שהוקמה במקום. תוך תקופה קצרה, הקימה קבוצת המתיישבים הראשונה בית ספר חקלאי מפותח, פנימייה לכמה מאות תלמידים וכן משק חקלאי שכלל גידולי שדה וגן ומשק חי.

הרפת אפיינה תמיד את חיי הכפר והפכה לאחד מהסמלים המובילים של בתי הספר החקלאים, ורבים מבני הנוער שאפו להשתלב בענף. כאן התגבשו חיי חברה, נולדו מנהיגים וניצתו אהבות.

היו זמנים ברפת כפר גלים

חוויית העבודה ברפת

המשק החקלאי בכפר, בהנהלתו של ארנון שירן, נחשב כמוביל בפיתוח וחינוך לחקלאות. בעבודת המשק באים לידי ביטוי ערכים רבים המהווים השלמה ערכית למכלול הלימודים בבית הספר ולתהליך הערכי אותו מוביל הצוות החינוכי בכפר.

ברפת המקומית 70 פרות חולבות וכ-80 עגלות. המזון מגיע ממרכז חיצוני.

בכיתות ז-ט לימודי הרפת הם לימודי בחירה במסגרת לימודי מרכזי חדשנות, העוסקים במגוון תחומי חדשנות סביבתית ומאפשרים לתלמידי בית הספר הזדמנות לחקירה פעילה ושיטתית בתחומי הדעת של המרכז אותו בחרו.

בכיתות י-יב' לומדים תלמידים שבחרו בענף המשק כמסלול לימודים. בנוסף יישנם תלמידים המגיעים למפגש עם הרפת במסגרת "שבוע משק".

תלמידי הפנימייה מחויבים לעבודה ברפת במסגרת המחויבות האישית שלהם.

השנה לומדים במסלול ענף הרפת 20 תלמידים, שבחרו להתמחות ברפת כמסלול לימודי עקרי, מתוכם 5 בנות הרואות בענף עתיד מקצועי.

בנוסף להיות ענף הרפת רווחי, הוא משמש סביבה לימודית חווייתית ומאתגרת. מכון החליבה בכפר, שתוכנן על ידי חברת S.C.R, הוא מהמכונים המודרניים הנמצאים כיום במערכת החינוך, וייעודו לשמש גם מרכז למידה והכשרה לדור הבא של רפתנים. כאן מתקיימת היכרות נרחבת עם תהליך גידול הפרה, החל מהזרעה מלאכותית, לידת העגל, הכרת גוף וחיי הפרה ועד

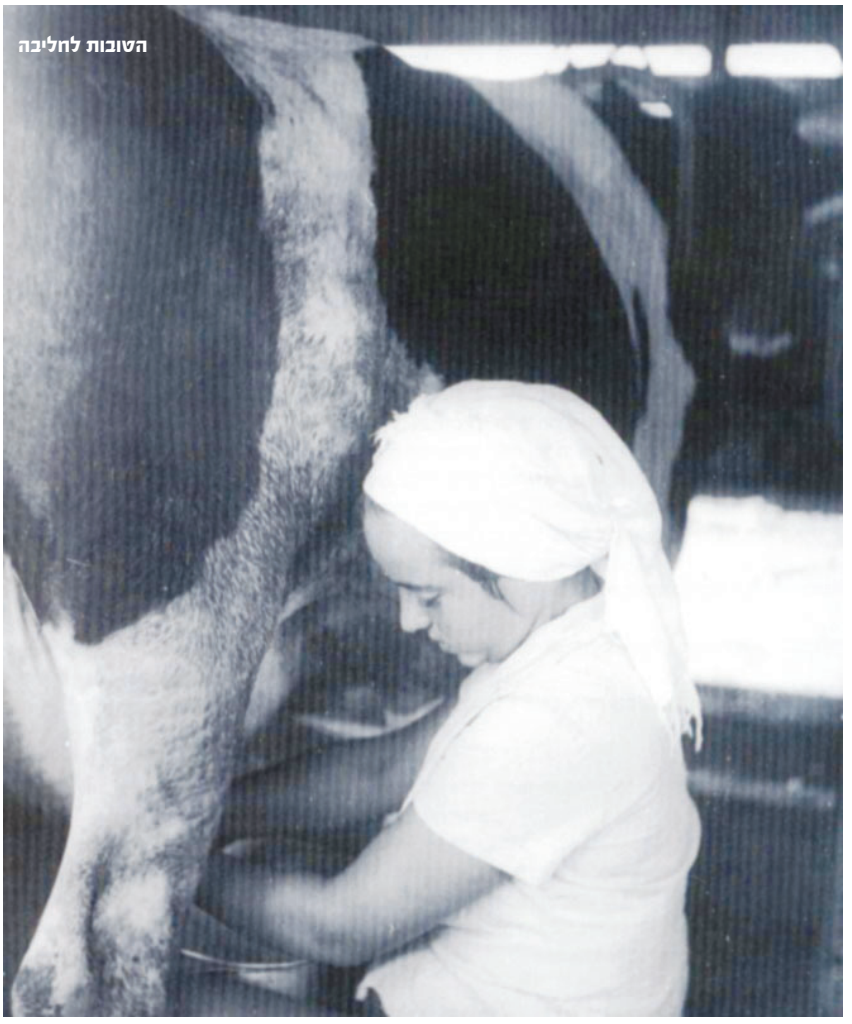
הטובות לחליבה

בית הספר כפר גלים

בית ספר שש שנתי אזורים (ז-י"ב) המיועד לתלמידי היי־שובים הצפוניים של המועצה האזורית חוף הכרמל ולחני־כי הפנימייה שבכפר. בשנים האחרונות בית הספר נמצא בתהליך צמיחה וגידול. כ- 600 תלמידים לומדים בו כיום, וב־תוך כ-4 שנים הוא יימנה 1200 תלמידים.

פנימייה חינוכית הקולטת חניכים ממגוון אוכלוסיות מר־חבי הארץ הזקוקים ומבקשים להתחנך מחוץ לבתיהם. כיום מונה הפנימייה 170 חניכים והיא עתידה לגדול בעתיד ל250 חניכים.

בבית הספר מכללה "להנדסאים צעירים" (י"ג-י"ד) המציעה מסלול לימודים לתו־אר "הנדסאי בתחומי החשמל - מחשוב ובקרה". המכללה פועלת בשיתוף חיל האוויר.

העבודה ברפת - חוויה חינוכית

ללמידת תחום החליבה הממוחשבת. לצד הלימודים העיוניים התלמידים רוכשים מיומנות מקצועית עד לביצוע החליבה בפועל, והופכים לחלק מרכזי בעבודת הרפת.

לדברי עדי נתיב, מרכז הרפת בכפר, מקומה של הרפת כמקום חוויתי בונה אישיות נשאר כשהיה. "גם היום" אומר נתיב " אני רואה תלמידים שמגיעים לכאן בתחילת דרכם בבית הספר או בפנימייה 'מחפשים את עצמם' בלשון

<<<

הצעירים ומורדים בכול. בעבודת הרפת הם מוצאים את החוויה שעוזרת להם להתפתח כמובילים חברתיים, כבוגרים מקבלי אחריות ולהוכיח את יכולתם לעצמם ולסביבה".

"כפר גלים הינו בית ספר מוביל בחדשנות בפיתוח מגמות לימוד בענפי החקלאיות השונים, מתוך ראיה כוללת של החקלאות כערך לאומי, הגשמה אישית, קידמה ויזמות - לצד טיפוח הערכים של אקולוגיה, שמירת הסביבה וחקלאות בת קיימא.

בצד ירידה במעמדה של החקלאות במפעל הציוני, כענף יצרני בעל מעמד ייחודי של יוקרה והערכה בישראל, חל בעשורים האחרונים גם פיחות בדרישה ללימודים תיכוניים בתחום החקלאות.

אתגר לימודי

כיום, השיקולים על פיהם בוחרים תלמידים והוריהם את מסלול הלימודים התיכונים מבוסס על תכנון העתיד האקדמי של התלמיד, כשלנגד עיני ההורים עתידו כבוגר בעל עיסוק מעניין ורווחי. תהליך זה הביא את בית הספר להציע לתלמידיו מספר מגמות חדשניות ומתקדמות בתחום החקלאות ומדעי החיים, והוא מהמובילים בפיתוח מסלולי לימוד לבגרות בתחום.

הצורך הגובר באנשי מקצוע משכילים בענף החלב בישראל העמיד את בית הספר בפני אתגר לימודי בענף הרפת. צוות המורים המוביל "בכפר גלים" בתחומי מדעי החיים, ביחד עם אנשי ענף הרפת והווטרינר של הכפר,פיתחו תוכנית לימודים במסלול לבגרות, הכוללת הכרות מעמיקה עם הפרה הבודדת והעדר מבחינה אנטומית,פסיכולוגית, גנטית ופוריות. תלמידי מגמת הרפת לומדים נושאים כמו מחשוב ובקרה, ניהול וכלכלה, ממשק הזנה ומבנים ואיכות הסביבה. תוכנית הלימודים מתחילה במרכזי החדשנות שבחט"ב, וממשיכה עד לכיתה י"ב. תלמידים הבוחרים במסלול ענף הצומח מתמקדים בגידולי מספוא. צוות הכפר צופה שבוגרי המגמה ימצאו עבודה בניהול ובעבודה מקצועית ברפתות המוקמות בארץ ובעולם, וכן בתחום ההזרעה המלאכותית, מחשוב ובקרה של ציוד הקשור לענף, וכי רובם ימשיכו ללימודים אקדמאים בתחום.

חידוש נוסף וייחודי בכפר הנוער גלים הוא המחלבה הפועלת כענף תפעולי רווחי אך בעיקר משמשת כמסגרת לימודית. המחלבה מייצרת מגוון גבינות מהחלב שמסופק לה מרפת הכפר. הגבינות מיועדות לתצרוכת עצמית בחדר האוכל של הכפר ולמכירה חיצונית.

ביום ה-9.5.13 יחגוג הכפר 60 שנה להיווסדו. 60 שנות עשייה חינוכית לימודית וערכית. 60 שנה בהן המדינה גדלה והתפתחה. 60 שנה בהן נטלו בוגרי הכפר חלק במאבק על עצמאותה ועל פניה של המדינה. 60 שנה בהן בוגרי הכפר הקימו מושבים וקיבוצים לאורכה ולרוחבה של הארץ הזו, פיתחו ענפי חקלאות מגוונים, נטלו חלק בתעשייה ובשאר ענפי המשק והביאו לידי ביטוי ומיצוי את הערכים עליהם גדלו וחונכו ב"כפר גלים". יחד עימם בחגם זה ילוו אותם תמונותיהם של חבריהם - אלו שבדרך להגשמה נפלו, אך זכרם יהיה לתמיד.

בדבר פרטים לחג ה-60 שנה לכפר היכנסו לפיסבוק :60 לכפר גלים
https://he-il.facebook.com/galim.kfargalim

צילומים: באדיבות כפר גלים

דור העתיד בפעולה

קופורין 80

תוסף נוזלי למניעת קטוזיס בבקר לחלב ובצאן
יעיל, זול ונוח לשימוש

קופורין 80 מאפשר גלוקוז זמין ומשמש חומר מוצא יעיל לביוסינטזה של גלוקוז ולמניעת קטוזיס.

קטוזיס גורם:

- **לתנובת חלב נמוכה.**
- **לקצב עלייה נמוך בייצור החלב.**
- **לירידה בפעילות ולמחלות נלוות לאחר המלטה.**

סולפה מתופרים פרמיקס

לטיפול בדלקת ריאות ומעיים
בבני בקר

- **אנטיביוטיקה רחבת טווח.**
- **יעילה כנגד חיידקים הפוגעים במערכת הנשימה והעיכול.**
- **יעילה כנגד טפיל הקוקסידיוזים.**
- **מתן קל ונוח דרך המזון.**

ע | עצבי הנגב

תמיכה מקצועית:

ד"ר צביקה פליישמן נייד: 054-7824799, ברק פורת נייד: 054-2800785

Phibro ישראל

חטיבת השיווק של פיברו ישראל, ת.ד 1098 ת"א, 61010 | www.phibroisrael.com
שירות לקוחות: 1-800-071-600 טל. 073-2700319/22 פקס. 073-2700419/22

XP - תוצאות חיוביות בנסיונות

ביום עיון שנערך בנהלל על ידי חברת ש.ח. מהנדסים שמעו המשתתפים על תרומתו של תוסף המזון XP (תרבית שמרים) לפעילות משופרת של הכרס בפרה

| מאת: עלי קדם |

דר' יון אילקיו (llkyu Yoon), במקור מקוריאה הדרומית, עובד מזה 18 שנה בחברת Diamond V הממוקמת במדינת איוואה שבארה"ב, כמנהל המחקר והתמיכה הטכנית. החברה פועלת מאז שנת 1943, ועוסקת בפיתוח ובייצור תוספי מזון משמרים לשיפור פעילות הכרס בבקר. דר' יון הגיע לארץ כאורח של חברת ש.ח. מהנדסים, והרצה על פעילות דיימונד וי, ובפרט על תוסף המזון ששמו המסחרי XP, בפני כנס של רפתנים שנערך בנהלל. להלן אנו מביאים את עיקרי דבריו.

"זהו כבוד ועונג בשבילי להיפגש עם יצרני חלב מישראל. אני מאמין שהמוצר, אותו אציג היום, יעזור לכם בניהול הרפתות ובשיפור הרווחיות. המוצר שלנו בבסיסו אינו חדש, אך ככל שאנו לומדים עליו יותר - אנו רק משתכנעים בפוטנציאל שלו אפילו יותר מאשר בעבר. כשאני אומר "לומדים" הכוונה לתוצאות של מחקרים - לא רק המחקר האחרון, אלא מסה של מחקרים, עליהם עשו בחברת דיאמונד V מה שמכונה בשפה המקצועית מטה-אנליזה, כלומר הסקת מסקנות מכמות רבה של מחקרים שנעשו לאורך שנים. כך למשל הגיעו על סמך 36 מחקרים לתוצאה, שמוצר הXP, שניתן במינונים של 50-60 גרם לפרה ליום, הגדיל את תנובת החלב בממוצע ב1.18 ק"ג ליום.

עלייה בצריכת המזון לאחר המלטה

דר' יון פונה לקהל: "כמה מאיתנו היו רוצים שהפרות יאכלו יותר לאחר המלטה?" ומספק מיד את התשובה: "מן הסתם כל אלה שיושבים באולם. לפי סיכומי המחקרים, השימוש בתוסף XP, עד 70 יום אחרי המלטה, מעלה את צריכת המזון ב-0.62 ק"ג ליום. לאחר תקופת השיא וכשמתחילה ירידה בתנובה והפרה כבר נמצאת במאזן אנרגיה חיובי, צריכת החומר היבש של הפרה יורדת ב-0.78 ק"ג ליום. " בתשובה לשאלות מהקהל, דר' יון מפרט: "רוב הרפתות שנבדקו במחקר הן בארה"ב, אך נבדקו גם רפתות באירופה ובאסיה. במדגם היו פרות נמוכות של 20 ק"ג חלב ליום ופרות גבוהות תנובה עם 50 ק"ג ליום. רובן מהגזעים הולשטיין - פריזי וג'רזי. "

"בתחילת התחלובה, מסביר דר' יון, הפרות משתמשות בהרבה יותר אנרגיה מאשר הן מסוגלות להפיק מכמות המזון שהן אוכלות, ולכן הן במאזן אנרגיה שלילי, מה שמתבטא באיבוד משקל ובירידה במצב הגופני, ומה שמשפיע בין היתר לרעה גם על הפוריות. זו הסיבה שאנו שואפים שהפרות יאכלו יותר לאחר ההמלטה. מן המחקרים עולה ששימוש בתוסף XP מעלה את צריכת החומר היבש על ידי הפרה אחרי המלטה. לכך יש מספר יתרונות:

- עלייה בתפוקת החלב.
- שיפור בביצועי הרבייה.
- הקטנת הסיכוי לקטוזיס ולהיפוך קיבה.

דר' יון אילקיו

<<<

מכונות שטיפה בלחץ בע"מ

ציוד שטיפה וניקוי תעשייתי

מכונות לחץ

לשטיפת מכוני חליבה ויונקיה, מחלבות:
ניקוי במכונות מים חמים וקרים
שרות לכל סוגי המכונות

מכונות שטיפה בע"מ 054-7848071/2

סיכום המחקר

מטה אנליזה

פריט	אפקט XP	ערך-P
תנובת חלב, ק"ג/יום	1.18	0.001
FCM 3.5%, ק"ג/יום	1.61	0.001
ECM, ק"ג/יום	1.65	0.001
תנובת שומן חלב, ג'/יום	60	0.009
תנובת חלבון חלב, ג'/יום	30	0.026
צריכת חומר יבש (< 70 DIM)	0.62	0.003
צריכת חומר יבש (> 70 DIM)	-0.78	0.008

יתרונות של העלאת הצריכה של חומר יבש בתחילת התחלובה

- תפוקת חלב
- ביצועי רבייה
- בריאות: קטוזיס, DA
- פעילות והתפתחות הכרס

מפחית ייצור רעלנים בכרס במצב של חמצת כרס תת חריפה

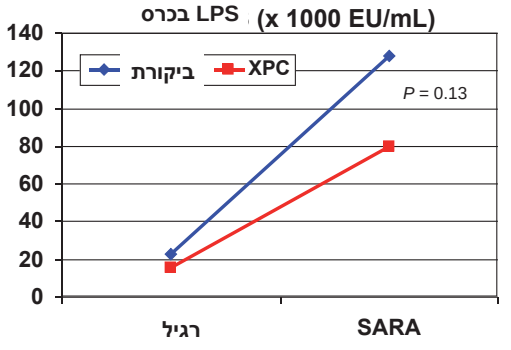

■ שיפור פעילות הכרס.

שאלה מן הקהל: האם ניתן לתת את התוסף באופן אינדיבידואלי לפרה?

דר' יון משיב: כן, ניתן להוסיף את הXP למנה האינדיבידואלית של פרה ספציפית. רפתנים רבים נוהגים לתת מינון גבוה יותר של התוסף לאחר המלטה, ומקבלים תקופת מעבר יותר קלה לפרה. התוסף גם משפר את התפוקה של הפרה מן המזון: המנה נעכלת בצורה טובה יותר, הפרה מפיקה ממנה יותר אנרגיה, מה שמסייע להקטין את הירידה במשקל. המוצר מסייע לתסיסה משופרת בכרס."

מסת מחקרים

בשלב זה מתערב בדיון עוזי, מנהל מרכז המזון בנהלל. הוא מעיר שהמוצר, המבוסס על שמרים, אינו עוזר תמיד - יש רפתות שהוא לא אפקטיבי, זה תלוי בגורמים רבים, ביניהם ממשק. דר' יון משבח קודם כל את עצם העובדה שקהל מגיב, לדבריו הוא נהנה לדבר לפני רפתנים מהארץ שבקיאים בחומר ומאתגרים אותו בשאלות לא קלות. לעצם העניין, החידוש הוא במסת המחקרים שנערכו לאורך שנים, ושמצביעים על הכיוונים שהוא מסביר. "מה ההבדל בין בליל טוב או בליל פחות טוב? רמת הנעכלות. גם אם המנה מאוד מאוזנת, בלי נעכלות - המזון סתם עובר דרך הכרס. עיכול יעיל מתרחש כאשר הכרס מפיקה יותר אנרגיה מן המזון. ה-XP משפר את התסיסה בכרס, מה שמסייע, למשל, בעיכול התאית. אם פרה אוכלת 20 ק"ג חומר יבש, בעזרת ה-XP היא תפיק 1.8 מגה קלוריות יותר, שהם שווי ערך ל-1 ק"ג גרעיני תירס."

דר' יון עובר לדון בנזקים של חמצת כרס תת-חריפה. בין אלה הוא מונה, בין היתר: התרבות של חיידקי לקטאט, ירידה ברמת צריכת המזון של הפרות, המזון נשאר בכרס יותר זמן ומייצר יותר חומצה, רמת הPH יורדת, הLPS בכרס עולה, ירידה בנצילות המזון וכתוצאה מכל אלה ירידה בתנובה ובאחוז השומן. רפתנים נוהגים להשתמש בסודה לשתייה על מנת לסתור את החומציות בכרס, אך במקרים רבים טיפול זה לא עוזר. הPH הנמוך פוגע בחיידקי הכרס הטובים, אלה שמסייעים בפירוק ובעיכול התאית, שרגישים מאוד ל-PH נמוך. למעשה, לדעת המומחים כיום הבעיה עם אצידוזיס (חמצת הכרס) אינה רק חומציות: כאשר החיידקים מתים הם מתפרקים ומפרישים רעלנים, החודרים למחזור הדם וגורמים לדלקות. התוסף XP מונע או לפחות מפחית את הירידה ברמת ה-PH בכרס, את הפרשת הרעלנים, ושוב - מביא בכך לשיפור בנצילות המזון, בתנובה ובשומן החלב.

יעיל גם נגד עקת חום

האורח הסביר לבאי הכנס את הבעיות הנובעות מעקת חום: ירידה בכמות החיידקים הטובים שנובעת מעלייה בחום הגוף, ירידה ב-PH בכרס וברמת האכילה של הפרות. כמו כן נגרמת עלייה בצריכת הגלוקוז. בדרך כלל פרות החלב אינן זקוקות לגלוקוז, אלא להיווצרותן של חומצות שומניות נדיפות בכרס (VFA-). אך התברר מבדיקות שתחת עקת חום - מסיבה שעדיין אינה ידועה - צריכת הגלוקוז של הפרות עולה. התוסף XP עוזר לפרה להתמודד עם עקת החום, בכך שהוא

כרס בריאה

- **מקסום הסוג הנכון של חיידקי הכרס ושמירה על איזון אופטימאלי**
- **שמירה על סביבת כרס אופטימאלית**
  - **pH**
  - **חיפוש חמצן**
- **טיוב התסיסה בכרס לצורך מקסום אספקת האנרגיה בצורת חומצות שומן נדיפות (VFA) וחלבונים (חלבונים מיקרוביאליים) להשגת יצרנות משופרת**

מעודד ייצור פרופיונט בכרס, שעובר דרך הכבד, והופך שם לגלוקוז.

כאן עובד דר' יון להסבר כיצד פועל התוסף. כדי למנוע טעות נפוצה הוא מדגיש, שהמוצר הוא אומנם תוצאה של תסיסה של שמרי בירה אבל בו עצמו אין שמרים. באוכלוסיית המיקרואורגניזמים ברפת מבחינים ב-3 קבוצות: פרוטוזאה (חד תאים), בקטריות, ופטריות הכרס. לאוכלוסיות אלה שני תפקידים: לעכל את המזון, ולשמש כמקור לחלבון המיקרוביאלי, על ידי עיכול התאית. חיידקי הכרס משחררים אנזים שמפרק את התאית. האנזים ממיס את התאית, ומהחומר המומס מיוצרות חומצות שומניות נדיפות. ככל שיש יותר בקטריות - עיכול התאית משתפר. כך שכדי למקסם את הנעכלות יש לשמור על כרס בריאה. כיצד עושים זאת:

- עידוד חיידקי כרס "טובים" ושמירה על איזון אופטימאלי.
- שמירה על סביבת כרס אופטימאלית (PH בין היתר).
- סביבה אנאירובית (ללא חמצן).

טיוב התסיסה בכרס לצורך מקסום אספקת האנרגיה בצורת חומצות שומן נדיפות (VFA), וחלבונים מיקרוביאלים, להשגת יצרנות טובה.

ישנם גורמים רבים, מסביר דר' יון, שמשפיעים על בריאות הכרס, ביניהם: שינוי בתוכן המנה, איכות המספוא, חום / עקת חום, עקביות / חוסר עקביות בהזנה ועוד. ה-XP אינו משפר בעצמו את הנעכלות, אלא מעודד צמיחת חיידקים טובים, בפרט כאלה שמעכלים את התאית. זאת בנוסף ליתרונות שהוזכרו: מאזן את אוכלוסיית הפרוטוזואה בכרס, ומגביר סינטוז של חלבון מיקרוביאלי. לדברי האורח, לפחות מבדיקות שנעשו בארה"ב, תוספת התנובה הנגרמת כתוצאה מהשימוש ב XP, כדאית מבחינה כלכלית.

מחברת ש.ח. מהנדסים מבקשים להעיר ולהוסיף: XP משווק בארץ כבר כ-25 שנה, כתוסף שמשפר את נצילות המזון. לאחרונה, עקב עליית המחיר של החומר היבש במנה, ולאור העובדה שה-XP מייצר יותר אנרגיה בכרס ומאפשר להוזיל את המנה על ידי הוצאת חלק מהשמן המוגן ולהחליפו ב-XP, גבר הביקוש לתוסף. בעקבות הביקור של ד"ר יון עלה עוד יותר הביקוש, מה שמוכיח שיותר ויותר רפתנים ומרכזי מזון מבינים את נושא התסיסה בכרס, ומוזילים את המנות באמצעות שימוש ב-XP והורדת השימוש בשומן כמקור אנרגיה.

ההיבט הביטוחי
בענפי הבקר והצאן

תוכניות הביטוח הקיימות בשוק תוכננו ופותחו לתת מענה לייצוב בהכנסות החקלאים במקרה של נזקים, וזאת מתוך מודעות והכרה בצרכים הייחודיים של ענף הבקר והצאן

| מאת: עוזי איתמר, אגרונום ושמאי, חקלאי, חבר וסגן יו"ר ענף חקלאות באיגוד שמאי ביטוח בישראל |

סקירה כללית

עדר הבקר לחלב :

על פי נתוני ספר העדר לשנת 2011 מנה עדר הבקר לחלב כ-110,000 פרות חולבות, המוחזקות בכ- 940 רפתות ומכלל אלו כ-160 במגזר השי־תופי וכ- 780 במגזר המשפחתי.

- ערך הייצור בשער הרפת באותה שנה נאמד לכדי 3.1 מליארד ₪ ומכלל סכום זה
- ערך ייצור החלב הסתכם ב - 1,338 מיליון ליטר חלב, לעומת 1,252 בשנת 2010, דהיינו עליה ב-87 מיליון ליטר שהם 7%, וערך ייצור הבשר הסתכם ב- 284 מליון ₪ בגין מכירת פרות לבשר ועגלים לפיטום.

עדר הבקר לבשר :

צריכת בשר בקר טרי בישראל ובשטחי הרשות הפלשתינית נאמדה בשנת 2010 לכדי 47 אלף טון (משקל של נתחים מוכנים לבישול או צלייה).

כ- 46% מבשר זה מקורו מעדר החלב (28% עגלים 18%פרות ועגלות 18%) כ- 40% מעגלי יבוא ו- 14% ראשי בקר מעדרי הבקר לבשר.

עדרי הבקר לבשר מונים ביחד כ - 40 אלף פרות (אימהות) המוחזקות במרעה באמצעות

כ-250 מגדלים, המתמודדים עם בעיות של גנבות וטריפות המשפיעות באופן משמעותי על רווחיות הענף, שאינה גבוהה בלאו הכי.

עדר הצאן, כולל את עדרי הכבשים והעיזים

בהתאם לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה משנת 2008 היו בארץ כ - 520 אלף ראשי צאן וכ- 2400 מגדלים, בשלושת המגזרים: היהודי, הערבי והבדואי, ובכלל זה כ - 430 אלף ראשי כבשים, שמהם כ-300 אלף במגזר הבדואי (70%) ועוד 90 אלף ראשי עיזים, מהם 60 אלף במגזר הערבי והבדואי (67%).

סך ערך הייצור של ענף הצאן (חלב ובשר) באותה שנה נע בגבולות 900 מיליון ש"ח לפי חלוקה כדלקמן (ראה טבלה).

עפ"י הרישומים במועצת החלב בשנת 2011 הסתכם היקף ייצור חלבהכבשים ב-8.81 מיליון ליטרים ובענף היו פעילים כ-60 יצרנים, והיקף ייצור חלב העיזים עמד על 11.4 מיליון ליטרים.

תחזיות השיווק לשנת 2012 הן בשוק המקומי והן ביצוא הצביעה על גידול בביקושים.

ההיבט הביטוחי

תוכניות הביטוח הקיימות בשוק תוכננו ופותחו לתת מענה לייצוב בהכנסות החקלאים במקרה של נזקים, וזאת מתוך מודעות והכרה בצרכים הייחודיים של ענף הבקר והצאן.

תוכניות הביטוח הקיימות בארץ:

- תוכנית ביטוח לפינוי וכילוי של פגרי בע"ח.
- תוכנית לביטוח אסונות בעדרי בקר לחלב.
- תוכנית ביטוח למפטמות.

תוכנית הביטוח לפינוי וכילוי של פגרי בע"ח נועדה לתת מענה טיפולי מערכתי ומרכזי בפגרי בעלי חיים, מתמותה במשקים או משחיטות בבתי מטבחיים, שנפסלו למאכל אדם.

הביטוח מאפשר טיפול בפגרים והשמדתם תוך מניעת סיכונים תברואתיים, וטרינריים וסביבתיים.

תוכנית כנ"ל הקיימת עבור עדרי הבקר לחלב, ממומנת מתקציב מועצת החלב ומבוצעת בידי הקנ"ט. הביטוח בתוכנית זו מכסה את עלויות ההובלה והכילוי של הפגר ובמקרים מסוימים מעניק פיצוי למגדל.

לקנ"ט קיימת תוכנית ביטוח דומה עבור עדר הבקר לבשר במרעה, הזוכה לתמיכה ממשלתית בדמי הביטוח בשיעור של 80%.

תוכנית ביטוח זו תוכננה ופותחה מתוך מודעות והכרה בצורך למתן פיתרון לצמצום אוכלוסיית הטורפים, וכן מתוך ההכרה בחשיבות השמירה על איכות הסביבה.

יצויין כי בעונה החולפת פיצתה קנ"ט בגין נזקים שנגרמו בעדרי הבקר בסכומים העולים על 13.5 מיליון ₪, כאשר מתוכם שולמו כ- 12.5 מיליון ₪ בגין כ- 22,000 ראשי בקר לחלב שמתו ופונו לאתר כילוי, וכ- 1.25 מיליון ₪ בגין כ-2,250 ראשי בקר מרעה שמתו ופונו

	בשר		חלב	
	מיליון/₪	אלפי/ טון	מיליון/₪	מיליון /ליטר
כבשים	680	29	76	18
עיזים	70	4	74	21
סה"כ	750	33	150	39

התמונה להמחשה בלבד. צילום: עלי קדם

לאתר כילוי.

לצד תוכניות הביטוח המוזכרות לעיל קיימת בקנ"ט תוכנית לביטוח עדרי בקר לחלב הנותנת כיסוי כנגד אסונות בעדר. תוכנית זו מהווה כלי חשוב לניהול סיכונים הקיימים ברפת החלב. התוכנית, שתוכננה ופותחה מתוך מודעות והכרה בצרכים הייחודיים של הרפתות, נותנת כיסוי ביטוחי למקרה של גניבה, שחיטה דחופה ומוות, בהתאם לחוזה הביטוח (לרבות נזקי אש והרעלה) וכן כיסוי למקרה של אובדן תפוקת החלב בנזקים שהוגדרו מראש, וזו מאפשרת לרפתנים להשיג הגנה טובה יותר למצבים נדירים בהם אחוז גבוה מהעדר עשוי להיפגע, ובמקביל מסייעת לייצוב מהותי בהכנסותיהם.

לאחרונה השיקה הקנ"ט תוכנית ביטוח חדשה עבור מפטמות. תוכנית זו נולדה בעקבות בקשות המגדלים שבעבר ביטחו את עגלי הפיטום כחלק מעדר החלב,לתת מענה ייעודי למגדלי המפטמות. במסגרת תוכנית זו ניתן לרכוש כיסוי ביטוחי לכל עדר המפטמה ובכללם: עגלים מיבוא, עגלים מעדר החלב ועגלים מעדר הבקר לבשר, וכן גם ביטוח פינוי וכילוי לעדר.

מעבר לאמור לעיל לא מצאתי כי במסגרת תוכניות הביטוח של הקנ"ט קיימות תוכניות נוספות לביטוח בקר או צאן. יחד עם זאת ידוע לי שלבקשת המגדלים הונפקה, או ישנה מגמה להנפיק, פוליסה המרחיבה את הכיסוי הקיים לתמותות בעדר הבקר לבשר במרעה, אך פוליסה מעין זו טרם יצאה לפועל, בעיקר בשל הפרמייה הגבוהה יחסית.

תוכניות ביטוח נוספות

לצד תוכניות הביטוח המוזכרות לעיל קיימות בשוק תוכניות ביטוח נוספות לביטוח עדרי הבקר והצאן, המוצעות ע"י חברות הביטוח והחקלאית.

במסגרת פוליסת (Livestock), תוכנית לביטוח בקר וצאן במסלולים שונים, ניתנים כיסויים כנגד תמותה ו/או שחיטת דחק, נזקי טרף והכשה, גניבה, נזקי אש, ברק, נזק בזדון, פגיעה תאונתית, אמפקט ובוטוליזם (בוטוליזם (Botulism) (נקנקת) היא הרעלה נדירה הנגרמת על ידי רעלנים שמייצר החיידק קלוסטרידיום בוטולינום (Clostridium Botulinum) ולגבי צאן ניתן להרחיב את הכיסוי גם נגד הוצאות רפואיות עודפות, נזק לרחלות לחלב ואובדן כושר הרבעה.

במסגרת פוליסה לביטוח חבר מושב מכוסים הנזקים למבוטח שנגרמו על ידיתמותה, טריפה, שחיטת וניתן להרחיב את הכיסוי גם למקרה גניבה. ניתן לרכוש פוליסה זו, בשינויים המתחייבים לכל בעל חיים בנפרד, לבקר ברפתות, בקר לבשר במרעה טבעי, וצאן.

"**החקלאית**", אגודה שיתופית לביטוח ולשרותים וטרינריים למקנה בישראל בע"מ, מספקת- מאז היווסדה ב--1919שירותי ביטוח, כחברת ביטוח לכל דבר. הביטוח הוא "ביטוח אסונות" עבור כלל עדרי הבקר לחלב, פרי-הרבייה בעדרי הבשר והכבשים.

ביטוח זה מסייע בחידוש העדר הנפגע במקרים של אסון ונזק בעדרים המבוטחים. הביטוחים ניתנים לרכישה בכפוף לרכישה של שירותים וטרינריים צמודים לעדר המבוטח.

יש לטפח חיטה למספוא

מתי קוצרים חיטה לתחמיץ וחציר, או - איך הופכים צמח שיועד לגרעינים - למספוא

| מאת: עופר קרול |

החיטה הינה הגידול העיקרי בשדות החורף. בישראל הפכה החיטה למקור העיקרי למספוא מבלי שהייתה לכך כל כוונה מראש.

לפני קום המדינה, ועוד כ 20 שנה לאחר מכן, המספוא המקובל היה עשבי קיץ (רודוס) ושחת קטניות חורף, שנזרעו למטרת מחזור זרעים. בקיץ היו גם שטחי אספסת בחלק מהמשקים, וכל זה יחד עם תירס שנ־זרע אחת ל10 ימים כדי שתמיד ייקצר לירק במועד מתאים, וכן סלק מספוא להשלמה.

עידן ההפרטות העביר את שטחי המזרע מבעלות הרפת לארגוני הגד"ש, ואילו הם אמרו לרפתנים, (שהיו קודם לכן "בעלי הקרקע") - עכשיו כללי המשחק שונו ולנו יש אלטרנטיבות. תשלמו לנו את מחיר האלטרנטיבה ונקצור לכם. מועד הקציר? זה לפי החלטה שלנו. התוצאה: הרפת קיבלה צמחים שלא מילאו גרעינים, ושילמה בכסף מלא כאילו היה שם יבול צפוי לגרעינים, גם בשנים שחונות כשלא היה כל סיכוי למילוי הגרעינים.

פניות שונות למטפחים, ותצפיות שלא נעשו בשלמות לבחינה של זנים ותנאי גידול לתחמיץ, נתקלו בקירות אטומים, ואם נעשו כמה תצפיות הייתה בהן תשובה חלקית בלבד.

היום אין לרפתנים כל ידע על זני החי־טה, והתשלום עבור החומר המריא מ כ 45% ממחיר הגרעינים בבורסה של קנזס בחודש מאי - לכדי כ 54%, ועוד ידם של חברינו נטוייה לכיוון של 60%.

החיטה אינה צמח מספוא. כדי להופ־כה למספוא היא חייבת להיקצר כירק. מאחר ואין לנו זני חיטה שטופחו לירק, נותרה רק דרך הפשרה. הפשרה, כדין כל פשרה, אינה לטובת צד אחד בלבד. התגבשה גישה של קציר בשלב חלב/ דונג (חלד"ג) אלא שבשלב זה נעכ־לות דופן התא אינה גבוהה. אילו הייתה החיטה נקצרת בתחילת מילוי הגרעין - היא הייתה איכותית יותר כמספוא.

קציר בתחילת מילוי הגרעין אינו מקו־בל על אנשי הגד"ש, כי יש פחיתה בי־בול החומר היבש, אלא שתוספת היבול בשלב זה היא גרעינים בעוד שהרפת מעוניינת בצמח העשבוני.

להערכתי הגיע הזמן לטיפוח צמחי מספוא, שאפילו אם נולדו כחיטה - יי־עודם הבלעדי יהיה מספוא. שינוי זה יפה שעתו מוקדם ככל האפשר, כי הרפת לא תוכל לעמוד בתחרות עם יבוא חלב ומוצריו כל עוד מחיר הירק לתחמיץ ייקבע לפי מחיר גרעיני החיטה בבורסה. בתהליך מוזר אך מעניין גם גי־דולי המספוא האחרים נצמדים למחיר גרעיני החיטה - וזה כבר יותר מדי!

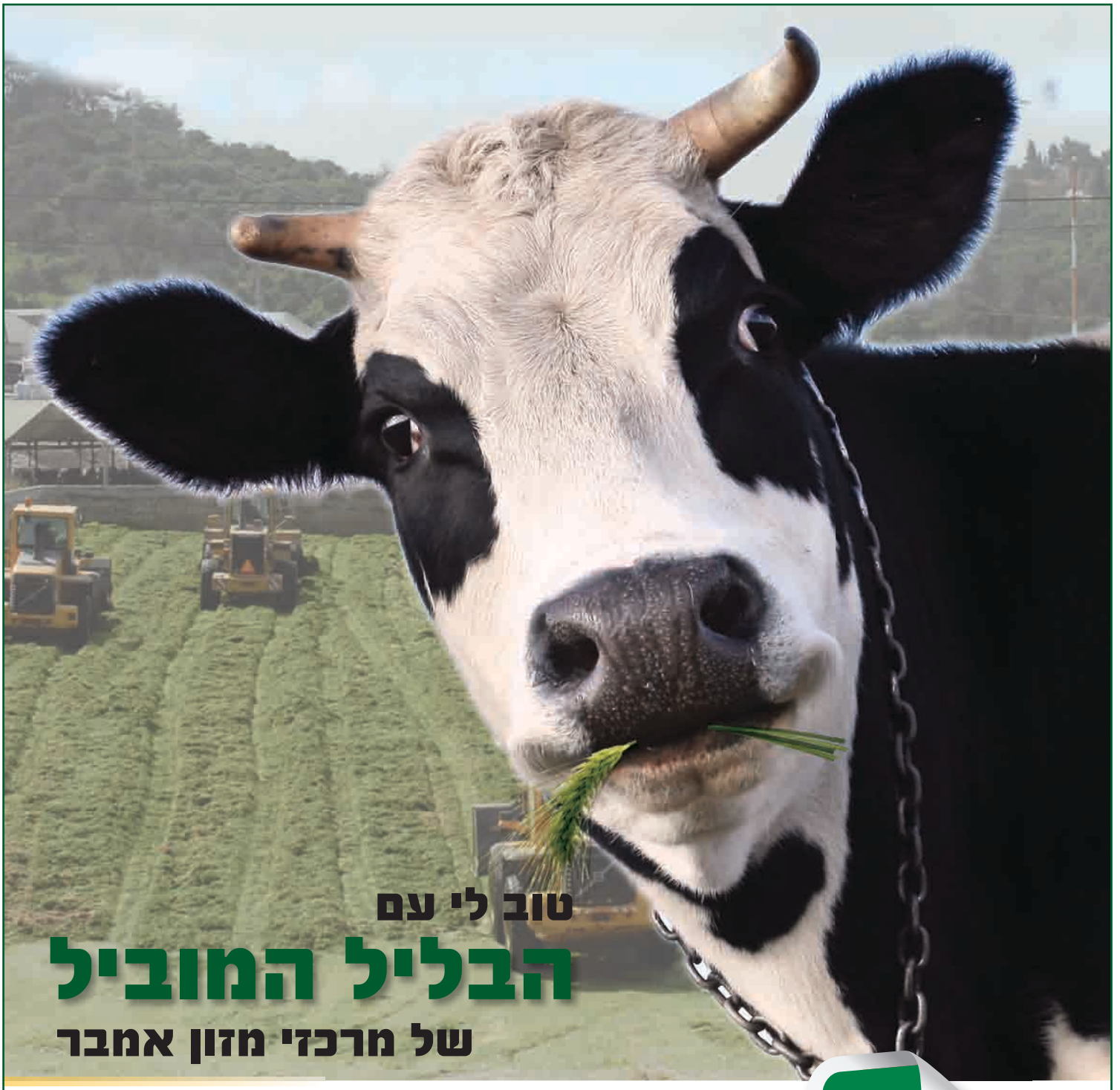

טוב לי עם
הבליל המוביל
של מרכזי מזון אמבר

- ניסיון רב שנים בהבטחת האיכות התזונתית של הבליל המואבס
- פיקוח הדוק על איכות חומרי הגלם להבטחת איכות בליל גבוהה
- הספקת תערובות ובלילים בערבול אחיד ומדוייק
- ליווי מקצועי ברפת והיענות מיידית לצרכי הרפתן
- מערך לוגיסטי מקצועי המבטיח הספקה אמינה בפריסה ארצית
- דגש על הענקת יתרון כלכלי לרפתן

100% חומרי גלם איכותיים

GH 7172

מרכזי מזון אמבר

מרכזי מזון אמבר אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

ד.נ. חפר 38100 טל: 04-6321450 פקס: 04-6321475

מרכזי מזון אמבר – כפר יחזקאל, שער העמקים, אליעד, בארות יצחק, גבע, דבירה, פטיש

שילוב תחמיץ פלפלת במנת עגלות לתחלופה: בדיקת נאכלות, נעכלות והשפעה על קצב גדילה

| מאת: ע. מועלם[1], ד. בן ברק[2], א. רייס[2], ד. ליפטשר[2]
[1]המחלקה לבקר וצאן, מכון לבעלי חיים, מינהל המחקר החקלאי;
[2]ענבר טכנולוגיות ירוקות בע"מ |

דר' עוזי מועלם

מבוא:

הכללת מזון גס במנת מע"ג הינה חשובה מאוד מסיבות תזונתיות ובריאותיות, ולמרות העלויות הגבוהות של מזון גס בישראל, התזונאים מקפידים לשמור על שיעור מינימאלי של מזון גס במנות. בחישוב גס נמצא כי צריכת מזון סיבי בעדר החלב הישראלי מגיעה עד כ- 600000 טון חומר יבש. כמות המשקעים הקטנה המאפיינת את האקלים בישראל, והתלות הגדולה של המקורות העיקריים של המזון הגס בכמות המשקעים השנתית ופיזורה על פני תקופת הגידול יוצרים מגבלות חמורות, ומחייבים חיפוש מתמיד אחר מקורות חדשים למזון גס.

בעבודה זו בחנו את אפשרות השימוש בגזם הפלפל. בישראל נשתלים מידי שנה כ- 25000 דונם פלפל. בתום תקופת הקטיף צמחי הפלפל נקצרים ויש צורך לפנות את הגזם. מעבר להפסדים הכלכליים הכרוכים בפינוי הגזם, הדבר מהווה מפגע סביבתי. נראה כי ניתן להפיק כ- 25000 טון חומר יבש מגזם הפלפל, וכמות זו יכולה להמיר עד כ-4% מסך המזון הגס המואבס לעדר החלב הישראלי. כמו כן, גזם הפלפל עשוי לשמש כמקור מזון איכותי בשלוחת הבקר לבשר ובשלוחת הצאן. על ידי ניצולו של גזם הפלפל ניתן לטפל באופן מועיל במפגע הסביבתי, ולסייע בפתרון המצאי המוגבל של מזונות גסים להזנת בקר וצאן. החמצת גזם הפלפל נראתה כשיטת שימור עדיפה, בגלל נשירת עלים גדולה במהלך תהליך ההקמלה.

מטרת עבודת המחקר הייתה לבחון את הנעכלות בכרס של תחמיץ שהוכן מתערובת של גזם פלפל ושחת דגן מגורענת (פלפלת) ביחסים של 66% ו- 34% בהתאמה, בשיטת שקי הדקרון. לצורך הניסוי התחמיץ הוכן בשיטת הבלות ע"י "ענבר טכנולוגיות". היתרון בשיטה זו הוא יצירת תנאים אנאירוביים אידיאליים הנחוצים לתהליך ההחמצה. באופן זה ניתן להחמיץ גם חומרי גלם בעלי שיעור חומר יבש גבוה מן המקובל.

בחלק השני של הניסוי בחנו את שילובו של תחמיץ הפלפלת במנת עגלות עד כדי 28% מן החומר היבש, והשפעתו על צריכת מזון וקצב הגדילה של העגלות.

תוכנית הניסוי:

בניסוי הראשון הודגרו שקיות דקרון בכרס 2 פרות עם פיסטולה לכרס שהכילו תחמיץ פלפלת ותחמיץ תירס כביקורת. השקיות הודגרו בכרס לפרקי הזמן הבאים: 3, 6, 9, 12, 24, 36, 48, 72 ו- 192 שעות, ונקבעה הנעכלות בכרס של חומר אורגני, חלבון ו- NDF.

<<<

טבלה מס' 1: הרכב כימי של התחמיצים, צריכת מזון וקצב גדילה של העגלות

	תחמיץ תירס	תחמיץ פלפלת	SEM*	P<
חומר יבש, %	37	55		
חלבון, %	8.4	10.3		
NDF, %	52.9	50.6		
ADF, %	28.3	32.5		
ליגנין, %	1.1	9.9		
אפר, %	10.6	14.4		
שומן, %	3.63	3.55		
pH	3.93	4.24		
נעכלות אפקטיבית בכרס, %				
חומר אורגני	44.5	37.9		
חלבון	27.2	21.1		
צריכת מזון יומית, ק"ג ח"י	7.60	7.80	0.27	0.66
קצב גדילה יומי, גר'	500	486	0.03	0.80

*שגיאת תקן של הממוצע

24/7
מוקד שירות
24/7

צפון
דרום
חלקי חילוף
בפריסה ארצית

טכנולוגיה
מתקדמת

www.afimilk.co.il

afimilk® ישראל

מוקד שירות: 04-6754824 | משרד מכירות ראשי: 04-6754277

תרשים מס' 1. קצב פריקות של חומר אורגני בכרס

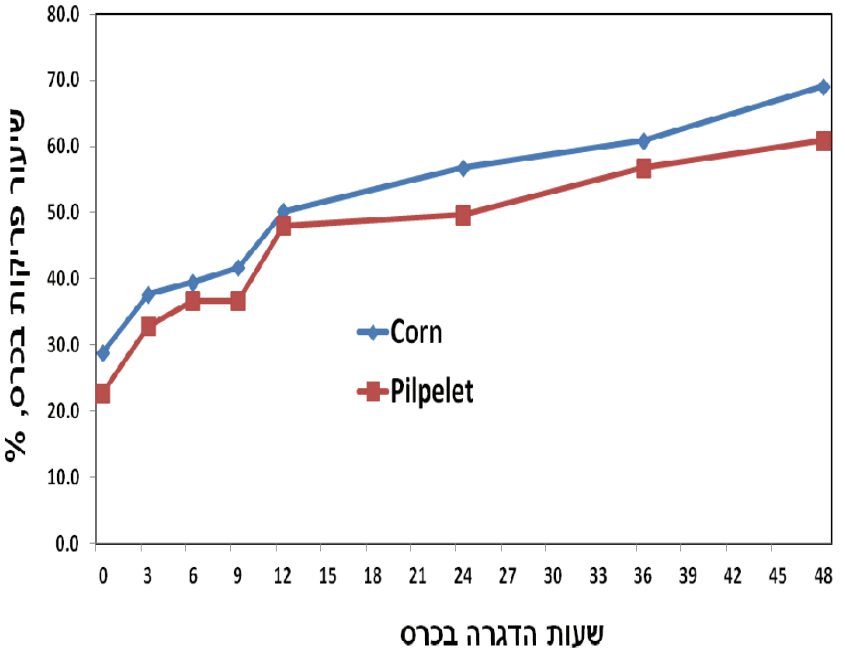

תרשים מס' 2. קצב העלייה במשקל גוף של העגלות

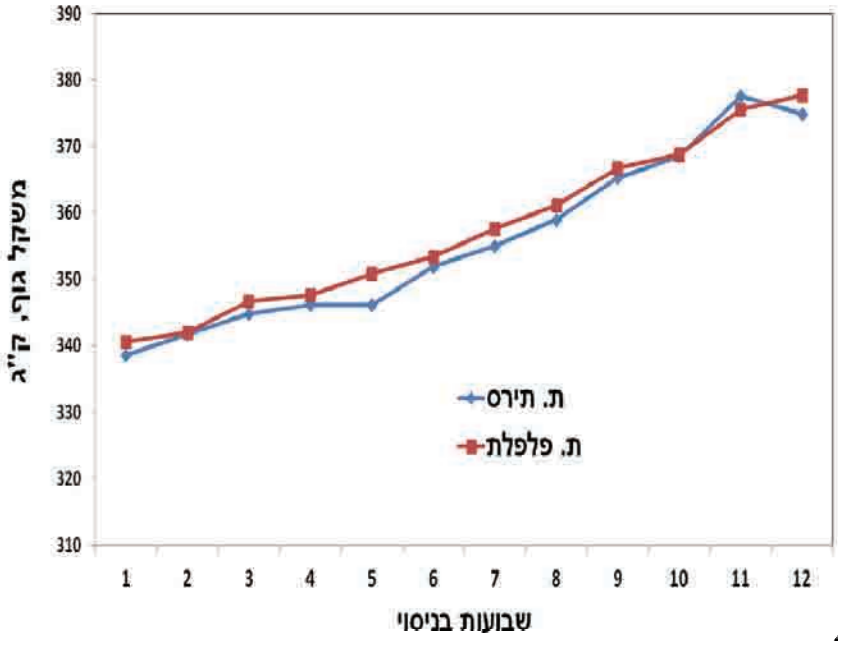

חלקו השני של הניסוי התבצע על 48 עגלות ברפת הניסיונות של המינהל החקלאי בבית דגן. תחמיץ הפלפלת נבדק במכון ע"י השירותים להגנת הצומח ולא נמצאו בו כל עקבות של חומרי הדברה. עגלות בגיל ממוצע של 10.5 חודשים חולקו ל- 2 קבוצות לפי גיל ומשקל גוף. כל קבוצת טיפול הכילה 24 עגלות, ששוכנו ב- 2 תאים נפרדים של 10 ו- 14 עגלות בכל תא (חזרות). העגלות הוזנו במנת בסיס מקובלת ברפת וולקני, והטיפולים התזונתיים היו כדלהלן:

1) ביקורת - 28% מן המנה (על בסיס ח"י) בקבוצת זו הומר בתחמיץ תירס.

2) פלפלת - כ- 28% מן המנה (על בסיס ח"י) בקבוצת זו הומר בתחמיץ פלפלת.

המזון חולק עד לקבלת כ- 5% שאריות בכל קבוצה. העגלות נשקלו אחת לשבוע, וצריכת מזון קבוצתית נקבעה פעמיים בשבוע. הניסוי נמשך 12 שבועות.

תוצאות: כפי שנראה בטבלה מס' 1 הרכבו הכימי של תחמיץ הפלפלת דומה בחלבון, NDF, ו- ADF לתחמיץ התירס, אבל שיעור הליגנין בו היה גבוה פי 9 מאשר בתחמיץ התירס. קצב הפריקות של החומר האורגני וה- NDF בכרס של 2 התחמיצים היה דומה, והפריקות האפקטיבית בכרס של שני רכיבים אלה הייתה נמוכה יותר בתחמיץ הפלפלת מאשר בתחמיץ התירס (טבלה מס' 1).

בניסוי השני, לא נמצאו הבדלים בצריכת מזון בין 2 קבוצות העגלות. כמו כן קצב הגדילה של העגלות היה זהה ב- 2 הקבוצות (ראה טבלה מס' 1).

סיכום:

הבדיקות הכימיות מראות דמיון רב בין תחמיץ הפלפלת לתחמיץ התירס, לבד משיעור הליגנין שהיה גבוה יותר בפלפלת. יכול להיות כי מקור הליגנין הוא בשחת הדגן המכיל שיעור גבוה יחסית של ליגנין. למרות השיעור הגבוה של ח"י, תחמיץ הפלפלת עבר החמצה כפי שנמצא בבדיקות ה- pH. נראה כי בשיטת החמצה זו נוצרו תנאים אנאירוביים מוחלטים, שסייעו לקבל תהליך ההחמצה גם בתנאים לא אופטימאליים.

שיעור הנעכלות האפקטיבית בכרס של חומר אורגני וחלבון היה נמוך יותר בתחמיץ הפלפלת. ככל הנראה השיעור הגבוה של ליגנין בתחמיץ הפלפלת גרם לירידה בשיעור הנעכלות של החומר האורגני בכרס.

הניסוי בעגלות מראה כי לא הייתה פגיעה בצריכת מזון של עגלות הפלפלת לעומת עגלות תחמיץ התירס. כמו כן קצב הגדילה של העגלות היה זהה, מה שמראה יעילות דומה של שימוש בשני תחמיצים. ממצא זה נמצא למרות פריקות אפקטיבית נמוכה יותר בכרס של החומר האורגני וה- NDF כפי שנמצא בשיטת שקי הדקרון. יכול להיות כי הנעכלות הכללית של החומר האורגני בכלל מערכת העיכול הייתה זהה ב-2 הבלילים. יש לציין כי זהו ניסוי ראשון, וכי ניתן לשפר את איכותו של תחמיץ הפלפלת, בעיקר ע"י הקמלה טובה יותר והגדלת שיעורו בתחמיץ, או ביחסים אחרים בין 2 רכיבי התחמיץ על מנת ליצור תנאים מיטביים יותר להחמצה.

ניסוי ראשוני זה מראה כי קיים פוטנציאל לשימוש בגזם הפלפל שעבר החמצה כמקור למזון גס בהזנת עגלות, פיטום עגלים, ואולי לאחר בדיקות נוספות גם בהזנת חולבות. שימוש בגזם הפלפל יתרום להגדלת מגוון המקורות של מזון גס, וכן יסייע לטפל במפגע הסביבתי של גזם הפלפל (ראה תרשים 1 ו-2).

Healthy Guts-Healthy Business!

מעיים בריאים - עסק בריא!

עוד מוצרי איכות מבית "אלפרמה"

Deccox®

למניעת קוקסידיוזיס בבקר ובצאן
להפחתת הפלות בכבשים
כתוצאה מטוקסופלאסמוזיס

מאושר ע"י
משרד הבריאות

Avatec®

תכשיר אנטי קוקסידיאלי
המשפר משקלים
ונצילות מזון בבקר ובצאן

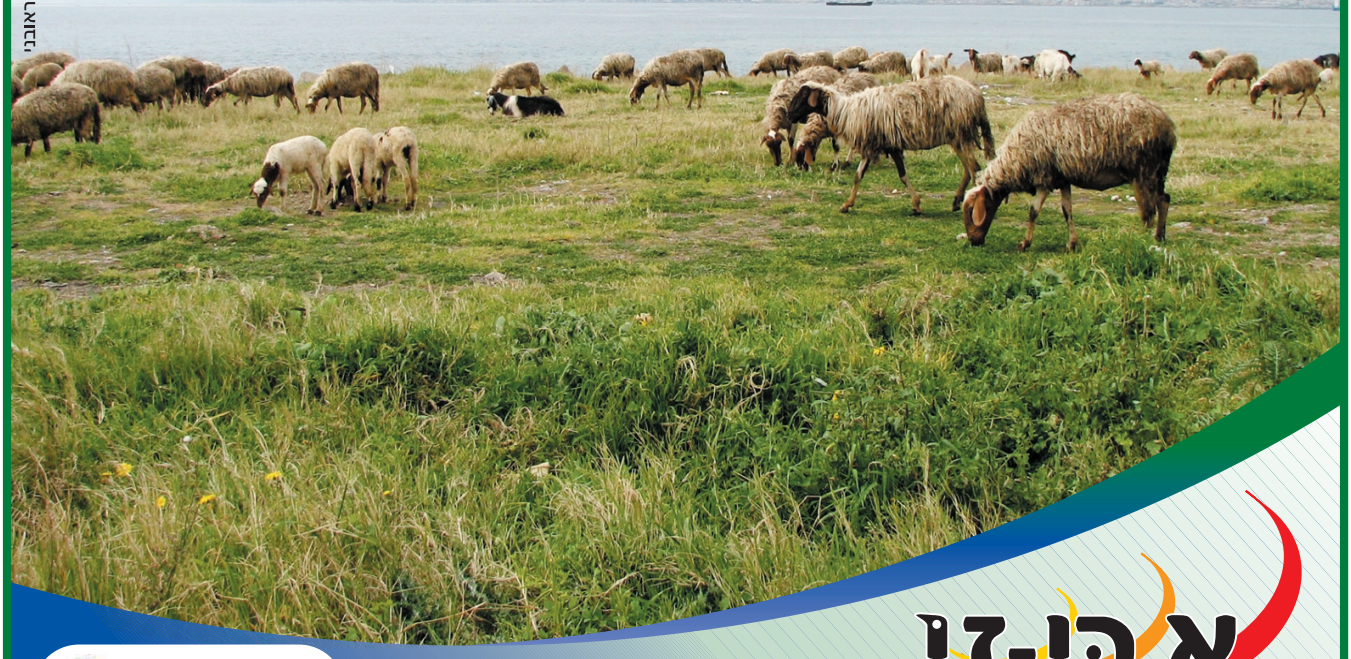

עיצוב: גילי ראובני

ALPHARMA
Animal Health
יצרנית מובילה של תוספי מזון רפואיים לבעלי חיים

לפרטים נוספים: אהרוני בן-זאב
טל. 08-9316690, 054-7-931966

א.בן-ז'ו
ייעוץ ושיווק בע"מ

טיפול
בשפכי הרפת

העלייה ברף הדרישות לטיפול בשפכים שמקורם ברפת מהווה אתגר אמיתי לרפתנים ולבעלי הרפתות הגדולות והקטנות. במאמר זה נציג מספר פתרונות ישימים לנושא שפכי המחלוב (מכון חליבה) והזבל הנוזלי

| מאת: מהנדס איתן שריר |

רקע

עם ייסוד תאגידי המים החדשים ברחבי המדינה, האכיפה ע"י גופים אלה נעשית יותר תקיפה ואגרסיבית (גם מול משקי הבית).

עם גיבוי חוקי (אני מניח) תאגידי המים השונים מיישמים תהליכי אכיפה על הרפתות, ודורשים מהן לעמוד בתקנות איכויות של השפכים המוזרמים למט"שים, גם תוך העלאת האיכויות לרף ששפכי המחלוב לא מסוגלים לעמוד בהם (במצב היום), שלא לדבר על הפרש הנוזלי (נקרא לו זבל רטוב גולמי).

התפתחות זו, של הזמן האחרון, מהווה אתגר אמיתי לרפתנים ולבעלי הרפתות הגדולות והקטנות.

היות ולמשרדים הנוגעים בדבר (חקלאות, סביבה ובריאות) אין מענה אמיתי לנושא, כל רפת נשארת בודדת במערכה.

לדעתי הפרטית על הסקטור להתמודד עם האתגר ברמה הלאומית והפוליטית ולא רק באופן טכנולוגי ובהשקעות רבות נוספות. יש הרבה מה לעשות על מנת להקל על הגזירות, ולא נכנס במאמר זה לאופן ההתמודדות. רק ברמז אומר, שחברות-על רבות מעסיקות את מיטב המוחות בתכנוני מס יצירתיים על מנת להתחמק מלשלם למדינה את המגיע לה, "ייעוץ" שחברה קטנה או משק בית לא מסוגלים לממן.

למיטב ידיעתי, רפתנים יקרים, גם לכם יש אפשרויות לא מועטות להפחית את העומס הכלכלי הנוסף בדרכים יצירתיות, עוד לפני שנכנסים להשקעות מסיביות בציוד ובמתקנים נוספים.

לגופו של עניין, שפכי הרפת בכללותם מכילים עומסים מוצקים ומומסים אורגניים (אך גם מינראליים) בריכוז גבוה מאוד.

את רובו של הזיהום הלא מומס, קרי מוצקים, ניתן להפחית באופן משמעותי ע"י שיטות טיפול כימי -פיזיקאליות, (אשר עליהן נדון במאמר זה באופן יותר מפורט), ואילו את הזיהום האורגני המומס ניתן להפחית בעיקר בשיטות ביולוגיות כמו ריאקטורים אירוביים ואנאירוביים, אגנים ירוקים וכ"ו.

השפכים המטוהרים או הגולמיים מגיעים בסופו של דבר אל המט"ש הקרוב, שהינו מתקן אזורי גדול בד"כ, המקבל את שפכיו ממקורות שונים ומגוונים. המט"ש הינו גוף מקצועי עם יכולות רבות, המגובה במעבדות ובצוות הפעלה מיומן. אך בגלל גודלו הסופי הוא אינו מסוגל בהרבה מקרים לקלוט שפכים מעבר להיקף מסוים.

המט"ש נוהג לקנוס את החורגים, והקנסות הללו הופכים ל"חגיגה" של ממש, כאשר מוסיפים פרמטרים נוספים (כגון נתרן, בורון ועוד) והרף לעומס ביולוגי (COD, BOD) יורד.

הקנסות מהווים כיום את התמריץ הכלכלי העיקרי להשקעות נוספות במתקני טיהור נוספים ברפתות עצמן.

אין ויכוח שעל המזהם לשלם, אבל על גובה התשלום הזה נסב הוויכוח. אני משוכנע שהטוב ביותר והיעיל ביותר הוא להשאיר את הטיהור הביולוגי למט"ש. בסופו של דבר טיפול ביולוגי נאות יהיה יעיל וזול יותר במט"ש, גם אם לצורך כך יידרשו השקעות נוספות שיושתו גם על הרפתות.

אך המצב היום אינו כך, והרפתנים בוחנים אלטרנטיבות גם לטיפול ביולוגי בחצר שלהם, על מנת להימנע מאותם קנסות, דבר שלדעתי הוא שגוי ביותר מההיבט ה"רפתי" והלאומי, אבל רצונם כבודם, ואנחנו כחברות איכות הסביבה מסוגלים להציע פתרונות גם למצב הזה.

שני מקורות שפכים

נחלק את הנושא לשני מקורות שפכים:

שפכי מחלוב.

זבל גולמי (אשר מיוצר כיום ברוב הרפתות, כתוצרה מהרפורמה הידועה.)

שפכי המחלוב

שפכים אלו כוללים גם זבל גולמי מעמדת ההמתנה, ואת מי צינון. עבור רפת של כ 300 חולבות, מתקבלים כ 15-30 מ"ק ליום ללא צינון בחורף, ועד 40 מ"ק עם צינון בקיץ.

- עומס COD כללי יהיו בין 5000 מג"ל ל 10000 מג"ל.
- עומסי COD מומסים יהיו בין 2000 ל-4000 מג"ל.

בטיהור פיזי כימיקלי נוכל להפחית את העומס האורגני ב כ 60-80 אחוז, בעלות השקעה ותפעול קטנה יחסית של כרבע מליון שקל לרפת טיפוסית. ובעלות ש 2-4 שקלים למ"ק מטופל בשוטף.

שלב זה הינו הכרחי בכל מקרה, וייקרא לכן טיפול קדם או ראשוני.

אם נרצה להפחית את העומס האורגני אל מתחת לכ-1000 מג"ל COD, הרי שנצטרך גם טיפול ביולוגי אינטנסיבי (הטיפול יקרא שניוני). ישנם גם פתרונות אקסטנסיביים כמו אגנים ירוקים, אך עלות הקמתם אינה פחותה, ודורשת שטח גדול יחסית. להערכתי מתקן כזה יעלה לרפת של 300 חולבות עד כ-1 עד 2 מיליון שקל.

האם לא עדיף במקרה הרע ביותר לשלם סכום חד פעמי למט"ש על מנת שישקיע בשטחו ולאחר מכן סכום שוטף רציונאלי ???.

בהקשר של מתקני טיהור ביולוגיים, הרי שישנם סוגים שונים, אך החלוקה העיקרית הינה בין האירובי (עם החדרת חמצן דרך אוורור נמרץ של השפכים (הרבה אנרגיה יחסית) לאנאירובי, אשר התהליך בו מתבצע ללא חמצן, כך שדרישות האנרגיה הן פחותות בהרבה.

כיום אנו כחברה מסחרית מעדיפים להציע לאחר הטיפול הראשוני את הטיפול האנאירובי, המתבצע בריאקטור שנקרא USAB. הטכנולוגיה הזו מגיעה מהולנד, שם יש ניסיון רב בטיפול בשפכים של בעלי חיים בשיטה זו (ניתן גם להפיק בשיטה זו ולנצל את הביוגז המתקבל. במתקנים קטנים שכאלו העיסוק בכך אינו כלכלי - אך אפשרי).

הריאקטור הזה הינו קטן ביותר בגלל שהוא מיועד לטפל בעיקר בפרקציה המומסת, ומחירו זול בהשוואה לריאקטור ביולוגי (פעם זה היה הפוך), כ- 800 אלף שקל לרפת של 300 חולבות, וגודלו כשל מיכל של 20 מ"ק, כך שדרישות השטח והתשתית הן מצומצמות ביותר.

היתרון (יש גם בשורות טובות) שיש בטיפול ביולוגי שניוני בחצר הרפת הינו, שאיננו נדרשים להשיג ערכי הרחקה גבוהים, ויכולים להסתפק ביעילות של כ-75%. יעילות כזו קל יותר להשיגה ולייצבה, היות שהמתקן מטפל בעומס האורגני הזמין ביותר לפירוק, כאשר את הזיהום האורגאני האיטי יותר לפירוק נשאיר למט"ש....(עוד בשורה טובה וחוקית בעליל).

זבל נוזלי גולמי

לא נעסוק במאמר זה בנושא זה לפרטיו, אך יש פתרונות מעניינים גם לנושא הזה, ונתייחס כאמור בקיצור:

הזבל מאופיין בתכולת מוצקים של כ-10-12 אחוז, ה"מים" החופשיים הינם בעלי ריכוז גבוה של מלחים ו COD. ביכולתנו להציע פתרון כלכלי ביותר לעומת המצב כיום ע"י הפרדה ומיצוק חלקי של המוצקים (לדרגת פינוי לקומפוסטציה), כך שיהיה ניתן לשנע ת הזבל במשאית רגילה לאתר קומפוסטציה, בד"כ ע"י קבלן העוסק בכך.

לרפת של 300 חולבות (יש להוסיף את תרומת ראשי הבקר האחרים בהתאמה), יהיו כ-15 מ"ק ליום זבל נוזלי גולמי נגרף. על ידי מיצוק נקבל כ- 7.5 טון ליום זבל לפינוי כמוצק, ועד כ- 7.5 מק"י נוזלים.

הפרקציה הנוזלית הזו, אשר ערכי ה- COD בה הם גבוהים ביותר, עד ל COD- של כ - 50000 מג"ל, דורשת גם פינוי/טיפול. לגביה אנו ממליצים על איגום בבריכה ללא מוצא, תוך אידוי הנוזל, איסוף המשקעים וצירופם לפרקציה המוצקה לפינוי לקומפוסטציה. תנאי האקלים בארץ וסביבת המשק החקלאי מאפשרים הקצאה של שטח יעודי למטרה זו, תוך חיסכון גדול באנרגיה ובהוצאות פינוי. ניתן כיום למנוע את מטרדי הריח כמעט באופן מוחלט, וכן להגביר את קצב האידוי ע"י אמצעים סולריים תרמיים, בהשקעה נוספת.

טיפול פיזי כימיקלי, סקירה מורחבת, מבוסס על הרצאה שניתנה בכנס ארגון עובדי המים בחודש ינואר האחרון

משטר השטיפות של מכון חליבה היה בעבר:

- שטיפה וניקוי של עטיני הפרות עם כמות רבה של מים.
- צינון הפרות באופן לא מבוקר.

ניקוי המכון וסביבתו עם זרנוקי מים.

- באופן זה התקבלו נפחים של 200 ליטר מים (ויותר) לחולבת ליום.
- עבור עדר של 500 חולבות מדובר היה בכ-100 מק"י.

כיום כמויות המים קטנו בהרבה, עד כדי כמה עשרות ליטר לחולבת.

כתוצאה מכך ריכוז המזהמים (לא הכמות המוחלטת) בשפכי מכון החליבה גדל באופן משמעותי.

הזיהום בשפכים מחולק לזיהום מומס ולא מומס.

ביכולתנו לטפל בזרם השפכים בשיטות כימיות-פיזיקאליות וביולוגיות, כאשר הטיפול הכימי פיזיקאלי הוא הכרחי בכל מקרה, ומהווה שלב חשוב ביותר לפני כל טיפול נוסף באם מיושם.

השיטות שאנחנו דנים בהן מטפלות בזיהומים הלא מומסים.

שיטות טיפול כימיות פיזיקאליות מתייחסות להפרדה מכאנית של זיהום של חלקיקים ואמולסיות מגוף הנוזל בעזרת כימיקלים שונים.

נחלק את הזיהום ה"מוצק" לשתי קטגוריות: חלקיקים שוקעים מהר, וחלקיקים ואמולסיות שלא שוקעים ונותנים לנוזל את הצבע האופייני שלו.

תהליך כימי פיזיקאלי אופייני, מודגם ע"י טיפת שפכים (ראה תמונה 1).

לאחר שקיבלנו את המצב בו בשפכים יש פלוקים גדולים המכילים את המזהמים הלא מומסים (השלב הכימי), מתחיל השלב הפיזיקאלי של הפרדה ומיצוק הפלוקים, כך שיווצרו שתי פאזות

<<<

תמונה 1: תהליך כימי פיזיקאלי אופייני, מודגם ע"י טיפת שפכים

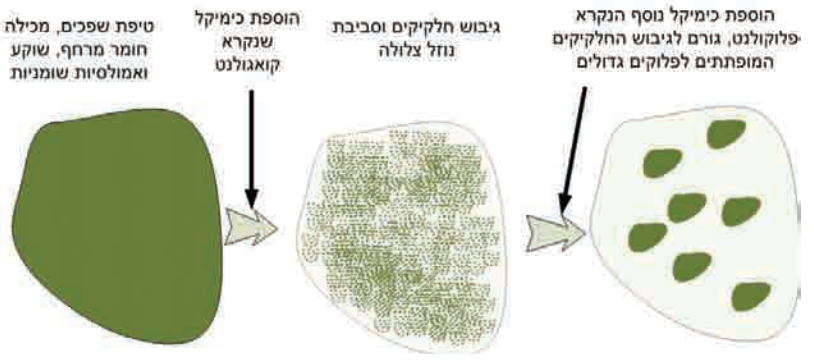

תמונה 2:

תמונה 3: עקרונות פעולה.

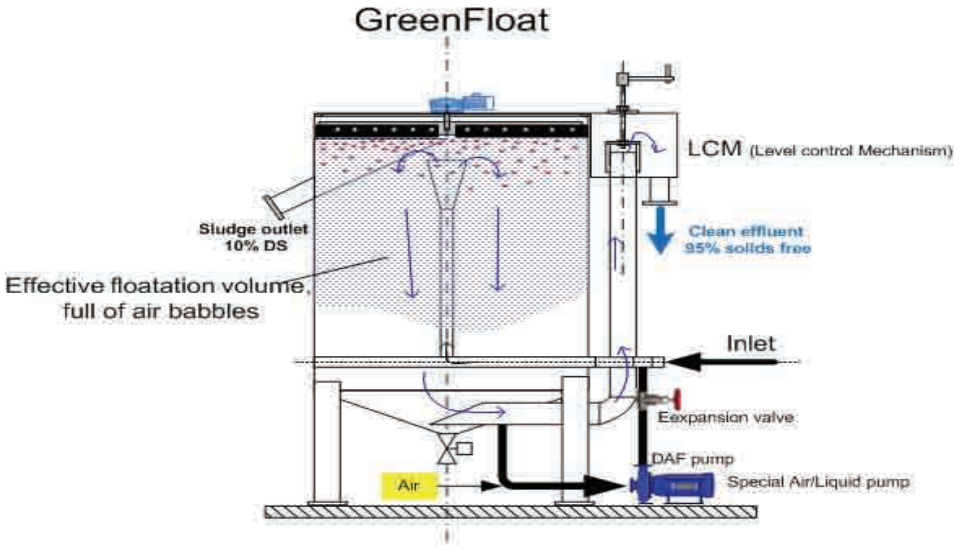

תמונה 4: מתקני DAF שונים.

תמונה 5: מתקן לטיפול בשפכי רפת חלב בספרד, 3000 חולבות.

תמונה 6: תהליך אופייני עם DAF.

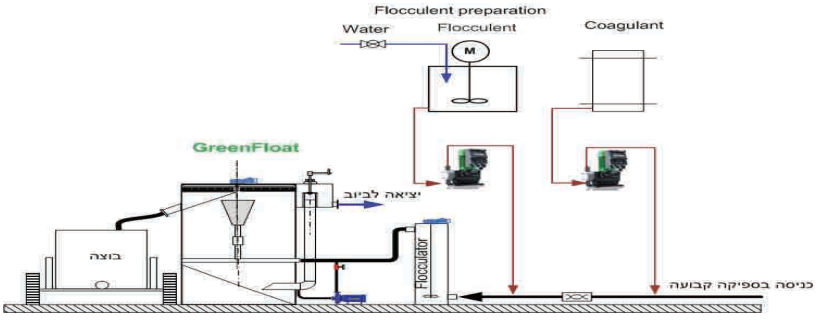

זות: קולחים ומוצקים (ראה תמונה 2).

טיפול פיזיקאלי- הפרדה וסינון

קיימות כמה שיטות לביצוע הפרדת המוצקים:

שיקוע גרוויטציוני - מאופיינים כמתקנים גדולים, כאשר עדיין חלק מהפלוקים ייטו לצוף.

מתקן D.A.F (Dissolved Air Floatation).

פרסים למיניהם.

מסנן סטטי.

DAF

DAF - Dissolved Air Floatation הינו מתקן העובד בשיטת הפרדה ע"י בועיות אוויר קטנות מאוד שאנחנו יוצ־רים, אשר משקעות כלפי מעלה את המוצקים ומשם הם נגרפים ונאספים, ואילו הקולחים המטוהרים זורמים כלפי מטה ומשוחררים דרך מכניזם וויסות המפלס במיכל ההפרדה.

יעילות הפרדת מוצקים - מעל 95 אחוז.

(ראה תמונות 3-8)

יעילות הטיפול המוצע

- הפרדת מוצקים (TSS) ואמולסיות בנצילות של מעל 90%.
- סילוק COD מוצק במעל 90%, כ-60-80% מהכללי.
- הפחתה של כ 30% בחנקן (Total N).
- הפחתה של כ-80% בפוספט (PO4).

נכתב ע"י המהנדס איתן שריר, ט.ל. - החברה לאיכות הסביבה בע"מ, www.epc-tec.com

תמונה 7: מפרדה סטטית. שיטה נוספת להפרדה ומיצוק בוצה לנפחים קטנים יחסית (עד- 20 מק"י) היא בעזרת מפרדה סטטית, לפי התהליך הבא:

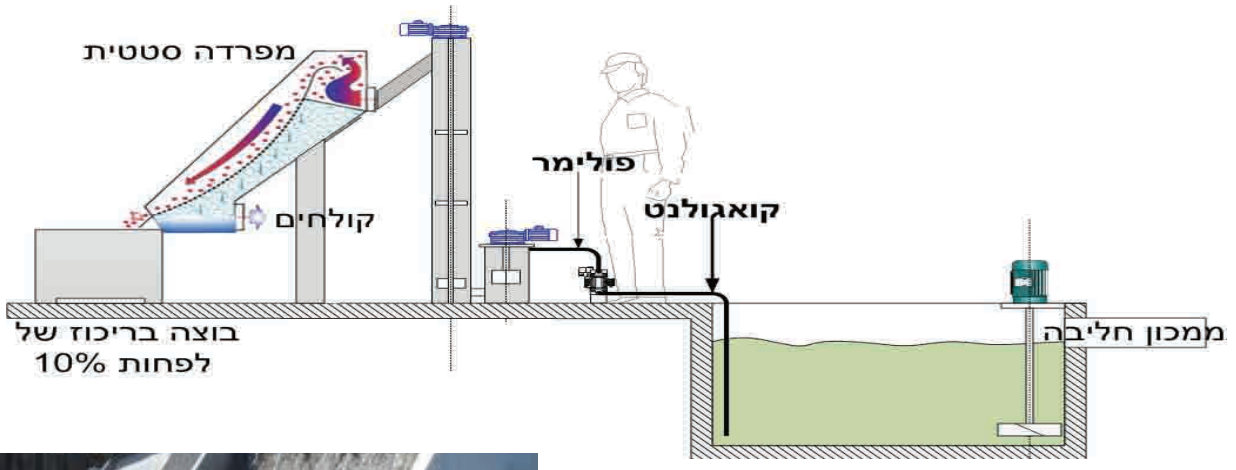

תמונה 8:
הפרדה על ידי
מפרדה סטטית.

טיפול בשפכים
ברפת החלב

תקציר הרצאה, שניתנה בכנס ארגון עובדי המים פברואר 2013 מאת ד"ר אילן צדיקוב, המשרד להגנת הסביבה

ענף הבקר לחלב זוהה כענף המזהם ביותר מבין ענפי החקלאות. עיקר הזיהום נגרם מזרימה וחלחול בלתי מבוקרים של שפכים ותשטיפים, הנובעים מפעילות הרפת ומזבל הבקר.

במהלך השנים 2008 - 1999 עבר ענף הרפת רפורמה ארגונית ותשתיתית, שמטרותיה התייעלות של ייצור החלב, כדי לעמוד בתחרות עם יצרני חלב בעולם, והפסקת הזיהום הסביבתי מהענף.

ההתייעלות התבטאה בהגדלת יחידות הייצור (הרפתות) וצמצום מספרן (ניוד מכסות חלב).

מניעת זיהום הסביבה התבטא בהקמת תשתיות ומתקנים שנועדו להגן על הסביבה משפכים ותשטיפים של רפת, כמו: סככות, רצפות בטון, מרזבים, ומתקנים לטיפול בשפכים. הרפתות זכו למענק של 50% מגובה ההשקעה המאושרת, על ביצוע תכניות הסדרה פיזית שנשפטו ואושרו מקצועית.

במהלך הרפורמה צומצם מספר רפתות החלב בלמעלה משליש (מ-1,453 ל-969) ובוצעו השקעות בסך כ-1 מיליארד ₪ (מהם 483 מליון ₪ הוענקו כתמיכה) בתשתיות ומתקנים להגנה על הסביבה (ראה גרף 1).

נכון להיום, הזיהום הופסק והענף מוסדר מבחינה סביבתית: הרפתות השלימו את הביצוע ועומדות בדרישות של מודל "רפת בועה", עם תשתיות למניעת חלחול מזהמים, למניעת נגירה בלתי מבוקרת של זבל, תשטיפים ושפכים, למניעת זיהום של מי גשם נקיים ואצירה מסודרת של הזבל במאצרות. השפכים והתשטיפים שמייצר הענף נקלטים ומטופלים במערכות ביוב משקיות או אזוריות.

כמו כן הוקמו מתקנים אזוריים לטיפול בזבל, הכוללים מערכי פינוי זבל בתדירות גבוהה מהרפתות. המתקנים חוסכים מהסביבה מפגעים הנובעים מהזבל, ומקיימים את עקרון המיחזור, בהופכם את הזבל ממטרד פוטנציאלי - למשאב.

ברפורמה הושגו הישגים סביבתיים שנשמרים עד היום ואף מועצמים:

הופסק הזיהום הסביבתי מענף שזוהה כענף המזהם ביותר מבין ענפי החקלאות, באמצעות הקמת תשתיות ברפתות;

הוחדרו טכנולוגיות חדשות, הן מפיתוח מקומי והן מיבוא, שמשפרות את האוורור והצינון ברפת, מצמצמות את המפגעים הנובעים מרטיבות (ריחות, זבובים) ומצמצמות את צריכת המים ויצירת השפכים: רובוטים לחליבה, גורפים מכניים לזבל, גגות נפתחים, צינון באמצעות ערפול ועוד.

נשמרו שטחים פתוחים, כולל באזורים הצפופים יחסית כמו המרכז והצפון, באמצעות שמירת הפיזור הכללי של הרפתות ושטחי גידול המספוא הצמודים להן, ברחבי הארץ. השטחים מהווים יעד ליישום הקולחים המופקים משפכים עירוניים;

נפתחו אופקים חדשים לענף החלב ולמשק האנרגיה הלאומי: שני מתקנים אזוריים לטיפול בזבל בתהליך עיכול אנאירובי וייצור ביוגז כבר פועלים בעמק חפר וברמת הגולן. עם הפעלת מתקן הביוגז השלישי בתימורים (באר טוביה) בשנה הבאה, הזבל של למעלה מ-35,000 פרות, כ-1/3 ממצבת הפרות בארץ, ישמש להפקת אנרגיה מתחדשת. כמו כן, הקירוי הנרחב של חצרות הרפת מנוצל ע"י רפתות רבות להתקנת תאים פוטו-וולטאים (PV) להפקת אנרגיה סולארית.

<<<

גרף 1: צמצום מספר הרפתות ותהליך ההסדרה הסביבתית במהלך הרפורמה:

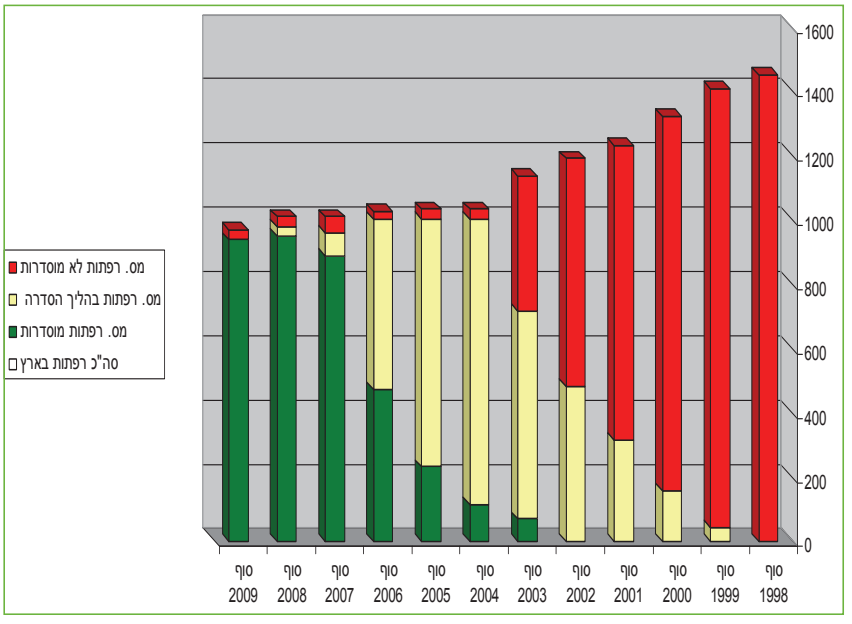

SCR שומרת על רווחת הפרה –
ומגדילה את הרווח שלך

רק SCR מאפשרת לך לרכוש מוצרים איכותיים לרווחת הפרה מבית DeLaval במחירים מיוחדים, שמחזירים את עצמם כמעט מיד בהגדלת התפוקה ובשמירה על בריאות הפרות.

שתי הצעות מיוחדות לזמן מוגבל:

מברשת מסתובבת אוטומטית

מופעלת על ידי ג'ירוסקופ וחיישני תנועה

פינוק שתורם להעלאת תפוקת החלב • החלפת שיער מת • הורדת טפילים • הורדת עור מת

משאבת חלב ניידת

לחלוב ולהציל כל פרה - גם אם היא אינה יכולה ללכת

פרות רובצות עם דלקת עטין אלימה • פרות מפשקות • פרות מבוגרות עם קדחת חלב

להצעה אטרקטיבית והזמנת המוצרים לרפת שלך: 1-700-50-99-00

SCR
Make every cow count

DeLaval

www.scr.co.il | info@scrdairy.com

גרף 2

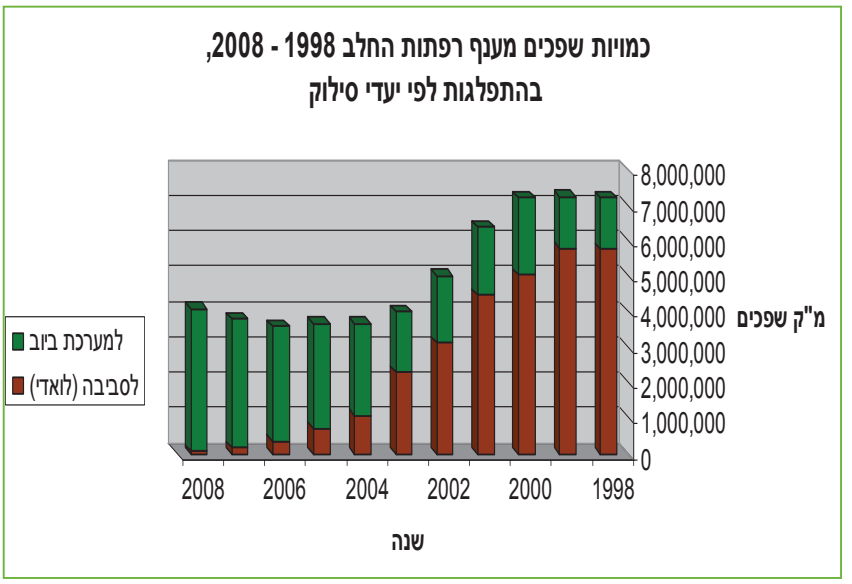

חל שיפור משמעותי ברווחת הפרה: מרחב המחיה הוכפל מכ-10 מ"ר/פרה ללמעלה מ-20 מ"ר/פרה, ותנאי האיוורור והריפוד שופרו. מעבר להיבט של צער בעלי חיים, השיפור מתבטא בעליה מובהקת באיכות ובכמות התנובה.

מעבר לצמצום והסדרת מוקדי הזיהום, חל שיפור ניכר בכמות, איכות ויעד הסילוק של השפכים שמייצר הענף. יעד סילוק השפכים השתנה מהסבה (הואדי) למערכות הביוב האזוריות והמשקיות, כמות השפכים שתורמת פרה חולבת הצטמצמה מ-250 ליטר ליום בממוצע ברפת שיתופית (בקיבוצים) ו-100 ליטר ליום ברפת משפחתית (במושבים), ל-80 ליטר ליום (ראה גרף 2).

העומסים הכבדים שהטילו הרפתות על מערכות הביוב עם החיבור אליהן, אילצו את הרפתות להתייעל גם באיכות הביולוגית של השפכים (ערכי צח"ב/צח"כ) באמצעות שינוי הממשקים המייצרים שפכים (שטיפת עטינים, מקלחות לצינון פרות, שטיפת מדרכים וסחיטת הזבל במפרדות מכניות) (ראה גרף 3).

אתגרים להמשך

בעיית הזיהום הנובע מזבל הרפת לא נפתרה במלואה, היא זזה בחלק מהמקומות משטח הרפת אל השדה הסמוך. סילוק הזבל (הרטוב בד"כ) מהמאצרה שברפת, בין אם למתקן הטיפול האזורי ובין אם ישירות ליישום בשדה, מכביד על הרפתן פיזית וכלכלית. עתה, משקיימות התשתיות לאצירה ולטיפול בזבל באופן שאינו מזהם את הסביבה, ההתמקדות היא במניעת אצירה בלתי מבוקרת של זבל מסביב לרפתות ובשדות.

מבחינת סילוק השפכים, הרפתות הגיעו לפתרון הרצוי: אין זרם שפכים מהרפתות לוואדי. עם זאת, גם מערכת הביוב הארצית עוברת רפורמה ארגונית. הטיפול בשפכים עובר מידי הרשויות המקומיות לידיהם של תאגידי מים וביוב, שמטרתם גם התייעלות כלכלית ותפקודית. מכיוון שלעומסים של חומר אורגני ומוצקים בשפכים יש משמעות של עלויות הולכה וטיפול, ניכרת מגמה של הקפדה מצד תאגידי הביוב על עמידה באיכות השפכים הנדרשת בכניסה למערכת הביוב, או חיוב בהתאם לעומסים.

שיטת ממשק חדשה ופשוטה, "ממשק הסככה המרחבית", מקודמת בימים אלו ע"י ארגון מגדלי בקר, בין השאר בהשתתפות תקציבית של

המשרד להגנת הסביבה, ונבחנת בימים אלו ברפתות מולדת והרדוף. עקרון הממשק: יישום השפכים והזבל הרטוב שנוצרים ברפת על המרבץ היבש, ותיחוח המרבץ, כך שהזבל והשפכים עוברים תהליך של מעין קומפוסטציה במרבץ עצמו. הממשק מבטל את הצורך להתחבר למערכת ביוב (השפכים מטופלים בתוך הרפת), מצמצם את נפח הזבל לפינוי מהרפת ומשפר את האיכות הסניטארית של המירבץ.

ממשק זה נותן מענה לאתגר הסילוק היקר של השפכים והזבל מהרפתות, מצמצם משמעותית את מפגעי הזבובים והריח, בכך שהוא מאפשר אצירה של הזבל בצורה יבשה, ומאפשר צימצום של השימוש בחומרי הדברה ברפת.

גרף 3

תערוכת יבולשיא

התערוכה השנתית

לטכנולוגיה חקלאית, מים ואנרגיה מתחדשת

המקום להזדמנויות עסקיות ולמפגש עם חקלאים

6.11.2013

יום רביעי ג' בחשון תשע"ד

בין השעות 9:30-16:30

בגן לאומי מעין חרוד

לפרטים והרשמה :

עדנה זיו - מנהלת התערוכה | מייל : edna@maariv.co.il

יורם טביבי - מנהל פרוייקטים | מייל : yoram.tabibi@maariv.co.il | נייד : 052-2773132

מארגני התערוכה : קו למושב | הזמן הירוק

מקבוצת מעריב | כלת קשורת

יום המנגל הלאומי

לקראת יום העצמאות, יום המנגל הלאומי, סיפק משרד החקלאות נתונים, טיפים ועצות למנפנפים. מסתבר שישראלי ממוצע צורך ב"חודש העצמאות" פי 1.3 יותר בשר בקר משאר חודשי השנה. ישראלי ממוצע צרך השנה כ- 18 ק"ג בשר, וכמחצית מהישראלים מעדיפים בשר טרי. ויש גם טיפים לקנייה וטיפול בבשר

| **מאת: דפנה יוריסטה,** דוברת משרד החקלאות ופיתוח הכפר |

יום העצמאות הפך זה מכבר לחג המנגל הלאומי של מדינת ישראל. המוני משפחות נוהרות אל כל חלקה ירוקה ברחבי הארץ ועורכות פיקניקים עם הרבה בשר, פיתות וסלטים כיד הדמיון. "עונת המנגל" מתחילה מיד לאחר ליל הסדר ונמשכת לאורך חול המועד, מימונה ועד לל"ג בעומר, כש־שיאה "נחגג" ביום העצמאות.

ישראלי ממוצע צורך כ- 1.7 ק"ג בשר כל חודש, בחודש המתחיל בפסח ומס־תיים בל"ג בעומר צריכת בשר הבקר גדלה פי 1.3 ומגיעה לכ- 2.3 ק"ג.

הצריכה החודשית הממוצעת של בשר בקר בישראל היא כ- 9,500 טון, ב"חודש העצמאות" היא מטפסת לכ־מות של כ- 15,000 טון.

להערכת רחלי גבריאלי, מדריכה אר־צית לבקר ופיטום בשירות ההדרכה והמקצוע (שה"מ) במשרד החקלאות, בשנים האחרונות עומד ממוצע צריכת בשר הבקר בארץ על כ- 18 ק"ג לנפש לשנה.

צרכני בשר הבקר בישראל נחלקים לשניים - 48% מעדיפים בשר בקר טרי, המהווים כ- 56,000 טון בשר בקר, ו- 52% מסתפקים בבשר בקר קפוא, המהווים כ- 60,000 טון בשר בקר. לפני מספר שנים עמד הביקוש על כ- 35% לבשר בקר טרי וכ- 65% לבשר בקר קפוא. ניתן לראות כי ישנה מגמה של מעבר לצריכת בשר בקר טרי. הבשר הקפוא מיובא בעיקר מדרום אמריקה, מקור הבשר הטרי מגידול מקומי של בקר שנולד בארץ, הן בעדרי הבקר במרעה והן ברפת החלב. כמו כן, יש יבוא של עגלים חיים שנולדים בחו"ל ומגיעים לארץ בגילאים שונים.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר מספק טיפים וכללי אצבע שיסייעו לצרכנים לוודא שהם רוכשים ואוכלים בשר בקר ועוף טרי:

בשר עוף ובקר יש לרכוש אך ורק במ־קומות ממכר מסודרים, נקיים ומפוק־חים על ידי השירות הווטרינרי המקומי/ רשותי ובעלי רישיון עסק החייב להיות מוצג לראווה לכל דורש.

ברשתות השיווק ובאטליזים חשוב

להקפיד לרכוש אך ורק על בשר בקר ועוף שעל תווית אריזתם מופיע סמל הפיקוח הווטרינרי, שם היצרן, תאריך הייצור, התאריך האחרון לשיווק והטמפרטורה שבה יש לאחסן הבשר. באטליז יש לבקש מהקצב לראות את תווית המוצר מופיעה בדרך כלל על רגל העוף. בבשר בקר טרי יש לבקש מהקצב לראות את חותמת בית המטבחיים שבו הופק הבשר.

צבעו הטבעי של בשר העוף הינו ורד־רד (לא אדום).

ריחם של מוצרי בשר עוף ובקר טריים הינו ריח אופייני (כל סטייה מכך עשויה להצביע על חשש לקלקול או תוספת חומרים זרים).

יש להקפיד כי נתחי בשר הבקר והעוף לא יהיו דביקים למגע. דביקות היא סימן לקלקול המוצר.

בשר בקר טרי הינו אדום למראה אך חסר ברק (הברק הינו בד"כ סימן לתוספים כימיים שהוספו לבשר).

נתח בשר בקר טרי הינו בעל מראה משויש (דומה למראה השיש).

חשוב מאוד לשמור על שרשרת הקירור של הבשר והעופות. בשר ועוף טרי חייבים להיות מוחזקים בטמפרטורת המקרר (4 מעלות). חשוב מאוד לא לתת לבשר ולעוף להתחמם לכן מומלץ לקנות אותם בסוף הקניה, להגיע הביתה ללא עיכובים ולאחסן אותם במקרר כמה שיותר מהר.

יש לבדוק את טמפרטורת המקרר הביתי מידי פעם, בתאי הצינון הטמפרטורה צריכה להיות פחות מ- 4 מעלות ובתאי הקפאה -18 מעלות.

אסור להקפיא מוצרים שהופשרו קודם לכן, ומומלץ להימנע מלהקפיא מוצרים טריים במקרר ביתי. אם חייבים לעשות זאת כדאי להקפיא את המוצרים לאחר טיפול תרמי (בישול) או בנתחים קטנים לשם הקפאה מהירה יותר.

יש להקפיד על רכישת בשר קפוא או בשר טרי. בשר המוצג כ"קפוא מופשר ומיושן" - אינו כזה! לא ניתן ליישן בשר קפוא. מכירת בשר קפוא שהופשר אסורה על פי החוק.

קיימים 4 כללי ברזל בהכנת המזון הביתי

הכללים הם: ניקיון, הפרדה, בישול וצינון.

ניקיון: חייבים לנקות היטב את משטחי חיתוך הבשר, סכינים, וכלים אחרים שבאו במגע עם מוצרים גולמיים (לא מבושלים). כמו כן חייבים לשטוף את הידיים בתדירות גבוהה במהלך הכנת מוצרים גולמיים. לצורך הניקיון נשתמש בהרבה מים זורמים וסבון.

הפרדה: כלל חשוב מאוד הוא להפריד בין מוצרים גולמיים שלא עברו עדיין בישול למוצרים מוכנים למאכל כמו סלטים שנאכלים ללא טיפול נוסף או מוצרים מבושלים אחרי בישולם. ההפרדה יכולה להיות הפרדת פיזית, כלומר לחיתוך עופות ובשר נשתמש במשטח חיתוך אחד ולשם חיתוך ירקות נשתמש במשטח נוסף או לחלופין הפרדה של המוצרים יכולה להיות במועדים שונים כלומר קודם מכינים את כל הסלטים ומוצרים מוכנים לאכילה אחרים ורק אחרי זה נתחיל בהכנת בשרים ועופות גולמיים.

בישול: בשלב זה משמידים את כל החיידקים המסוכנים שיכולים להימצא בבשר או בעופות. חייבים לבדוק שבסוף הבישול הבשרים יהיו מבושלים היטב ללא חלקים נאים.

צינון: אסור להשאיר מוצרים, מבושלים או ללא בישול בטווח טמפרטורות שבין 4 ל-65 מעלות, יותר משעתיים, מכיוון שבטווח זה החיידקים מתרבים במהירות יחסית גבוהה. אחרי בישולם יש להחזיק את המוצרים בטמפרטורות גבוהות עד לאכילתם או לקרר אותם כמה שיותר מהר לטמפרטורת המקרר.

LELY

הרובוט החדיש שלנו לקירוב מזון

יונו 100

(האח הקטן ליונו שאתם מכירים)

משרדים – גרנות ד.נ עמק חפר 38100

משרד – נעמה: 04-6226776 פקס: 04-6321489 רוני: 050-5250905

Email: lelyis@bezeqint.net

מלגות לזכרו של אלי פלס ז"ל

שני סטודנטים מן המגמה להנדסאי בעלי חיים במכללה האקדמית רופין זכו במלגות מטעם חברת אפימילק

לאחר הענקת מלגות על שם אלי פלס מטעם חברת אפימילק לסטודנטים מצטיינים, בחודש שעבר בפקולטה לחקלאות ברחובות, התקיים טקס דומה במכללה האקדמית רופין. הארוע התקיים ביום שלישי ה19.3. במלגות, על שם אלי פלס ז"ל, מייסד אפימילק, זכו: נועם פולין מרפת ראש הנקרה, ורועי דורה מרפת חנתון. המלגות הוענקו על ידי ערן לוין, סמנכ"ל פיתוח של אפימילק, במעמד תמי צוקרמן - מנכ"ל המכללה הטכנולוגית רופין ודר' שולמית זוננברג, מנהלת מגמת בעלי חיים ברופין, כשקהל המעודדים כלל את תלמידי המגמה להנדסאי בע"ח.

בדברי פתיחה קצרים העלה ערן לוין את זכרו של אלי פלס, מי שייסד את אפימילק (אז צ.ח.מ אפיקים) כ"שיגעון של איש אחד". בעזרת חזונו, כשרונו הטכנולוגי הייחודי ורוח ההמצאה והיזמות שבו נתן פלס ז"ל את הכיוון והרוח המיוחדת לאפימילק.

דר' שולמית זוננברג בירכה את הזוכים במלגות, והודתה לאפימילק. היא ציינה כי זהו המחזור העשירי של הקורס: "רוב המשתתפים הם רפתנים מרפתות לחלב, אך במהלך השנים הצטרפו גם אנשי בקר לבשר, צאן, ואפילו מגדלי סוסים. למחזור הנוכחי, מחזור מ"ט, הכנסנו כפיילוט הכשרה בתחום יחסי אנוש וניהול צוות. כשפתחנו את המגמה הורמו הרבה גבות בפליאה, כי דיברו על כך שצעירים בורחים מהענף. ובכל זאת, היום יש לנו שתי כיתות ו40 תלמידים, שרואים את עתידם בענף. המגמה שלנו זוכה לפרגון מצד כל הגופים - מועצת החלב, התאחדות מגדלי בקר, שיאון שה"מ ועוד. הציונים בפרוייקטי הגמר נעים בין 85 ל100, מה שמראה על הרמה הגבוהה. חלק מהבוגרים שלנו הופכים למנהלי רפתות בארץ ובחו"ל, למורים בבתי ספר חקלאיים, וחלק ממשיכים לתארים גבוהים יותר ואפילו ללימודי וטרינריה. היעד שלנו, בין היתר, הוא לעזור לתלמידים שרוצים להמשיך לפקולטה ברחובות, וסטודנט שלנו יסיים בקרוב את הלימודים שם. מגיעה מלוא ההערכה לתלמידים, כי זה לא פשוט ללמוד 11 שעות ביום, ולצד זה - לחלק מהמשתתפים - להחזיק רפת ומשפחה. "

את החלק האקדמי של הארוע סיפקה דר טל שקולניק, וטרינרית שעובדת בצוות המחקר היישומי של אפימילק, שמעידה על עצמה כי "הלקוחות שלי הן הפרות". הרצאתה עסקה בנושא "מדידת רכיבי החלב במהלך החליבה ככלי לקבלת החלטות ברפת". היא הראתה כיצד תוצאות הניטור על ידי מכשיר אפילאב מאפשרות לזהות מצב של מאזן אנרגיה שלילי, או קטוזיס, בפרה לאחר המלטה, בזמן אמת, וכך יכול הרפתן לפעול ולמנוע את הנזק. המצב הלא רצוי הוא כשהפרה נראית כאילו בסדר, אך למעשה סובלת ממאזן אנרגיה שלילי שלא זוהה, ואז היא למעשה "מפרקת לעצמה את הגוף" ויש סיכוי רב יותר שתצא מהרפת. אבחון מוקדם מאפשר תגובה למצב זה. (ראה תקציר מחקר בגיליון זה).

דר אלון ארזי מאפימילק הדגיש את שיתוף הפעולה בין החברה לבין הסטודנטים, כאשר ניתן לכוון את נושאי עבודות הגמר והמחקרים לכיוון של הסקת מסקנות מהנתונים המתקבלים ממכשירי המדידה של החברה לכיוון יישומי.

ממדרשת רופין נסעו תלמידי המגמה לרפת "שביל החלב" בכפר ויתקין, ולרפת השרון של הקיבוצים שפיים ויקום, כדי להתרשם מציוד אפימילק המותקן ברפתות אלה.

בטקס הענקת המילגה. מימין: תמי צוקרמן, נועם פלין, ערן לוין, שולמית זוננברג. בתמונה במסגרת, אלי פלס ז"ל

לקראת הכנס השנתי ה-25 למדעי הבקר
שיתקיים במלון רמדה בירושלים
בין התאריכים 2 - 4 ליולי 2013
יופק גליון מיוחד של עיתון הרפת והחלב

שיופץ בין באי הכנס

לרשותכם סטודיו לגרפיקה מקצועי וקריאטיבי

עיתון הרפת והחלב יופץ גם למגדלי כבשים ועיזים

התאחדות הנוקדים - עזיזה
ארגון הגג של מגדלי הצאן בישראל

עיתון הרפת והחלב יופץ בדיוור ישיר לרפתנים, למגדלי בקר ובשר, מרכזי משק, מרכזי מזון, חוקרים, אגרונומים, מדריכים חקלאיים ולכל העוסקים בתחום **ולכל באי הכנס!**

העיתון כולל כתבות בנושאים המעסיקים את ענף הרפת על שלוחותיו רפת והחלב, גידול, הזנה, טכנולוגיה ומחשוב, בריאות העדר ובקר לבשר.

הקדימו והבטיחו את מקומכם בהזמנת מודעה פרסומית במחירים מיוחדים בגליון החגיגי של הכנס.

להזמנת מודעות:
יורם טביבי - מנהל העיתון
נייד: 052-2773132 **פקס:** 08-6234130
yoram.tabibi@maariv.co.il

הרפת והחלב

חדשות מועצת החלב

עדכונים שוטפים ממועצת החלב, שנשלחו לפני חג הפסח ובמהלך חודש אפריל

| המקור: ניוזלטר מועצת החלב |

ברכת שייקה דרורי ומועצת החלב לפסח:

למשפחת ענף החלב - עם בא האביב וכינונה של ממשלה חדשה, אנו מאחלים חג חירות שמח, פסח כשר והרבה בריאות. אנו ניצבים בפני תקופה לא פשוטה למדינה כולה ולענף בפרט, אבל עברנו את פרעה ונעבור גם את זה... הישגי ענף החלב הם קודם כל בזכותכם.

גם השנה כשהמוני בית-ישראל יצאו לחופשת הפסח, הרפתות, הדירים והמחלבות ימשיכו לעבוד כרגיל כמו בכל ימות השנה, ימים ולילות, ולספק לעם ישראל מוצרי חלב איכותיים. עם בוא האביב אנו גם מצפים ליבולי החיטה המשמשת כמספוא לבע"ח, אנו תקווה כי החורף המבורך יביא ליבולים טובים ויסמן המשך של שנה טובה ופורייה. אנו משוכנעים כי יחד נדע לעמוד בכל האתגרים ולהמשיך ולהצעיד ענף מפואר זה להישגים נוספים ולשגשוג. בהזדמנות זו אני רוצה לברך את שר החקלאות ופיתוח הכפר הנכנס חה"כ יאיר שמיר, להודות לו על שהסכים לקחת על עצמו משרד חשוב ומאתגר זה ולאחל לו הצלחה, הצלחתו הצלחתנו. חג אביב שמח משייקה דרורי וכל עובדי מועצת החלב.

וברכה נוספת - נשלחה ליום העצמאות: לכל משפחת ענף החלב - ליום העצמאות ה - 65, שלוחה לכל העוסקים בענף החלב ולבני משפחותיהם ברכה על עשייה ותרומה לביסוסו של הענף, החקלאות, ועצמאות מדינתנו. ביחד - נמשיך להתגאות בפרי עמלנו, חג שמח !

סקר יצרנים - בימים אלו אנו מפיצים בעזרת עובדי חברת "שיאון" שאלון ליצרני חלב בעלי רפת עם מכסת חלב נמוכה מ-700 אלף ליטרים. מטרת השאלון היא עריכת סקר עמדות רחב שתוצאותיו ישמשו את מקבלי ההחלטות בענף. את השאלונים המלאים יש למסור למזריעים של "שיאון". מובהר בזאת כי את השאלון ימלא יצרן החלב, המזריע אינו יכול להיות מעורב בבחירת התשובות. במקרים של קושי בהבנת הנקרא ניתן בהחלט להיעזר במזריעים. יצרנים בעלי רפת עם מכסה נמוכה מ-700 א"ל שאין בידם את השאלון, יוכלו לפנות למזריע ולקבל טופס. השאלונים הפרטני ים לא יפורסמו וחלה עליהם חובת סודיות. אנו מודים מראש לכל היצרנים שישיבו על השאלון.

עדכון מחיר המטרה - עפ"י נוהל עדכון מחיר המטרה - מחיר המטרה לחלב בקר יעמוד על 2.2944 ₪ לליטר). מדובר בירידה של כ- 3% (6.97 אג' לליטר) ביחס לרבעון הקודם. הירידה נובעת מהסיבות הבאות:

1. ברבעון הקודם כלל תחשיב מחיר המטרה כ-6 אג' בגין פיגורי עדכון בשנת 2012 ("מרכיב רטרואקטיבי").
2. עפ"י נוהל עדכון מחיר המטרה, מדי רבעון מנכים 0.5% בגין פריון (2% לשנה) כלומר ברבעון זה הניכוי הוא של 1% לעומת 0.5% ברבעון הקודם, סך ההפרש בין הרבעונים בגין הפריון השוטף מביא לירידה של 1.14 אג' לליטר. שאר השינויים הם שוליים.

הירידה במחיר המטרה לחלב בקר גוררת גם להורדה במחירי חומרי הגלם הנגזרים ממחיר החלב (אבקת חלב וחמאה תעשייתית) ולעדכון מחירי חלב הצאן (כבשים ועזים) הצמודים למחיר חלב בקר.

הכנות לחג הפסח - בתקופה האביב וחג הפסח ייצור החלב מגיע לשיאו יחד עם זאת בימי חול המועד המחלבות נמצאות בייצור חלקי ובנוסף בימי חול המועד עם ישראל נופש ולפיכך הצריכה נמוכה. האתגר הלוגיסטי של כולנו הוא לקלוט את כל שפע החלב ולעבדו למרות האילוצים לעיל, על מנת למנוע כל אפשרות של שפיכת חלב, ההתמודדות עם אתגר זה אפשרית על-ידי תכנון מוקדם וקפדני ושיתוף פעולה בין כל הגורמים בענף, ואכן פורום מנהלי התפעול במועצת החלב עוסק בהערכות מזה זמן רב.

נכון למועד זה עדיין יש כמות של כמה מאות אלפי ליטרים שעל-פי תכנון הייצור והייבוש גולשים מעבר לכמות הניתנת לטיפול.

אנחנו נמשיך לתאם את לוגיסטיקת הטיפול בחלב הגולמי במשך כל ימי החג ובמיוחד ביציאה מהחג, על-מנת למקסם את קליטת החלב ועיבודו ולמצוא את הפתרון המקסימאלי לכל כמות החלב.

ייעוץ עיסקי כלכלי ליישום מתווה "לוקר"- יצא לדרך! - בתחילת פברואר פרסמנו לראשונה כי המועצה תפעיל מערך ייעוץ עיסקי לרפתות החלב ליישום מתווה "לוקר". מטרת היעוץ לסייע ליצרני החלב לבחון את החלופות השונות העומדות בפניהם במסגרת "מתווה לוקר", ע"מ שיוכלו לקבל את ההחלטה המיטבית מבחינתם. הייעוץ מיועד ליצרני חלב בקר שמכסתם נמוכה מ-700 אלף ליטר. עד כה נרשמו כ-40 יצרנים מכל רחבי הארץ, וההרשמה נמשכת כל העת.

ישיבת שולחן מגדלי צאן - ביום שני התכנסה ישיבה דחופה של חברי שולחנות מגדלי כבשים ועזים. בישיבה

שייקה דרורי

נמסרו נתונים המעידים על הרעה בתנאי הסחר של מגדלי הצאן וזאת בשל עליה במחירי התשומות מחד, וירידה במחירי הבשר (של טלאים בעיקר) ובמחירי החלב מאידך. בסיכום הישיבה הוחלט כי הוועדה המקצועית הבוחנת את מחירי חלב הכבשים תגיש המלצות בנושא קביעת מחירי החלב ואופן עדכונם, ובמקביל נציגי המגדלים ייפגשו עם נציגי המחלבות במטרה להגיע להסכמות בנושא עדכון מחיר חלב עזים.

חוק סימון הבשר - בישיבה שהתקיימה עם נציג משרד הבריאות נבחנו דרכי הפעולה לזירוז הליכי אישור התקנות אשר יסדירו את סימון ובידול כל סוגי הבשר השונים, וזאת בכדי למנוע הטעיית הצרכן.

קבלת חלב - קבלת חלב בקר נמצאת במגמת עלייה, כמויות החלב שנקלטו במחלבות בחודש מרץ השנה גבוהות בכ-2% מהתקופה המקבילה אשתקד. יחד עם זאת, הנתונים המצטברים של רבעון 1-3/13 מצביעים שטרם הגענו לכמויות החלב בתקופה המקבילה אשתקד.

בטיחות ביולוגית במשק החלב - בימים אלו אנו נדרשים שוב להגביר ולחזק את נושא הבטיחות הביולוגית בכל משקי החלב והבשר. רופאי מאל"ה כתבו עבורכם המלצות ליישום בטיחות זו מרמת הפרט ועד הכלל. אנא קראו המלצות אלו ויישמו אותן במטרה להבטיח תחלואה מיותרת, סבל לבע"ח, והפסדים כלכליים ניכרים.

קטרת העור - מבצע חיסונים לנושא קטרת העור נמשך ע"י השירותים הוטרינריים ורופאי "החקלאית", מתוך מטרה לסיים את החיסון לכלל יצרני החלב בארץ. אנו מקווים שבעקבות מבצע החיסון תעצר המחלה.

(המקור: ניוזלטר של מועצת החלב)

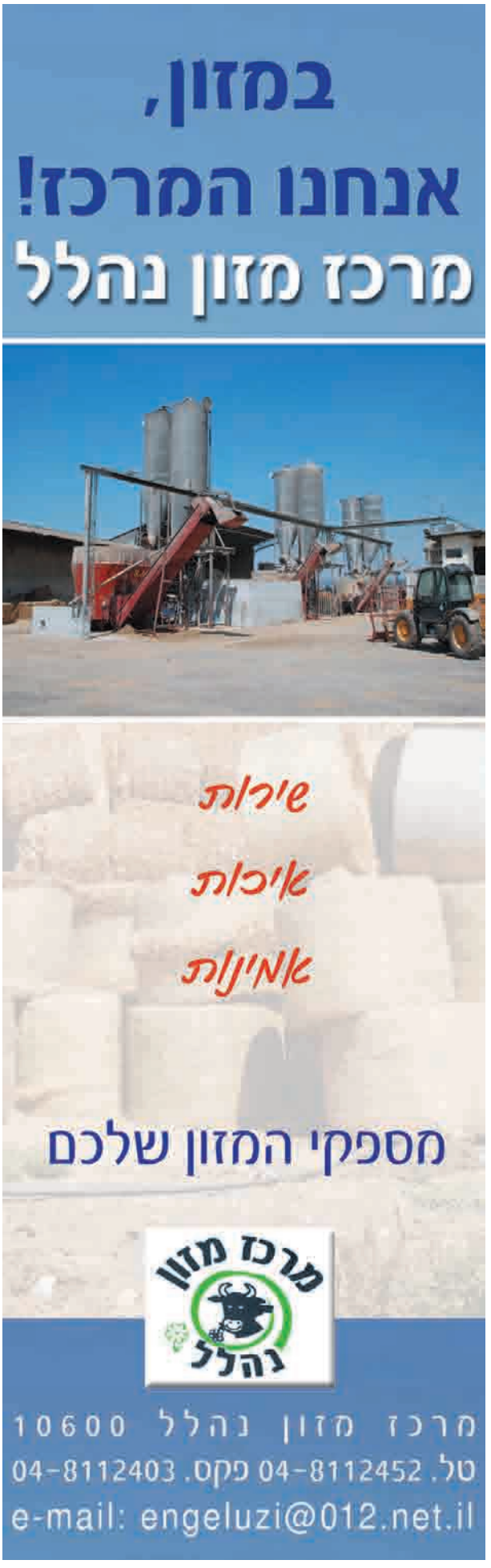

ידיעות... ידיעות... ידיעות...

עשרות רפתנים השתתפו בכנס מיוחד בנושא הטיפול בשפכי רפתות

המודעות לנושא הטיפול בפסולת חקלאית הולכת וצוברת תאוצה בשנים האחרונות, כתוצאה מעלייה במודעות הכללית לנושא השמירה על איכות הסביבה. בארגון עובדי המים, המעניק מזה למעלה משישה עשורים שירותים בתחום המים למאות יישובים חקלאיים, אגודות מים וספקי מים, יזמו לאחרונה כנס מקצועי מיוחד למנהלי רפתות ורפתנים, שעסק בנושא "הטיפול בשפכי רפתות - רגולציה ופתרונות טכנולוגיים".

עשרות רפתנים הגיעו לכנס, שהתקיים ביום ה' ה- 21/2/2013 ברמת אפעל, ולמדו על החקיקה הקיימת, הגורמים לזיהום והשלכותיו וכן על החידושים הטכנולוגיים האחרונים בתחום הטיפול בשפכי רפתות. בפתיחת יום העיון סקר מנכ"ל ארגון עובדי המים, ארז וייסמן, את שירותי הארגון ואת חשיבות ההיערכות לטיפול נכון ומתאים לאיסוף וטיהור השפכים בענף הרפת.

בין הדוברים במהלך היום היו: משה רביד מארגון עובדי המים - על גורמי זיהום מרפתות ומניעתו, שלמה קפוראה, המשרד להגנת הסביבה - על חקיקה חדשה בתחום הסביבה החקלאית-טיפול בפסולת חקלאית, אודי לשם, מנכ"ל חברת אקוונס - על טיפול ביולוגי מבוסס אצות בשפכי רפתות-מערכת חדשנית, דר' אילן צדיקוב-המשרד להגנת הסביבה - על טיפול בשפכי רפתות, הלל מלכה, מדריך רפת שה"מ במשרד החקלאות - על טיפול בשפכי רפת החלב ואיתן שריר מחברת ט.ל איכות הסביבה - על יעילות הרחקת מזהמים בטיפול פיזיקוכימי לשפכי רפתות.

לאחר ארוחת הצהריים התקיים פאנל פתוח שבו השתתפו לצד הדוברים בכנס, גם ענת לוונגרט - מנהלת אגף אגרואקולוגיה וגד"ש במשרד החקלאות. בתום הפאנל התקיים דיון שאלות ותשובות בנושאים שהועלו במסגרת הכנס.

כנס טיפול בשפכים
עומד ארז וייסמן
צילום מלכה רולר

ארז וייסמן, מנכ"ל ארגון עובדי המים: "הארגון מקיים לאורך השנה ימי עיון וכנסים מקצועיים בנושאים שונים הקשורים לתחומי המים בישראל בכלל ובהתיישבות העובדת בפרט. הימים האלה זוכים להיענות ונוכחות גבוהות מאוד וגם הפעם שמחנו לראות עשרות משתתפים שבאו לשמוע על הפתרונות הקיימים לטיפול בבעיית השפכים ברפתות. ארגון עובדי המים מעמיד את הידע המקצועי שלו לשירותם של גורמים רבים בענפי החקלאות השונים, ביניהם גם ארגון מגדלי הבקר, ומומחי הארגון מסייעים בפתרון בעיות ונושאים במכלול ההיבטים הנוגעים לתחום המים, במשק החקלאי".

(ראה שתי הרצאות מהכנס בגיליון זה)

■■■

תנועת המושבים הקימה פורום חקלאים צעירים

לאחרונה התקיימה פגישה ראשונה של חקלאים צעירים, בני מושבים, השואפים לעסוק בחקלאות מתקדמת, שתפרנס את משפחותיהם בכבוד

בחודשים האחרונים החלו להישמע קולות מהשטח אודות הצורך ביצירת עתודה ניהולית בקרב החקלאים הצעירים.

ידוע לכל כי עם השנים הולך וקטן מספר החקלאים במושבים כמו גם מספר הצעירים הבוחרים בחקלאות כמשלח יד. מספרם הקטן של החקלאים הצעירים במגזר הביא לכך שהם כמעט ואינם לוקחים חלק בהנהגת הכפר, בפורומים השונים ובהנהלות הארגונים המייצגים.

משה וידה ממושב שרונה בגליל התחתון ויוני דמרי ממושב גילת שבמרחבים פנו אל מזכ"ל התנועה וביקשו להעלות את הנושא לסדר היום לאחר שפתחו קבוצה בפייסבוק שמוקדשת לנושא.

לאחר חשיבה ובחינה, הוחלט על הקמת פורום חקלאים צעירים ובאמצעות "קול קורא" הוזמנו חקלאים צעירים להצטרף לפורום "חקלאות צעירה בתנועה".

בין המטרות שהוגדרו יחד עם חברי הפורום: יצירת רשת קשרים (networking) שתאפשר העברת מידע מקצועי ויצירת שיתופי פעולה מקצועיים בין החברים, קיום מפגשים עיתיים בהשתתפות גורמי ממשל וממסד שונים שיגיעו להיפגש עם נציגי הפורום ולשמוע על הצרכים והבעיות, לפעול ככוח מאוחד בקידום נושאים משותפים, לשלב את נציגי הדור הצעיר בארגונים ובמועצות השונות.

המפגש הראשון של הפורום התקיים ב3.3 בבית תנועת המושבים. אל המפגש הגיעו חבר'ה צעירים, רציניים ואיכותיים שבאו לשמוע ולהשמיע. הנציגות כללה חברים מאזורים שונים בארץ (פארן, היוגב, גבע כרמל, ארבל, נתיב השיירה, כפר הס וטל שחר רק כדוגמא) ומענפי גידול שונים (רפתנים, כורמים, מטעים וכו').

המפגש נפתח בהכרות קצרה עם

ידיעות... ידיעות... ידיעות...

רפת מושבית - התמונה להמחשה בלבד.
צילום: דוד דרור

מטה התנועה ועם העומד בראשה. מאיר צור סיפר כי :"בכל הנוגע לתחום החקלאות אני חושש כי אנו עומדים בפני שוקת שבורה. מרבית הבנים הממשיכים בוחרים שלא להמשיך ולקיים את המשק המשפחתי, ואם לא נפעל לשינוי המצב, נגיע למצב בלתי נסבל בו לא יהיה עתיד וקיום למשקים החקלאיים". הקמת פורום החקלאים הצעירים מבטאת הלכה למעשה את התפיסה של תנועת המושבים הרואה בחקלאות גורם מכריע ומשמעותי במרחב הכפרי.

את המפגש כיבד בנוכחותו מנכ"ל משרד החקלאות, יוסי ישי, שאמר לפורום כי הוא מכיר את הסוגיה ואת הקשיים מהבית, כאב לחקלאי צעיר שממשיך את משק החלב המשפחתי, וכי הוא פתוח ומוכן לשמוע ולבחון כיצד ניתן יהיה לסייע לחקלאים הצעירים עם הקשיים מולם הם ניצבים.

ישי ציין כי על פי נתוני משרד החקלאות, רק אחוז קטן מאוד מהחקלאים הינם מתחת לגיל 50, וציין כי אם מגמה זו תיוותר על כנה, נעבור ממצב של חקלאות התיישבותית לחקלאות עסקית, ועם כך אינו יכול להשלים. בשנה האחרונה פתח משרד החקלאות קורס "עתידים לחקלאות" שנפרס על פני שנה, ונועד להכשיר חקלאים צעירים פעילים וצעירים המתעתדים לעסוק בחקלאות. בקורס משתתפים כ-100 חקלאים.

בסבב שאלות והתייחסויות של משתתפי הפורום ציינו החברים את הקשיים העומדים בדרכם ואת הצורך בגוף מוביל שיוכל לתת מענה לקשיים ולצרכים הייחודיים שלהם כחקלאים צעירים, השואפים לפתח חקלאות חכמה ומתקדמת ויחד עם זאת המאפשרת להתפרנס בכבוד מהמשק המשפחתי.

המשתתפים ציינו כי כיום ניהול משק משפחתי מחייב דואליות- מומחיות בענף החקלאי הספציפי לצד ידע ויכולת לנהל עסק כלכלי, וכי יש להעמיק את ההכשרה ולפתח את הכלים והידע על מנת לשפר את היכולות והביצועים.

בהמשך התקיים שיח פתוח לשיתוף עמיתים והגדרת מטרות וכוונות לפעילות בהמשך.

המפגש הבא של הפורום מתוכנן לתחילת חודש מאי (פרטים נוספים בהמשך) צעירים המעוניינים להצטרף לפורום מוזמנים לפנות אל המחלקה לחיילים וצעירים בתנועת המושבים בטלפון: 03-6086308 או במייל maayan@tmoshavim.org.il.

■■■

רפתות קיבוציות השתתפו במבצע תרומת בשר בקר ל- 350 משפחות נזקקות לשולחן הפסח

התאחדות מגדלי הבקר: במסגרת המבצע יתרמו טון וחצי בשר שיאספו מרפתות בכל רחבי הארץ. יעקב בכר בירך על היוזמה

רפתני הקיבוצים התגייסו למבצע התנדבות רחב, בראשו עמדה אורנה חיים מקיבוץ גבעת חיים מאוחד. היא גייסה מספר גורמים, שאיפשרו חלוקה של טון וחצי בשר בקר לארוחת החג ל- 350 משפחות נזקקות בחדרה והסביבה.

הרפתנים שתרמו את בשר הבקר הינם מישובים שונים בארץ, ובין היתר מהרפתות הקיבוציות: שריד, בית זרע, עין החורש, נחשונים, גן שמואל, רפת השרון המשותפת לקיבוצים געש, שפיים ויקום, כפר חרוב, רמות מנשה, רפת מנורה המשותפת למעפיל ולמושב נורדייה ורפתות נוספות.

הסוחר אלון חזן תרם את הובלת הפ-

<<<

ידיעות... ידיעות... ידיעות...

יעקב בכר

רות מהרפתות ללא תמורה, ואף הכין את בשר הבקר בחבילות של 2 ק"ג, 3 ק"ג ו- 5 ק"ג.

הבשר הארוז ומצרכי המזון הועברו לעמותת "אהבת רחמים" בחדרה, שחילקה את האריזות ישירות למשפחות הנזקקות בחדרה והסביבה, כל אחת על פי צרכיה.

יעקב בכר מקיבוץ מענית, מזכ"ל התאחדות מגדלי הבקר, בירך את אורנה חיים על ארגון התרומה הגדולה, שהצליחה להעשיר בבשר בקר את שולחן החג של הרבה משפחות נזקקות. "מסורת זו של חלוקת בשר על ידי הרפתנים לטובת הנזקקים הינה חלק מהנתינה לקהילה" - אמר בכר.

■■■

בג"צ קיבל את עמדת המדינה בעתירת הארגונים למען בעלי חיים בפרשת "אדום אדום"

מאת: דפנה יוריסטה, דוברת משרד החקלאות ופיתוח הכפר

אחרי דיון בזק השתכנע בג"צ וקיבל את עמדת המדינה בעתירת הארגונים למען בעלי חיים בנושא פרשת "אדום אדום", בעקבות תחקיר "כלבוטק" בנדון. הרכב השופטים כלל את המשנה לנשיא בית המשפט העליון מרים נאור והשופטים יורם דנציגר ונעם סולברג.

בג"צ הנחה את הארגונים לפנות לשירותים הווטרינריים במשרד החקלאות לקבלת תשובות בפרשה, ולא לערב את בית המשפט. עוד הנחה בית המשפט את המדינה לעדכן אותו תוך חודש ימים על התקדמות החקירה בנושא.

להלן הפעולות היזומות, בהן נקטו השירותים הווטרינרים במשרד החקלאות מרגע פרסום התחקיר:

עם היוודע האירוע הורה מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות על ביצוע פעולות מידיות רבות ומשמעותיות, הקצאת משאבים, תהליכי הפקת לקחים והטמעת המסקנות על מנת שלא יישנו אירועים דומים, וכדי שיתוקנו הליקויים שהובילו לכך.

הדרכות לרופאים הווטרינרים המפקחים ולצוות בבית המטבחיים, והמשך הפיקוח על קיום ההוראות שניתנו במסגרת התדרוכים.

התקנת מצלמות אבטחה בבית המטבחיים. לרופאים הווטרינרים המפקחים, הן בבית המטבחיים והן בשירותים הווטרינרים, נגישות מלאה לצילומים אלה. משרד החקלאות הבהיר לבתי המטבחיים כי על הרופא הווטרינר המפקח לקיים צפייה רנדומלית בשידור המצלמות במהלך השופף של עבודתו, ולקיים רישום בעניין זה. בנוסף, קיום הנחייה זו נבדק במסגרת הביקורות המתקיימות על ידי משרד החקלאות בבתי המטבחיים, תוך צפייה עצמאית נוספת בהקלטות אלו.

נוסף על כך, התקנת מצלמות נקבעה כהנחיה רוחבית בכל בתי המטבחיים. נכון להיום, הותקנו מצלמות וידאו פעילות של כל בתי המטבחיים ובתי הנחירה לחזירים הפעילים, מלבד שני בתי מטבחיים הנמצאים בתהליכי רכישה והתקנת המצלמות.

■ פתיחת חקירת משטרה משולבת עם יחידת הפיצו"ח (פיקוח צומח וחי) של משרד החקלאות, בליווי המחלקה המשפטית של משרד החקלאות. ממצאי החקירה מצויים כרגע בפרקליטות מחוז צפון לקבלת החלטה האם יוגשו כתבי אישום בעקבות ממצאי החקירה המשטרתית.

■ שימוע לארבעת הרופאים הווטרינריים המפקחים בבית המטבחיים במשרד החקלאות. בעקבותיו הוחלט שלא לבטל את הסמכתם בשלב זה. יחד עם זאת, ראה לנכון מנהל השירותים הווטרינריים לקבוע כי הרופאים הווטרינריים המועסקים בבתי המטבחיים נושאים באחריות על המתרחש בבית המטבחיים בכל הקשור למניעת סבל מבעלי החיים עד לשחיטתם. על כן, הם נדרשים להגביר את הפיקוח על מניעת צער בעלי חיים בבית המטבחיים, בהתאם לתקנות החלות בנושא ולהוראות השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות. נקבע כי לאחר השלמת החקירה המשטרתית והחלטה אם להגיש כתבי אישום בנושא, ייבחן הנושא בכללותו בשנית לאור הממצאים הנוספים.

■ כינוס שני כנסי חירום של כלל הרופאים הווטרינרים המפקחים ומפעילי בתי המטבחיים, לחידוד ההנחיות והנהלים בבתי המטבחיים, בנושאים של מניעת צער בעלי חיים.

■ הגדלת מספר הרופאים מטעם השירותים הווטרינריים המבצעים ביקורי פיקוח בבתי מטבחיים פי 6(!!).

■ ביצוע עבודת מטה בשירותים הווטרינריים לעדכון נהלי עבודה ופיקוח בבתי המטבחיים, תוך התאמתם לנורמות בינלאומיות.

■■■

הפרות החרדיות של צמח

מריו טינסקי, מנהל צמח תערובות (המקור: "בעמק וברמה")

מריו טינסקי, מנהל צמח תערובות.
צילום: עלי קדם

הפרות "החרדיות" של צמח אוכלות מזון כשר לפסח ומקפידות על הכשרות עוד יותר מכל יהודי חרד, כי הן אוכלות אוכל ללא חמץ שבוע ויותר לפני החג, כדי להבטיח חלב כשר לפסח. לקראת הפסח - התקיים יום עיון במכון התערובת "צמח תערובות", בהשתתפות הצוות הניהולי והמגדלים.

במסגרת יום העיון הוצגו היבטים טכניים של שמירת כשר והערכות המכון לפסח בשילוב הרצאות של משמעות החג, פרשנות, ערכים ומסורת.

לאור דרישות הדת לאיסור חמץ בפסח, נערכו בצמח להכשר המכון לקראת החג. זה כלל נקיונות המערכת ואי קבלה של חמץ (חיטה ושעורה). השנה החל המכון לספק תערובות כשרות לפסח החל מה-13 במארס בצהריים ועד ליום האחרון של חג הפסח, בכדי להבטיח, בכל שבעת ימי החג, חלב כשר לפסח ללא שאריות חמץ.

ידיעות... ידיעות... ידיעות...

סמינר מקצועי על עבודת האקס־טודר - בהשתתפות מהנדסי המפעל, הצוות הטכני וכל צוות האקסטודר נערך באולם הגדול במועצה, במטרה להמשיך ולשפר את איכות תערובות האקסטרוזיה ולשפר במקביל את יעי־לות הייצור.

הסמינר הועבר ע"י המהנדס הראשי של יצרנית האקסטודר, גלן רוקי, שזה ביקורו הראשון במפעל.

לאורך ימי הסמינר מנהל הייצור, אורי טרץ ודני ברוקמן, מהנדס הבקרה - שימשו לעת הצורך כמתרגמים.

שתי ישיבות הנהלה - התקיימו לא־חרונה בצמח תערובות: באחת הוצגו סיכום שנת 2012, מאזן, דוחות כספים ופעולות מיוחדות שהיו במהלך השנה, שהסתיימה בתוצאות טובות מאוד למ־כון. ובשניה הנהלה מיוחדת, בהשתת־פות - ירון רייכמן מנהל ברית פיקוח וארנון רז מנהל השלוחה הצפונית.

בהנהלה הציגו בכירי ברית פיקוח עבודה גדולה שהתבצעה בצמח תע־רובות על ניתוח נתונים כספיים וצרכים פיננסיים עתידיים. בנוסף התקיים דיון מעמיק על תחילת ביצוע תוכנית האב והשקעות אסטרטגיות בצמח תערובות לשנים הקרובות.

הרמת כוסית בצמח תערובות - כמיטב המסורת ציינו במפעל את חג הפסח בהשתתפות כל העובדים וצוות המטה הבכיר בצמח.

■■■

שילוב ידיים במרחב הכפרי

הוקם מטה מאבק משותף של כלל המרחב הכפרי בישראל, שייאבק במשותף בגזירות, שעתידות לנחות על ההתיישבות והחקלאות, בתקציב המדינה ובחוק ההסדרים 2013- 2014

מאת: דוברות התנועה הקיבוצית

תנועות ההתיישבות במרחב הכפ־רי- הקיבוציות והמושביות, וכן כל אר־גוני החקלאים הקימו מטה משותף, במסגרתו יאבקו בגזירות לא-מידתיות שעתידו לנחות על ההתיישבות והחק־לאות בתקציב המדינה וחוק ההסדרים 2013- 2014.

במפגש ראשון (יום חמישי) שהתקיים בבית התנועה הקיבוצית השתתפו נצי־גי כל המרחב הכפרי בישראל- התנ־ועות הקיבוציות, תנועות המושבים, מרכז המועצות האזוריות והתאחדות האיכרים. וכן, ראשי התארגנויות החק־לאים- התאחדות חקלאי ישראל בה מיוצגים כל ארגוני המגדלים, הארגונים הכלכליים הקיבוציים, ואיגוד התעשייה הקיבוצית. במפגש, שהוגדר כהיער־כות לתקציב המדינה וחוק ההסדרים 2013- 2014 הוצג מגוון רחב של סכ־נות ואיומים על כלל המרחב הכפרי בישראל.

למפגש הוזמנו ובאו נציגי סיעות הכ־נסת, ח"כ ראובן ריבלין (הליכוד-בית־נו), ח"כ יצחק הרצוג וח"כ עומר ברלב (העבודה), ח"כ רונן הופמן (יש עתיד), ח"כ זבולון כלפא (הבית היהודי) ח"כ אילן גילאון (מרצ), ח"כ ישראל חסון (קדימה), וכן יועץ ראש הממשלה לה־תיישבות, גבי קדוש. חברי הכנסת בי־טאו את מחויבותם והערכתם למפעל ההתיישבות, והתחייבו לסייע לביטול גזירות לא-מידתיות על ההתיישבות. עוד הדגישו את המשקל הגדול של ההתיישבות לביטחונה ולחוסנה של מדינת ישראל.

יוזם המפגש, מזכ"ל התנועה הקי־בוצית, איתן ברושי, אמר כי המאבק ינוהל במשותף ובתיאום בין כלל מר־כיב המרחב הכפרי. כל המשק ייפגע מהקיצוץ המתחייב בתקציב המדינה, אך המאבק שלנו יהיה למנוע הטלת גזירות לא- מידתיות על ההתיישבות, שרובה מרוחקת בפריפריה. ביחד אנחנו מייצגים כאלף ישובים בכל רחבי הארץ, תשעה אחוז מאוכלוסיית יש־ראל, עשרה אחוז מהתעשייה ומאה אחוז מהתוצרת החקלאית הטריה. את העוצמה הזו נרתום למאבק.

ראשי תנועות ההתיישבות, וארגוני החקלאים והתעשייה פרשו בפני חברי הכנסת תמונת מצב המשקפת את הסכנות והאיומים הצפויים להתייש־בות ולכלל המרחב הכפרי, אם ימומשו התכניות, ביניהן הטלת מע"מ על פירות וירקות- מה שיביא פגיעה בחקלאים אך גם את העלאת יוקר המחיה ממנו ייפגעו בעיקר השכבות החלשות.

איומים נוספים שהוצגו בין היתר הם ביטול הפטור מהגבלים עסקיים בחק־לאות, צמצום חוק עידוד השקעות הון בתעשייה, ביטול פרויקט שדרוג תש־תיות ביישוב הוותיק, הטלת ארנונה גבוהה על מבני תעשייה בשטח הקיבוץ בפריפריה כאילו הם ממוקמים במרכזי הערים, העלאת מחיר מי קולחין, שינוי מנגנון המיסוי בקיבוץ המתחדש, ואי מתן היתרי בניה בקיבוצים, ועוד.

בסיום המפגש סוכם על הקמת מטה מקצועי, אותו ירכז מנהל האגף הכלכלי בתנועה הקיבוצית, עו"ד אהוד פלד. המטה נערך ליום שאחרי הקמת הממשלה ופרסום הצעת תקציב המדינה וחוק ההסדרים, איתור הגזי־רות על המרחב הכפרי, הכנת חומר מקצועי, ופעולה מתואמת עם חברי הכנסת, למיגור גזירות לא-מידתיות על ההתיישבות.

■■■

פונתה מכלאת צאן בלתי חוקית באופקים

אופקים: העירייה אופקים והמינהל פינו מכלאת צאן בלתי חוקית בשטח עשרה דונם אשר עיכבה את הקמת איזור התעשייה החדש

(המקור: אתר מנהל מקרקעי ישראל)

מכלאת צאן בלתי חוקית, שהוק־מה ללא היתר על שטח של כעשרה דונמים בבעלות המדינה באיזור הת־עשייה של אופקים, פונתה בפעילת אכיפה של עיריית אופקים בסיוע מפ־קחי מינהל מקרקעי ישראל. המכלאה, שהופעלה ע"י תושב העיר, אהרון שדה (שדדי), כללה אף משחטה בלתי חו־קית לכבשים שפעלה ככל הנראה ללא פיקוח וטרינרי

עיריית אופקים, בסיוע מפקחי מינהל מקרקעי ישראל ובליווי כוחות משטרה, פינו השבוע מסיג גבול בשם אהרון שדה (שדדי) שפלש ללא אישור לקרקעות בבעלות המדינה, בהיקף של כעשרה דונם, באזור התעשייה של אופקים. השטח אמור לשמש להרחבת איזור התעשייה של אופקים.

מסיג הגבול, בעל עדרי צאן, השתלט על השטח בבעלות המדינה, והקים עליו מכלאת כבשים בלתי חוקית,

<<<

ידיעות... ידיעות... ידיעות...

שכללה סכסוכים, מכולות, ואף משחטת כבשים בלתי חוקית, כל זאת ללא אי־שור ובניגוד לחוק הקובע עונש של עד שנת מאסר בפועל למסיגי גבול על אדמות ציבור.

לאחר שעיריית אופקים פעלה להו־צאת צו הריסה נגד הפולש סייעו מפ־קחי מינהל מקרקעי ישראל, האמונים על השמירה על אדמות המדינה, לבצע את הפינוי. הקרקע פונתה מהמבנים והוחזרה לקדמותה. מפקחי המינהל החזירו את הקרקע למאגר הקרקעות הציבורי ובקרוב יתחיל במינהל ההכ־נות לשיווקה במכרז למטרת תעשייה. העיזים הועברו לטיפול העירייה.

"האגף לשמירה על הקרקע במינהל מקרקעי ישראל מהווה כיום למעשה את הגוף המנוסה ביותר אשר מרכז את נושא הטיפול בפולשים לקרקעות מדינה ופינויים", אומר ישראל סקופ, ראש חטיבת השמירה על הקרקע בר־שות מקרקעי ישראל. "מפקחי המינ־הל, האמונים על השמירה על קרקעות המדינה, מסייעים באופן תדיר לרשו־יות מקומיות ולמשרדי ממשלה אח־רים בכל הדרוש כדי לשמר את יכולת המדינה לנהל את קרקעותיה ולשמור עליהן למען הציבור כולו".

■■■

לראשונה בישראל תנובה משיקה מוקד שירות חדש ליצרני החלב

חברת תנובה הודיעה כי לאחר פיילוט מוצלח במיוחד היא משיקה מוקד שירות חדש ליצ־רני החלב (הר־פתנים) איתם היא עובדת.

אייל מליס. צילום: יח"צ

מוקד השירות הוקם בתשלובת החלב של תנובה בכדי לסייע ולחזק את הקשר שבין יצרני החלב של תנובה לבין החברה. עם תשלובת החלב של תנובה עובדים 700 יצרני חלב, שמגיע ל- 6 המחלבות של החברה, ומהווה את חומר הגלם למוצרי תנובה. לאור הפי־זור של יצרני החלב בכל רחבי הארץ, ולאור העובדה כי תנובה מייחסת חשי־בות רבה ליצרני החלב שאיתם היא עובדת, הוחלט לאחרונה להקים מוקד שירות ייעודי עבורם שמטרתו לרכז את הפניות, לאפשר סטנדרט שירות ברמה גבוהה ולהוות כתובת ברורה אחת עם זמינות מלאה ליצרנים.

השיחות למוקד יהיו בחינם עבור יצרן החלב, הפניות יטופלו תוך הגדרת לו־חות זמנים ברורים לטיפול ובמקצועיות רבה מול כל הגורמים בחברה.

בחודשים האחרונים כאמור התקיים פיילוט עם למעלה מ- 65 יצרני חלב. משהסתיים הפיילוט בהצלחה רבה הוחלט להרחיבו לכלל יצרני החלב של תנובה.

בהשקת המוקד אמר אייל מליס, המשנה למנכ"ל תנובה ומנכ"ל תשלו־בת החלב: " 700 יצרני החלב שלנו הם חלק בלתי נפרד מתנובה, הם שותפים אסטרטגיים שלנו ובעלי עניין ממדרגה ראשונה. הקמת מוקד היצרנים יאפשר לנו לשמור על הקשר השורשי והאס־טרטגי שלנו עם היצרנים. כל פנייה למוקד תטופל בצורה מקצועית, שירו־תית ואיכותית ביותר".

עוד הוסיף מליס ואמר- "אנחנו בתנו־בה מחויבים לשיתוף פעולה מלא בין הגורמים ולעמידה בסטנדרטים גבו־הים ומחייבים של שירות גם אל מול הצרכנים שלנו וגם אל מול הרפתנים שאיתם אנו עובדים. אנו משנים את שיטת העבודה אל מול הרפתנים, ואני בטוח ששינוי השיטה יהיה לטובת יצרני החלב שלנו והענף כולו".

רפת ניר מעון

■■■

100 פרות ראשונות ברפת "ניר מעון"

נחמן גלבוע

רפת חדשה בעוטף עזה, רפת "ניר מעון", בשותפות ניר עוז וניר עם, נפ־תחה ביום שלישי האחרון סמוך לקיבוץ ניר עוז. בשלישי בבוקר הגיעו לרפת 60 הפרות הראשונות שהובלו במשאיות מכרמים ומנגבה. ביום רביעי הגיעו 40 פרות נוספות, ועד סוף אפריל צפויות להגיע עוד 250 פרות. עד סוף שנת 2013 יהיו ברפת 500 פרות. הרפת תספק כ-16 מקומות עבודה חדשים, והיא מנוהלת על ידי תומר רענן, תושב מושב עין הבשור, בעבר חבר קיבוץ בארי.

"חמש שנים חיכינו לרפת חדשה בעוטף עזה", אומר ראש המועצה חיים ילין שגם התכבד בחליבה ראשונה, "וסוף סוף היא יוצאת לדרך. אני רוצה להודות למשרד החקלאות ולמשרד לאיכות הסביבה, שבלעדיהם הנס הזה לא היה קורה".

■■■

ידיעות... ידיעות... ידיעות...

מתווה לוקר יוצא לדרך

שר החקלאות מינה ועדת מעקב להתייעלות משק החלב, הממשלה אישרה את תיקון חוק משק החלב שיאפשר ליישם את הרפורמה

מאת: דפנה יוריסטה, דוברת המשרד לחקלאות ופיתוח הכפר

על פי המתווה, יגיע גודל הרפת למינימום של 70 פרות חולבות, בהיקף כושר ייצור שנתי שלא יפחת מ- 700 אלף ליטר. ועדת החריגים של החשב הכללי במשרד האוצר תדון על הקצאת 80 מיליון ₪ ליישום המתווה, זאת לאחר ששר החקלאות יאיר שמיר ושר האוצר יאיר לפיד חתמו בשבוע שעבר על כתב המינוי של ועדת המעקב, שהקמתה נדחתה בממשלה הקודמת

שר החקלאות ופיתוח הכפר, יאיר שמיר, מינה ועדת מעקב להסכם התיישלות משק החלב, הידוע בכינויו מתווה לוקר. על פי המתווה, יגיע גודל הרפת למינימום של 70 פרות חולבות, בהיקף כושר ייצור שנתי שלא יפחת מ- 700 אלף ליטר. תהליך ההתייעלות הוגדר בין השנים 2013-2016. ועדת החריגים של החשב הכללי במשרד האוצר תדון על הקצאת 80 מיליון ₪ ליישום המתווה, זאת לאחר ששר החקלאות, יאיר שמיר ושר האוצר, יאיר לפיד חתמו בשבוע שעבר על כתב המינוי של ועדת המעקב שהקמתה נדחתה

מנכ"ל משרד ראש הממשלה הראל לוקר. צילום: קובי נדעון

בממשלה הקודמת.

בראש הוועדה עומדת ד"ר תניב רופא, סגנית בכירה למנהל הרשות לתכנון במשרד החקלאות ומשמשת גם יו"ר מועצת החלב. תפקיד הוועדה הוא לעקוב אחר יישום מתווה לוקר ובמידת הצורך להמליץ לשרי החקלאות והאוצר על הצעדים הדרושים לעדכון התוכנית.

הצעת תיקון החוק שיגיש היום שמיר לממשלה נועדה לתקן את חוק משק החלב מ- 2011 כך, שבארבע השנים הקרובות ניתן יהיה ליישם את מתווה לוקר. על פי החלטת ממשלה מאוקטובר 2012, על משרד האוצר לתקצב בהיקף של 200 מיליון ₪ את המתווה באמצעות משרד החקלאות, כמו גם לתת אמצעים לשיפור המחקר בנושא הרפתות וההדרכה לרפתנים להגברת יעילות.

לדברי שר החקלאות, יאיר שמיר: "ההסכם נועד להוביל להורדת המחיר לצרכן, תוך חיזוק משק החלב המשפחתי על ידי שיפור יעילותו, שיאפשר המשך פריסת ההתיישבות".

כאמור, הסכם העקרונות בענף החלב להפחתת מחיר החלב ומוצריו לצרכן אושר בממשלה הקודמת, אך יישומו נדחה בשל הליך הבחירות לכנסת ה-19 והקמת ממשלה חדשה. ההסכם נחתם על ידי שרת החקלאות לשעבר, אורית נוקד, שר האוצר לשעבר, יובל שטייניץ, מנכ"ל משרד רה"מ, הראל לוקר, מנכ"ל מועצת החלב, שייקה דרורי ו יו"ר התאחדות מגדלי בקר, יעקב בכר, ונועד להסדיר את ענף החלב לשנים הקרובות.

ההסכם נועד להוביל להורדת המחיר לצרכן באמצעות הפחתה במחיר המטרה, פתיחת השוק לייבוא, וכן להבטיח את המשך פריסת הענף בהתיישבות. הוא נחתם במטרה לפתח, לייעל ולבסס את ענף הרפת מחד, ולהפחית את מחיר החלב ומוצריו לצרכנים מאידך.

בהסכם המקורי נכתב כי שרי החקלאות והאוצר ימנו ועדת מעקב בה יהיו נציגים של משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד האוצר, התאחדות מגדלי בקר ומועצת החלב. תפקידי הוועדה לעקוב אחר התקדמות המתווה, ולהמליץ לשרים על עדכון המתווה ותיקונים לרבות תיקוני חקיקה. אך כניסת ההסכם לתוקף ומינוי הוועדה נדחו בשל הליך הבחירות לכנסת ה- 19.

...

קנט תקיים, לראשונה, ועידה חקלאית-כלכלית בשיתוף העיתון גלובס

"ועידת קנט 2013" תיערך תחת הכותרת "חקלאות מצמיחה הזדמנויות" ותתמקד בפוטנציאל העסקי הטמון בחקלאות ובחיבור בין עולם ההשקעות והעסקים ובין החקלאות בישראל

קנט, קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות תערוך השנה, לראשונה, ועידה חקלאית-כלכלית בשיתוף העיתון גלובס. ועידת קנט 2013 תתמקד השנה בחקלאות מצמיחה הזדמנויות, ותבחן את נקודות הממשק בין החקלאות בישראל, המגזר העסקי ועולם ההשקעות ומה שיש לכל אחד מהם להציע. מטרת הוועידה היא לחשוף בפני המגזר העסקי את הפוטנציאל הכלכלי העצום ואת החשיבות הלאומית שיש לחקלאות, על מנת לקדם אפשרויות השקעה ויזמות בתחום. בקנט אומרים כי הוועידה, הראשונה מסוגה, הינה נדבך נוסף בפועלה של החברה למתן ערך כלכלי מוסף לחקלאים. הוועידה תתקיים במלון דיוויד אינטרקונטיננטל, ת"א, ב- 20 במאי 2013, במעמד שר החקלאות ופיתוח הכפר, ח"כ יאיר שמיר ובהשתתפות בכירי המגזר החקלאי והעסקי. הוועידה תיערך במקביל לוועידת שוק ההון של גלובס, על מנת לאפשר לקהל משקיעים רחב מאוד להיחשף לפוטנציאל הכלכלי שבענף החקלאות.

ועידת קנט 2013 תתמקד השנה באפשרויות השקעה בתחום החקלאות, ניהול סיכונים בתחום, מינוף הפוטנציאל הכלכלי בחקלאות על רקע משבר המזון העולמי ועוד. בין המרצים וחברי הפאנלים השונים שית-

<<<

ידיעות... ידיעות... ידיעות...

קיימו בוועידה נמצאים ארז ויגודמן, מנכ"ל מכתשים אגן, יובל כהן, מנהל קרן ההשקעות פורטיסימו, פרופ' איל קמחי, הפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה של האונ' העברית, וסגן מנהל מרכז טאוב לחקר המדיניות חברתית בישראל, פרופ' יהודה כהנא, הפקולטה לניהול אוניברסיטת תל אביב, וראש מכון אקירוב לעסקים והסביבה, דוד עברי, מנכ"ל ענבי טלי, גיא בירנשטוק, מנכ"ל מהדרין פריאור, פרופ' יורם קפולניק, ראש מינהל המחקר החקלאי במרכז וולקני ויו"ר הוועדה לתכנון משבר המזון במשרד החקלאות, שרון ויטקובסקי-טביב, שותפה וראש מגזר ניהול סיכונים ומנהלת קב' ביקורת פנימית וניהול סיכונים BDO זיו האפט ואחרים.

כמו כן, בוועידה יוצגו חברות סטארט - אפ חדשניות בתחום החקלאות על מנת לאפשר ליזמים בתחום הפיתוחים החקלאיים להיחשף לקהל העסקי ולמשקיעים פוטנציאלים, ולהיפך.

דוד גינזבורג, מנכ"ל קנט: "קנט, כחברה המעניקה גב וביטחון כלכלי לחקלאים, רואה חשיבות גדולה בהעלאת המודעות להיותה של החקלאות ענף אסטרטגי לקיומה של המדינה ומנוע צמיחה לכלכלה הישראלית. במיוחד על רקע השינויים העולמיים ומשבר המזון הצפוי, ותוך גידור סיכונים נכון, לחקלאות הישראלית ישנו פוטנציאל עסקי רב ומצאנו לנכון לעשות את החיבור, הראשון מסוגו, בין המגזר החקלאי והמגזר העסקי. אנו תקווה כי חיזוק הקשרים בין שני המגזרים יסייע רבות לחקלאים ויביא למימוש הפוטנציאל העצום בחקלאות הישראלית".

אודות קנט

חברת הביטוח קנט - קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות, פועלת משנת 1967 כחברת ביטוח ממשלתית עסקית בשותפות עם ארגונים חקלאיים נוספים, ביניהם: התאחדות האיכרים, האיחוד החקלאי, מועצת הייצור החקלאית וארגוני מגדלים. לחברה למעלה מ - 17,000 מבוטחים והיא נחשבת לבין המובילות בעולם המערבי במתן פתרונות ביטוחיים לענפי החקלאות השונים.

■■■

רמי כהן יכהן כמנכ"ל משרד החקלאות

הממשלה אישרה את מינויו של רמי כהן לתפקיד מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר. כהן יחליף את יוסי ישי, שכיהן בתפקיד משנת 1999

לדברי שר החקלאות, יאיר שמיר: "משרד החקלאות ופיתוח הכפר הוא מהמשרדים הכלכליים החשובים במדינת ישראל. היכולות הניהוליות של כהן במגזר הציבורי והממשלתי, ניסיונו העשיר בעולם העסקי והכלכלי בשילוב עם אנשי המקצוע המצוינים של המשרד יאפשרו למשרד החקלאות להצליח במשימות בארץ ובעולם".

רמי כהן, בן 63, אלוף משנה (במיל'), בעל תואר שני בלימודים צבאיים (אסטרטגיה וביטחון לאומי) מבית הספר הגבוה למלחמה בפריז (ESGA) ותואר ראשון בהיסטוריה כללית באוניברסיטת תל-אביב. כהן הינו בעל ניסיון עשיר בניהול מערכות צבאיות ואזרחיות והיכרות מעמיקה עם מערכות ציבוריות ומשרדי הממשלה.

בשנים האחרונות התמחה כהן בהובלת תהליכים ארגוניים, הליכי התכנון האסטרטגי, ניתוח כלכלי שיווקי ופיננסי במגוון רחב של תחומי המשק, הכלכלה, המנהל הציבורי, בייעוץ ארגוני וניהול כוח אדם. כהן היה שותף בהובלת מכרזים והליכי ההפרטה בתעשייה האווירית, גופים עסקיים וברשויות המקומיות והוביל הליכי תכנון במגזר הממשלתי (לרבות התכנון האסטרטגי במשרדי התיירות והמשרד לפיתוח הנגב והגליל). נושא מרכזי בו עסק בשנים האחרונות הוא נושא המשכיות עסקית תפעולית ופיננסית בעת חירום בגופים מרכזיים כגון: בנק ישראל, אגף החשב הכללי ואגף שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר, רשות החברות הממשלתיות, מטה התקשוב הממשלתי ויחידותיו. במסגרת שירותו הצבאי בחיל האוויר ובמודיעין שימש במגוון תפקידי פיקוד ומטה בהם מפקד בסיס מבצעי בחיל האוויר, רמ"ח ביטחון שדה, מפקד יחידת החילוץ והפינוי (669) ועוד.

בשבועות הקרובים יחליף רמי כהן בתפקיד את יוסי ישי, אשר כיהן בתפקיד משנת 1999. בתום תקופת חפיפה קצרה עם המנכ"ל הנכנס, צפוי ישי לפרוש משירות המדינה.

ישי איחל הצלחה רבה להנהלה החדשה, והודה לעובדים על שיתוף הפעולה בתקופת כהונתו כמנכ"ל המשרד.

רמי כהן. צילום: סינל שגב

ג'ון דיר הירוקים שלא נגמרים !!!

JOHN DEERE

י.קמחי בע"מ מציגה
את סדרת טרקטורי המשא הייחודית של ג'ון דיר אשר נותנת פתרונות גם לעבודה קשה ומתמשכת וגם לשעות הפנאי.

* הכלים מתאפיינים במבנה הנדסי קשיח כמו שרק ג'ון דיר יודעת לייצר.
* נוחות והנדסת אנוש גבוהים.
* גמישות ורכות בנסיעה גם בשטחים קשים ומשובשים.
* עבירות גבוהה בתנאי שטח קשים ומורכבים.
* חיסכון בעלויות נסיעה, טיפולים, ואחזקה שוטפת - עלות חלפים נמוכה משמעותית בהשוואה לרוב הכלים המתחרים.

ובעיקר אמינות!!! אמינות!!! אמינות!!!

דגם ג'יטור XUV550

- מנוע בנזין 16 כ"ס 570 סמ"ק, שתי בוכנות.
- מתלים נפרדים לעבירות גבוהה יותר ונסיעה רכה יותר.
- הנעה 4x4.
- נעילות דיפרנציאל אחורית וקדמית.
- שלדה חזקה וקשיחה.
- מהירות נסיעה מקסימלית 45 קמ"ש.

דגם ג'יטור XUV855

- מנוע דיזל 25 כ"ס 854 סמ"ק, שלוש בוכנות.
- מתלים נפרדים לעבירות גבוהה יותר ונסיעה רכה יותר.
- הנעה 4x4.
- נעילות דיפרנציאל אחורית וקדמית.
- שלדה חזקה וקשיחה.
- מהירות נסיעה מקסימלית 55 קמ"ש.

דגם ג'יטור HPX

- מנוע דיזל 21 כ"ס 854 סמ"ק, שלוש בוכנות.
- סרן אחורי "חי" (כמו בטרקטור - מקנה יכולות עבודה ו העמסה גבוהות יותר).
- הנעה 4x4.
- נעילות דיפרנציאל אחורית וקדמית.
- שלדה חזקה וקשיחה עם מפרק נדנדה במרכז לריכוך הנסיעה.
- מהירות נסיעה מקסימלית 42 קמ"ש

*התמונות להמחשה בלבד

כפר הנגיד טל' 08-9421120, 08-9439294
פקס: 08-9421119, בייד-יוסי:050-8575530, יובל: 050-8575535
דואל: info@jkimchi.co.il אתר: www.jkimchi.co.il

י.קמחי
בע"מ יבואן בלעדי

מתפש דרך להשלות את התלבון בתלב?
השלאת התלבון באה בתשבון
דבר אימון

שמרים XP

Diamond V

Diamond V XP™ yeast Culture

כבר יותר מ-70 שנה

Silo Fresh
Silo Guard
KIMTEC proglyc
XP
ZINPRO PERFORMANCE MINERALS

ש.ח. מהנדסים ויועצים בע"מ
לייעוץ והזמנות טל. 09-9549999, פקס 09-9549998 www.refet.co.il